

انجیل لوقا

به زبان گیلکی

www.gilakmedia.com

۱۴۰۰ شمسی

حق چاپ محفوظ است. در صورت استفاده از تولیدات،

لطفا نام وبسایت عنوان شود.

۱ عالیجناب تئوفیلوس، ہطو کی دانیدی، خیلی یان تلاش بوکودیدی تا او پیلہ دانہ ایتفاقانی ی کی امی میان دکفتہ بینویسید، ۲ درست ہوطوی کی جہ اول، عیسی شاگردان، خوشان چوماں امرأ بیدہیدی و مأموریت دأشتیدی کی او پیغام اعلام بوکونید و بہ امان فارسا نہیید۔ ۳ منم کی جہ اول تومامی ایتفاقان دقت امرأ بررسی بوکودم، صلاح بیدم کی آپشامدان شممر، عالیجناب تئوفیلوس، ترتیب امرأ بینویسیم، ۴ تا حقیقت او چیزانی کی تعلیم بیدہیدی، وأخبر بید۔

فرشته یحیی بدونیا امون پیشگویی کونہ

۵ او وختان کی ہیرودیس یہودیہ پادشاہ بو، ایتا کاهنی زندگی کودی زکریا نام جہ خاندان ہارون، کی ایبائی کاهن گروہ میانی خدمت کودی۔ اون زن، الیزابت، جہ تبار ہارون کاهن بو۔ ۶ زکریا و الیزابت خودا ورجہ آدمان درستکاری بید و خودا ہمہ تان دستوران تومام و کمال ایطاعت کودیدی ۷ ولی اوشان زاکی ناشتیدی، چونکی الیزابت رہ زای نوبوستی و ہر دوتان پیر بید۔ ۸ ایبار کی زکریا گروہ خدمت نوبت بو، زکریا معبد صحن میانی مشغول خدمت کاهنی بہ خودا بو ۹ و بہ رسم کاهنان، قرعہ کشی بوبوستہ و زکریا نام دکفتہ کی معبد موقدس اندرونی بشہ و بخور بوسوجانہ۔ ۱۰ ہطوی کی بخور سوجانن دبو، مردوم بیرون ایسہ بید و دوعا کودن دیید۔ ۱۱ ہویہ خوداوند فرشتہ اون ورجہ ظاہر بوستہ و بخور آشدان راست دس بیسہ۔ ۱۲ زکریا کی منظرہی بیدہ، جا بوخوردہ و بترسہ۔ ۱۳ فرشتہ واگردستہ بوگفتہ: «زکریا، نوأ ترسن! تی دوعا خودا ورجہ مستجاب بوبوستہ و تی زنا، الیزابت، ترہ ایتا پسر زایہ کی اون نام وستی یحیی دوخوانی۔ ۱۴ ترہ شادمانی و خوشی آورہ و ہمہ تان، آزاک بدونیا امون وسی خوشحال بیدی، ۱۵ چونکی خوداوند ورجہ، اون پیلہ کس بہ۔ ہیچ وخت شراب و ہر چیزی کی آدم مست کونہ لب نزنہ۔ ہطویم ہو وختی کی بہ دونیا آیہ روح القدس جا پور بہ ۱۶ و خیلی جہ مردومان قوم اسرائیل خوداوند طرف واگردانہ۔ ۱۷ اون خو خدمت الیاس نبی مانستن، روح و قدرت خوداوند امرأ انجام دہہ تا پتران و زاکان ہمدیگر امرأ آشتی بدہ و آدمانی کی سرکش ایسیدی درستکار و حکیم چاکونہ تا ہمہ تان خوداوند امون وسی آمادہ کونہ۔» ۱۸ زکریا فرشتہ جا وورسہ: «چطو وستی باور بوکونم؟ ہم من پیرم و ہم می زنا۔» ۱۹ فرشتہ، زکریا بوگفتہ: «من جبرائیل کی خودا حوضور ایسم۔ اون مر اوسہ کودہ کی تی امرأ گب بزمن و آخورم خبر تر قدم۔ ۲۰ ہسہ دلال بی و نتانی گب بزنی تا تی زای بہ دونیا بایہ چونکی ایتفاقی کی بہ امر خودا قرارہ دکفہ جہ می گبان باور نوکودی۔»

۲۱ مردومانی کی زکریا رافا ایسہ بید، تعجب بوکودید کی چرہ اون معبد دورون انقدر بیسہ۔ ۲۲ وختی زکریا معبد جا بیرون بمو و نتانستی اوشان امرأ گب بزمنہ، ہمہ تان بفہمستیدی کی معبد دورونی ایتا رویایی بیدہ، کی قدرت گب زتن نارہ، فقط ادا و اشارہ کودی۔ ۲۳ زکریا وختی خو دورہی خدمت کاهنی تومام کودہ، بہ خانہ واگردستہ۔ ۲۴ بزین اون زنا، الیزابت حاملہ بوستہ و پنج ماہ خو خانہ میان بیسہ کی مردوم چوماں جا دور ببہ ۲۵ و گفتی: «ہہ روزان خوداوند مر لطف بوکودہ تا زای ناشتن وسی مردومان میان خجالت نکشم۔»

خودا فرشته، جبرائیل، عیسی مسیح تولد پیشگویی کونه

۲۶ الیزابت حاملگی شیش ماہگی میانی خودا خو فرشته، جبرائیل اوسہ کودہ شہر ناصرہ، کی استان جلیل میانی نہہ بو ۲۷ تا بشہ ایتا باکرہ دوختر ورجہ کی مریم نام داشتی. مریم یوسف نامزد بو کی داوود نبی خاندان شین بو. ۲۸ فرشته بوشو مریم ورجہ و بوگفتہ: «سلام تر گم کی مورد لطف خوداوند ایسی. خودا تی امرایہ.»

۲۹ مریم فرشته گبان جا پریشان بوستہ و نفہمستہ کی معنی او سلام چی ایسہ. ۳۰ ولی فرشته واگردستہ بوگفتہ: «مریم نوا ترسن. خودا تر لطف بوکودہ. ۳۱ تو حاملہ بی، ایتا پسر زایی کی اون نام وستی عیسی بنی. ۳۲ اون، تومامی مردومان دنیا ورجہ پیلہ کس بہ و (خودای متعال پسر) دوخوآدہ بہ و خوداوند، تخت پادشاهی او اون جد، داوود نبی، اون فدہ. ۳۳ اون تا بہ ابد بر یعقوب خاندان فرمانروایی کونہ. اون پادشاهی ہیچ وخت تومام بوستنی نی یہ.» ۳۴ مریم، فرشتہ جا وورسہ: «چوطویی ممکن بہ؟ من تا بہ ہسہ ہیچ مردی امرأ رابطہ نأشتیم.» ۳۵ فرشتہ، مریم بوگفتہ: «روح القدس تر نازل بہ و خودای متعال قوت تی سر سایہ تاودہ و ہن وسی او زای موقدس و خودا پسر دوخوآدہ بہ. ۳۶ و ابدانی، الیزابت کی تی قوم و خویشہ و پیر و نازا بو، ہسہ خو رحم میانی ایتا پسر دارہ و خو حاملگی شیش ماہگی دورون ایسہ. ۳۷ چونکی خودا رہ ہیچ چیز غیر ممکنی وجود نأرہ.» ۳۸ مریم فرشتہ ی بوگفتہ: «من قوبیل دارم، من خوداوند کنیزم. ہطویی کی تو بوگفتی، ایتفاق دکفہ.» بزین فرشتہ جہ اون ورجہ بوشو.

مریم، الیزابت امرأ مولاقات کونہ

۳۹ او روزان، مریم ویریشتہ و عجلہ امرأ بوشو الیزابت ورجہ کی ایتا جہ شہران یہودیہ کوهستان میان زندگی کودی. ۴۰ وختی فارسہ زکریا خانہ، الیزابت سلام بوگفتہ. ۴۱ ہطو کی الیزابت مریم سلام بیشوستہ، اون زای، اون رحم میانی تکان بوخوردہ و الیزابت روح القدس جا پور بوستہ ۴۲ و صدای بولند امرأ بوگفتہ: «تو تومام زناکان میان متبارکی و مبارکہ او زاکی کی تی رحم میانی نہہ. ۴۳ من کیسم کی می خوداوند مار بایہ مر بیدینہ؟ ۴۴ ہطویی کی تی سلام می گوش فارسہ، می زای می رحم میانی جہ شادی تکان بوخوردہ. ۴۵ خوش بحال تو کی باور بوکودی کی خوداوند ہر چہ تر بوگفتہ بہ انجام رسہ.»

مریم سرود

۴۶ مریم جواب بدہ:

«تومام می جان و دیل امرأ خوداوند ستایش کونم،

۴۷ و می روح جہ خاطر خودا، کی می نجات دہندہ یہ، بہ ذوق آیہ،

۴۸ چونکی اون مر کی اون کوجدانہ کنیز ایسم لطف بوکودہ.

بزین تومام نسلان مر خوشبخت دوخوآندی،

۴۹ چونكى قادر مطلق كى اون نام، قدوس ايسه مره پيله دانه كاران انجام بده.
۵۰ اون رحمت پوشت در پوشت كسانى ره ايسه كى اون جا ترسیدی.

۵۱ خودا خو قدرت نشان بده

و اوشانى كى خوشان ديل ميان غرور داشتیدی تار و مار كوده؛

۵۲ زورگويان تخت جا بيجير باورده؛

و فروتن آلمان سربولند كوده.

۵۳ گرسنه يان خورم چيزان امرأ ستر كوده

ولى مال و منال داران دس خالى امرأ اوسه كوده.

۵۴ اون خو رحمت امرأ خو خادم ايسرائيل حمايت بوكوده،

۵۵ هطويى كى امى اجداد،

ايراهيم و اون زاکان وعده ابدى بده بو.

۵۶ مريم حدود سه ماه اليزابت و رجه بيسه و بزین و آگردسته خو خانه.

يحيى به دنيا آمون

۵۷ اليزابت وخت زایمان فارسه و خو پسر به دنيا باورده. ۵۸ وختى اون همسايه يان و فك و

فاميلان و آخبر بوستیدی كى خوداوند چه پيله دانه لطفى اون بوكوده، همه تان اون امرأ شادى بوكوديد.

۵۹ ايتا هفته بعد، مردوم بمويیدی كى او زاک ختنه بوكونيد و خواستيد كى اون پتر نام، زكريا

اون رو بنيد ۶۰ ولى اليزابت قويل نوکوده و بوگفته: «زاک نام وستى يحيى ببه.» ۶۱ اوشان اليزابت

بوگفتیدی: «تى خاندان ميانى هيچكى ا نام ناشتى» ۶۲ و ايشاره امرأ اون پتر زكريا جا وورسه يیدی: «تى

نظر چى به؟» ۶۳ زكريا اوشان جا ايتا لوح چوبى بخواسته و اون رو بينويشته: «آن نام يحيى به» و اوشان

همه تان تعجب بوكودیدی. ۶۴ ايدفعه يى زكريا به گب بمو و خوداى ستايش بوكوده. ۶۵ تومامى

همسايه يان بترسه يیدی و آ خبر سرتاسر يهوديه كوهستانان ميانى پخش بوسته. ۶۶ همه يى كسانى كى آ

ماجرای ايشنوستیدی، خوشان ديلا ميانى فكر كودیدی و گفتیدی: «آ زای چى خواهيه ببه» چونكى

خوداوند دس اون امرأ بو.

زكريا نبوت

۶۷ اون پتر، زكريا روح القدس جا پور بوسته و اطويى نبوت بوكوده:

۶۸ «موبارك ببه خوداوند، خوداى ايسرائيل،

كى خو قوم كومك بمو و اوشان آزاد كوده.

۶۹ خو خادم، داوود پادشاه خاندان جا،

ايتا قدرتمند ناجى بولند كوده،

۷۰ ہطوی کی جہ قدیمان خو پیامبران موقدس زبان امرأ آ وعدہ بدہ بو،
 ۷۱ کی امر جہ دوشمنان و اوشانی کی امی جا نفرت داریدی، نجات بدہ،
 ۷۲ و امی پئران امرأ رحمت مرہ رفتار کونہ
 تا خو پیمان موقدس بہ یاد باورہ،
 ۷۳ او عہدی کی امی پئر، ایبراهیم امرأ دوستہ بو
 ۷۴ کی امر جہ دشمن دس آزاد کونہ،
 و عنایت بوکودہ کی اون بدون ترس مرہ
 ۷۵ تا وختی کی زندہ ایسیم، پاکی و خوبی امرأ عبادت بوکونیم.

۷۶ و تو، می زای، یحیی، خودای متعال پیغمبر دوخوآدہ بی،
 چونکی جلولتر جہ خوداوند رأ شی
 تا اون امون وسی، اون رأی آمادہ کونی،
 ۷۷ و اون قوم وأخبر کونی کی با بخشیدہ بوستن اوشان گونایان نجات یافیدی،
 ۷۸ چونکی امی خودا رحمت و دلیل سوجائنن وسی ایسہ
 کی خورشید صبح دم جہ آسمان امی وسی طلوع کونہ،
 ۷۹ تا اوشانی کی تاریکی و مرگ سایہ دورون ایسہ ییدی، بتاہ
 و امر صلح و سلامتی طرف ہدایت بوکونہ.»
 ۸۰ ہہ زای یحیی بزرگ بوستی و خوداوند روح امرأ قوی بوستی و تا روزی کی قوم بنی اسرائیل رہ
 ظاہر بوستہ، بیابان میان ایسہ بو.

عیسی مسیح تولد

۱ او روزان آگوستوس کی روم امپراطور بو، توامی مردومان خو سرزمینان رہ فرمانی صادر
 بوکودہ کی اوشان سرشماری ببید. ۲ اولی سرشماری آدمان روم زمانی ایتفاق دکفتہ کی
 کورینیوس، سوریه فرماندار بو. ۳ شمارش بوستن وسی، ہر کی بوشو خو شہر. ۴ یوسفم جہ شہر
 ناصرہ کی استان جلیل میانی نہہ بو، و اگر دستہ بوشو داوود پادشاہ زادگاہ، ینی شہر بیت لحم استان
 یہودیہ، چونکی اون، جہ داوود خاندان بو. ۵ مریم حاملہ بو و یوسف عقد بوکودہ بو. پس اون خو امرأ
 بردہ تا ایسم نویسی بوکونید. ۶ ہو وخت کی اوشان بیت لحم شہر دورون ایسہ بید، مریم وخت فارغ
 بوستن فارسہ ۷ و اون، خو اولی زاک کی پسر بو بہ دنیا باورده. بزین اون قونداق میان دوستہ و آخور
 دورونی بوخوسانہ، چونکی مسافر خانہ دورون اوشان رہ جایی نہہ بو کی بیسید.

خودا فرشته یان، چوپانان ورجہ ظاہر بیدی

۸ ہو دور و اطراف، چوپانانی دشت میانی ایسہ بید کی ہر شب خوشان گلہ یان جا مواظبت کودیدی. ۹ خوداوند فرشتہ، ایدفعہ یی چوپانان جلو ظاہر بوستہ و خودا شکوہ و جلال نور اوشان دور و اطراف بتابستہ و ہمہ تان خیلی بترسہ ییدی. ۱۰ فرشتہ و اگر دستہ اوشان بوگفتہ: «نوا ترسنید، من شمرہ ایتا خورم خبر دارم: تومامی آدماں ایتا پیلہ دانہ شادی در پیش داریدی. ۱۱ داوود نبی شہر میانی ایمرور ایتا نجات دہندہ شمرہ بہ دنیا بمو کی مسیح و خوداوندہ. ۱۲ اون نشانہ شمرہ آنہ کی ایتا زای قونداق دوسٹہ و آخور میانی خوفتہ، پیدا کونیدی. ۱۳ ایدفعہ یی او فرشتہ امر ایتا پیلہ دانہ دستہ سپاہ آسمانی ظاہر بوستہ کی خودای ستایش کودیدی و گفتیدی:

۱۴ «جلال بر خودا بوجورترین آسمانان جور

و زیمین میانی مردومانی رہ کی مورڈ لطف اون

ایسیدی، صلح و سلامتی بہ.»

۱۵ بزین کی فرشتہ یان، چوپانان ترک کودیدی و ہمہ تان و اگر دستہ آسمان جور، چوپانان کس کس بوگفتیدی: «باید بیشیم بیت لحم و ایفافی کی دکفتہ و خوداوند امر اون جا آگاہ بوکودہ، جہ نزدیک بیدینیم.»

۱۶ هن وسی عجلہ امر اوشویدی و مریم، یوسف و او زاکی کی آخور میانی خوفتہ بو، بیافتیدی. ۱۷ وختی کی زاک بیدہ ییدی و او چیزی کی دربارہ ی اون، فرشتہ یان جا بیشنوستہ بید تعریف بوکودید، ۱۸ تومام کسانی کی چوپانان گبان ایشنوستیدی تعجب بوکودید. ۱۹ عیسی مار، مریم، تومام آ گبان خو خاطر میان ایسپردی و ہمہ ی او گبان خو دیل میانی فکر کودی. ۲۰ وختی چوپانان و اگر دستن دیید، بخاطر اونچی کی بیشنوستہ بید و خوشان چومان امر ایدہ بید، خودای شکر و سپاس گفتیدی، چونکی ہر چی کی بیشنوستہ بید ہوطویم بو بوستہ.

تقدیم کودن عیسی مسیح، اورشلیم معبد میانی

۲۱ ایتا ہفتہ بعد، کی زاک ختنہ کودن وخت فارسہ، اون «عیسی» نام بنہ ییدی، ہو نامی کی خودا فرشتہ، قبل آنکی مریم حاملہ بہ اون رہ بنہ بو.

۲۲ وختی رسم پاک بوستن، طبق موسی شریعت پشت سر بنہ بید، زاک باوردید اورشلیم تا کی تقدیم خوداوند بوکونید، ۲۳ اطو کی خوداوند شریعت دورون بینیویشتہ بو بوستہ: «اولی زاک کی پسره، و امر تقدیم بہ» ۲۴ و تا ہطو کی شریعت دورونی بمو: «ایتا جوفت کبوتر و یا دوتا جوجہ قمری» قربانی بوکونید.

۲۵ او زمان اورشلیم دورونی ایتا مردای زندگی کودی شمعون نام کی درستکار و پارسا بو و روح القدس اون امر بو. اون ہمیشہ اینتظار او کسی کشہ یی کی وستی قوم اسرائیل رہ آرامش و نجات باورہ. ۲۶ اون روح القدس جا الہام بو بوستہ بو کی قبل آنکی او پادشاہ و نجات دہندہ کی خوداوند قول بدہ بو بیدینہ، نیمیرہ. ۲۷ شمعون روح القدس ہدایت امر معبد دورونی بمو. بزین، وختی

عيسى پٽ و مار، زاڪ بودورون باورديدي تا كي شريعت رسم بجا باوريد، ۲۸ شمعون زاڪ بغل كوده و خوداي ستايش بوكوده و بوگفته:

۲۹ «هسه اي خوداوند، هطو كي مر وعده بدهبي،

تي خادم سلامتي امرا مرخص كون،

۳۰ چونكي مي چومان تي نجات بیده،

۳۱ هو نجاتي كي تو همهي ميلتان ره آماده كودي.

۳۲ اون، هو نوري ايسه كي تومامي ئي غريبه ميلتان فكران روشن كونه

و تي قوم، ايسرائيل سربولند كونه.»

۳۳ يوسف و مريم او چيزان وسي كي راجع به خوشان زاي عيسى ايشوستيدي، تعجب كوديدي.

۳۴ شمعون اوشان ره دعوي خير بوكوده و عيسى مار، مريم بوگفته: «شيمي زاي ايسرائيل دوروني باعث

سربولندي ئي اوشاني به كي اون ايمان اوريدي و سقوط اوشاني كي اون ايمان ناوريدي. اون ايتا نيشانه به جه طرف خدا كي اون جلو ايسيدي ۳۵ و اطويي خيلي يان ديل فكر آشكار به و غم و غورصه ايتا خنجر مانستن تي ديل ميانى خوره.»

۳۶ اويه ايتا پيرزناي زندگي كودي كي نييه بو و حنا نام داشتي. حنا فنوئيل زاي و جه طايفه ئي اشير

بو. اون وختي عروسي بوكوده، مدت زما ت هفت سال خو مرد امرا زندگي بوكوده. بزین اون جه دس بده. ۳۷ او زمان حنا هشتاد و چار ساله بوبوسته و هنوز ويوه بو. اون هيچ وخت معبد جا بيرون نمو و شب و روز دوعا و روزه امرا خوداي عبادت كودي. ۳۸ اون هو وخت جلو بمو، خوداي شكر بوكوده و همه تان ره كي اينتظار كشه ييدي تا خوداوند اورشليم نجات بده، جه او زاي گب بزه.

۳۹ عيسى پٽ و مار بعد انكي تومام خوداوند شريعت بجا باورديدي، واگردستيدي بوشويدي

خوشان شهر، ناصره ئي جليل. ۴۰ او زاي، هوطو كي پيله بوستن دوبو و قوي هم بوستي، خودا حكمت جا پور بوستي و خودا لطفم اون امرا بو.

عيسى مسيح نوجوان معبد دورون

۴۱ عيسى پٽ و مار همه تا سال عيد فصخ وسي شويدي اورشليم. ۴۲ وختي عيسى دوازده ساله بو، اوشانم رسم و رسومات عيد وسي بوشويدي اويه. ۴۳ بعد اونكي عيد روزان تومام بوسته، واگردستيد خوشان شهر ولي عيساي نوجوان اويه پيسه، بدون انكي اوشان بدانيد. ۴۴ مريم و يوسف، با آ خيال كي اوشان زاي كاروان ميانى ايسه، ايتا روز تومام، خوشان سفر ايدامه بده ييدي. بزین، دوستان و فك و فاميلان ورجه خوشان زاڪ دونبال بگردستيدي تا اون بيافيد. ۴۵ ولي چون اون نيافتيد، مجبور بوستيد واگرديد اورشليم. ۴۶ سه روز بوگذشته بو كي اوشان عيساي معبد دورون پيدا كوديد و بديهيد معلمان ورجه نيسته بو، اوشان گبان گوش كودي و اوشان جا سوال وورسه يي. ۴۷ همه ئي اوشاني كي عيسى گبان گوش كوديدي جه اون جواب دتن و اون هوش و ذكاوت تعجب كوديدي. ۴۸ عيسى پٽ و مار وختي عيساي بديه ييدي، تعجب بوكوديدي و مريم اون بوگفته: «زاي جان، چره امي امرا اطويي

بوکودی؟ من و تی پٹر، دیل نیگرانی امرأ تی دونبال بگردستیم.» ۴۹ عیسی واگردسته بوگفته: «چره می دونبال گردستیدی؟ مگر نآیدی کی من و او می پتر خانه بیسم؟» ۵۰ ولی اوشان نفهمستید کی عیسی منظور چی ایسه. ۵۱ عیسی اوشان امرأ واگردسته ناصره و مطیع اوشان بو و اون مار، مریم، همه چی خو خاطر میان ایسپردی. ۵۲ عیسی، حکمت و قامت امرأ پیله بوستی و مورڈ قوبیل خودا و مردوم بو.

یحیی مردومان ره پیغام دده

۳ ۱ پونزدهمی سال حکومت طبریوس قیصر* بو کی پنتیوس پیلاطس استان یهودیه فرماندار بو و هیرودیس استان جلیل حاکم بو و اون برار فیلیپس حاکم استان ایتوریه و نواحی ترخونیتس بو و لیسانیوس هم حاکم منطقه آبلیه بو، ۲ هو وختانی کی حتا و قیفا کاهنان اعظم بید، خودا کلام بیابان دورون یحیی، زکریا زاک فارسه. ۳ یحیی تومامی نواحی روڈ اردن شویی و مردوم ره اعلام کودی کی و خوشان گونایان وسی توبه بوکونید و تعمید بیگیرید تا خودا اوشان گونایان ببخشه. ۴ هوطویی کی اشعیای نبی کتاب میانی بمو:

«ایتا شخص بیابان دورونی فریاد زنه:

«خوداوند رأی آماده کونید،

و اون طریق هموار کونید.

۵ دره یان پور بیدی،

کوه و تپه یان صاف بیدی،

و همه ی کجی یانم راست بیدی،

تومامی ی رأیان کی ناهمواری هموار بیدی،

۶ بزین همه ی آدمان خودا نجات خوشان چومان امرأ دینیدی.»

۷ خیلی یان آموییدی تا کی یحیی دس جا تعمید بیگیرید و یحیی اوشان گفتی: «شومان کی افعی زاکیدی، فکر بوکودیدی بدون آنکی توبه ی واقعی بوکونید، تآیدی جهنم عذاب جا بوگوریزید؟ ۸ شیمی توبه ی و شیمی کردکاران امرأ نشان بدید. شیمی ورجه نیگید کی: (امی جد ایبراهیمه و خودا غضب جا در امان مانیمی). و آ بدآید کی خودا تانه جه آ بیابان سنگان ایبراهیم ره زای چاکونه. ۹ هسه خوداوند تیشه ی داوری درختان ریشه سر نهه. هر درختی کی میوه ی خب ناوره، ووه به و آتش میانی تاوده به.» ۱۰ مردومان اون جا وورسه بیدی: «هسه چی و بوکونیم؟» ۱۱ یحیی واگردسته بوگفته: «او کسی کی دوتا پیرهن داره، و ایتای فده اونوی کی ناره و هر کی خوراکی یم داره و آ هه کار بوکونه.» ۱۲ اوشانی یم کی باجگیر بید و بمو بید تعمید بیگیرید، یحیی جا وورسه بیدی: «اوستاد، امان چی و بوکونیم؟» ۱۳ یحیی اوشان بوگفته: «ویشتر جه اونچی کی دولت تعیین بوکوده نوستی باج و خراج فیگیرید.» ۱۴ سربازانم وورسه بیدی: «امان چی و بوکونیم؟» یحیی اوشان بوگفته: «زور امرأ هیکنس جا پول فنگیرید، تهمت و ایفترا نزنید و به شیمی حق و حقوق قانع بیید.»

* ۱:۳ قیصر ینی امپراطور، کسی کی پادشاه مانسته ولی خوره پادشاه نانه.

۱۵ مردومانی کی مسیح موعود رافا ایسه بید خوشان جا وورسه ییدی: «ممکنه یحیی هو مسیح به؟»
 ۱۶ یحیی اوشان بوگفته: «من شمَر آب امرأ تعمید دهم ولی اینفر آیه کی می جا پيله تره و من لایق نی یم کی اون کفش بند واز کونم. اون شمَر روح القدس و آتش امرأ تعمید دهه. ۱۷ خو چنگک خرمن کوبی خو دسان میانی داره تا خو خرمن پاک کونه و گندمان انبار دورونی جمع کونه ولی کاه آتش دورونی کی هی ذره خاموش نیبه، سوجانه.»
 ۱۸ یحیی، خیلی پند و اندرزان دیگر امرأیم، مردومان خبر خوش نجات فدیی و اوشان ره گب زهیی. ۱۹ اون، هیرو دیس حاکم تویخ بوکوده چونکی خو برارزن هیرو دیا امرأ عروسی بوکوده بو* و کاران شیطانی دیگرم انجام بده بو. ۲۰ بزین هیرو دیس یحیای زندان تاوده. اطوی ایتا خطای دیگرم به خو خطایان ایضافه کوده.

عیسی مسیح تعمید گیفتن و اون شجره نامه

۲۱ وختی کی همه تان تعمید گیفتیدی، عیسی هم یحیی دس جا تعمید بیگفته و هطویی کی دوعا کودن دبو، آسمان واز بوسته. ۲۲ روح القدس کبوتر ماستن عیسی نازل بوسته و جه آسمان ایتا صدا بمو کی: «تو می جان دیل پسر ایسی کی تی جا راضی یم.»
 ۲۳ عیسی حدود سی سال داشتی کی خو خدمت مردوم ره شروع بوکوده. همه تان فکر کودیدی کی اون یوسف پسر. یوسف، هالی پسر بو،
 ۲۴ هالی متا پسر،
 متا لوی پسر،
 لوی ملکی پسر،
 ملکی ینا پسر
 و ینا هم یوسف پسر.
 ۲۵ یوسف متاتیا پسر،
 متاتیا اموس پسر،
 اموس ناحوم پسر،
 ناحوم حسلی پسر،
 حسلی هم نجی پسر،
 ۲۶ نجی مات پسر،
 مات متاتیا پسر،
 متاتیا شمعی پسر،
 شمعی یوسگ پسر،

* ۱۹:۳ هیرو دیس برار زنده بو ولی اون خو برارزن چشم داشتی، پس خو زن طلاق ده و خو برار زن امرأ عروسی بوکوده.

- يوسك يهودا پسر،
 ٢٧ يهودا يوحنا پسر،
 يوحنا ريسا پسر،
 ريسا زروبابل پسر،
 زروبابل شالتيئيل پسر،
 شالتيئيل نيري پسر،
 ٢٨ نيري ملكي پسر،
 ملكي آدي پسر،
 آدي قوسام پسر،
 قوسام ايلمودام پسر،
 ايلمودام عير پسر،
 ٢٩ عير يوسى پسر،
 يوسى اليعزاز پسر،
 اليعزار يوريم پسر،
 يوريم متات پسر،
 متات لاوى پسر،
 ٣٠ لاوى شمعون پسر،
 شمعون يهودا پسر،
 يهودا يوسف پسر،
 يوسف يونان پسر،
 يونان ايلياقيم پسر،
 ٣١ ايلياقيم مليا پسر،
 مليا مينان پسر،
 مينان متاتا پسر،
 متاتا ناتان پسر،
 ناتان داوود نبى پسر،
 ٣٢ داوود نبى يسى پسر،
 يسى عوبيد پسر،
 عوبيد بوعر پسر،

- بوغز سلمون پسر،
 سلمون نحشون پسر،
 ۳۳ نحشون عميناداب پسر،
 عميناداب ارام پسر،
 ارام حصرون پسر،
 حصرون فارص پسر،
 فارص يهودا پسر،
 ۳۴ يهودا يعقوب پسر،
 يعقوب ايسحاق پسر،
 ايسحاق ابراهيم نبى پسر،
 ابراهيم نبى تارخ پسر،
 تارخ ناحور پسر،
 ۳۵ ناحور سروج پسر،
 سروج رعو پسر،
 رعو فالج پسر،
 فالج عابر پسر،
 عابر صالح پسر،
 ۳۶ صالح قينان پسر،
 قينان ارفكشاد پسر،
 ارفكشاد سام پسر،
 سام نوح پسر،
 نوح لامك پسر،
 ۳۷ لامك متوشالاح پسر،
 متوشالاح خنوخ پسر،
 خنوخ يارد پسر،
 يارد مهليل پسر،
 مهليل قينان پسر،
 ۳۸ قينان انوش پسر،
 انوش شيث پسر،

شیث آدم پسر،
آدم خودا پسر بو.

شیطان خواستی عیسی مسیح وسوسه بوکونه

۴
۱ عیسی روح القدس پُری امرأ اَرْدُنْ روڈ جا واگردسته و خودا روخ، اون بیابان دورونی برده.
۲ هویه شیطان چهل روز عیسای وسوسه امرأ ایمتحان بوکوده. او روزان میانی چیزی نوحورده و بزین اون ویشتا کوده. ۳ شیطان واگردسته اون بوگفته: «اگر تو خودا پسر، ا سنگ بوگو نان ببه.»
۴ عیسی بوگفته: «خودا کلام میانی بینویشته بوبوسته کی (اینسان فقط نان خوردن امرأ زنده نمأنه.)»
۵ بزین شیطان اون برده ایتا کوه جور و ایتا چوم به هم زتن امرأ، توما فقط دنیا مملکتان اون نشان بده ۶ و عیسای بوگفته: «تومامی ا سرزمینان، و اوشان شکوه و جلال تر فدم، چونکی من اوشان اختیارات دارم و هر کس کی می دلیل بخوایه، تانم بیخشم. ۷ تو اگر مر سجده بوکونی همه تان اوشان، تی شین به.» ۸ عیسی واگردسته بوگفته: «خودا کلام میانی بینویشته بوبوسته کی:

(تو وستی خوداوند، تی خودای سجده بوکونی

و فقط اون خدمت بوکونی.)»

۹ بزین شیطان عیسای برده اورشلیم و اون بوجورترین جاجیگای معبد جا بدآشته و بوگفته: «تو اگر خودا پسر، تر جه آ جور تاود بیجیر، ۱۰ چونکی بینویشته بوبوسته:

(خودا خو فرشته یان دستور دهه تر محافظت بوکونید؛

۱۱ اوشان تر خوشان دسان میانی دآریدی و ونآلیدی تی

پا سنگ بوخوره.)»*

۱۲ عیسی واگردسته بوگفته: «خودا کلام هطویی یم گه: (خوداوند، تی خودای نوستی ایمتحان بوکونی.)» ۱۳ شیطان کی د تومامی ا خو وسوسه یان ایمتحان بوکوده، عیسای ایتا مدت زماتی تنها بئه. ۱۴ عیسی روح القدس قوت و قدرت امرأ واگردسته بمو جلیل استان میانی و اون شهرت تومامی ا او ناحیه میان بیچسته. ۱۵ اون یهودیان کنیسه یان میانی تعلیم دی و تومامی ا مردومان، اون ستایش کودیدی.

ناصره مردوم عیسی مسیح قوبیل نوکونیدی

۱۶ هطویی بو کی عیسی بمو ناصره شهر دورونی، هویه کی پيله بوسته بو. شنبه روز ره کی «سبت» گفتیدی همیشه مانستن بوشو کنیسه. هو وخت کی مراسم شروع بوبوسته، ویریشته تا خودا کلام بخوانه. ۱۷ اشعیای نبی طومار اون فده ییدی. عیسی طومار وار کوده کی ایتا قسمت میانی بینویشته نهه بو:

۱۸ «خوداوند روح، می امرأ ایسه؛

اون مر مسح بوکوده
تا فقیران خبر خوش فدم.

اون مر اوسه کوده تا اسیران آزادی اعلام بوکونم،

کوران چومان واز کونم

ستم دیدگان آزاد کونم،

۱۹ و بشارت فدم کی هو وختان فارسه کی خوداوند اینسان لطف و محبت بوکونه.*

۲۰ بزین، طومار دوسته، کنیسه سرپرست فده و بینشته تا کی مردوم تعلیم بده. همه تان کنیسه دورونی اون فندرستیدی. ۲۱ عیسی شروع به گب زن بوکوده و اوشان بوگفته: «هطو کی ایمرز می گبان گوش دتن دبید، نوشته ای هه طومار به انجام برسه.»

۲۲ همه ای اوشانی کی اویه ایسه بید جه عیسی نیکویی تعریف کودید و جه کلمات فیض بخشی کی گفتی تعجب بوکودیدی و گفیدی: «مگر آن یوسف زای نی یه؟» ۲۳ عیسی اوشان بوگفته: «هیچ شکی نارم کی ا ضرب المثل در مورد من اوریدی کی (اگر طبیب ایسی، خودت شفا بدن) و گیدی کی او معجزاتی کی کفرناحوم میانی بوکودی، تی شهر میانی هم بوکون. ۲۴ آمین* شمر گم کی هیچ نبی خو شهر دورونی مورد قبول نی یه. ۲۵ و بدانید کی الیاس نبی وختان، سه سال و شیش ماه آسمان جا هیچ وارث نورسته و ایتا پيله دانه قحطی تومامی ای زمین بیگفته. هو وخت و یوه زناکان زیادی اسرائیل دورونی ایسه بید. ۲۶ خودا، الیاس هیچ کلام او و یوه زناکان اسرائیلی ورجه اوسه نوکوده، ولی اون اوسه کوده او و یوه زناکی کی غیریهودی بو و شهر صرفه میان زندگی کودی کی نزدیک شهر صیدون نه بو. ۲۷ الیشع نبی زمانم در نظر بداید کی جذامیان زیادی اسرائیل دورون ایسه بید، ولی فقط نعمان شریانی کی غیریهودی بو شفا بیگفته.»

۲۸ وختی تومامی ای اوشانی کی کنیسه دورون ایسه بید، ا گبان بیشنوستیدی اوشان غیظ گیفته.

۲۹ اوشان جه خوشان جا ویریشیدی و عیسای شهر جا بیرون کودید و اون بریدید ایتا تپه ای بلند جور کی شهر اون سر چاکوده بو تا تاویدید بیجیر. ۳۰ ولی اون جه اوشان میانی بوگذشته و بوشو.

مرداکی دیوزده شفا گیره

۳۱ عیسی بمو کفرناحوم، کی ایتا جه شهران جلیل ایسه و مردومان سبت روز ره کنیسه دورون

تعلیم دبی. ۳۲ مردومان اون تعلیم جا تعجب کودیدی، چونکی اون، قدرت و قوت امرأ گب زهی.

۳۳ کنیسه دورون ایتا مردای ایسه بو کی روخ پلید داشتی. او مردای ایجگره امرأ فریاد بزه، بوگفته:

۳۴ «ای عیسای ناصری، امی امرأ چی کار داری؟ بمویی کی امرأ نابود کونی؟ تو قدوس خودا ایسی.

* ۱۹:۴ اشعیای نبی، باب ۶۱، آیه ۱ تا ۲ * ۲۴:۴ یهودیان وختی ایتا کلام ایشنوستیدی و خواستید اون تأیید بوکونید، اصطلاح «آمین» بکار بردیدی و اون معنی آنه کی «هطو ببه» یا «حقیقت هطو ایسه.» ولی عیسی مسیح ا کلمه ای اول خو جمله یان بکار بردی کی درستی و صحت خو کلام تأکید بوکونه. بعداً مسیحیان «آمین» در آخر دعا یا بعد ایشنوستن خودا کلام به کار بردید.

تَر حُب شناسمه.» ۳۵ عیسی اُون سر تشر بزه و بوگفته: «ساکت بو. اَ مرد جا بیرون بیا!» روخ پلیدم او مردا ک، مردومان چومان جُلو تاوَدَه زیمین سر و بدون آنکی اُون اسیب برسائه، اُون ترک کوده. ۳۶ همه تان تعجب اَمراً همدیگر بوگفتید: «مگر چه قدرتی اَشخص گبآن دورونی نهه کی ارواح پلیدم اُون جا ایطاعت کونیدی؟» ۳۷ هطویی بو کی عیسی شهرت، تومامی ئ او ناحیه میانی بیچسته.

شفا گِفتن شمعون پطرس زن مار و کسان دیگر

۳۸ عیسی جِه کنیسه بیرون بمو و بوشو شمعون پطرس خانہ. شمعون زن مار تب شدیدی دأستی و اوشان عیسی ایلتماس اَمراً بخوآستیدی کی اُون شفا بده. ۳۹ عیسی شمعون زن مار سر جور پیسه و تب نهیب بزه و اُون تب قطع بوسته و هو لحظه جِه خو جاجیگاه ویریشه و اوشان جا پذیرایی بوکوده. ۴۰ سبت روز تومام بوستن دوبرو کی مردومان خوشان مریضان کی ناخوشی یان جورواجوری دأستیدی عیسی ورجه آوردیدی و عیسی خو دس اوشان رو نهیی و همه تان شفا گِفتیدی. ۴۱ روحان پلیدی هم کی خیلی مردومان جا بیرون آمویدی، ایجگره کونان گِفتیدی: «تو خودا پسری!» اما عیسی اوشان تشر زهی، وناشتی گب بزید چون اوشان دأستیدی کی اُون هو مسیح موعود ایسه. ۴۲ صبح خروس خوان موقع بو کی عیسی شهر جا خارج بوسته و ایتا خلوت جا بوشو. مردومان اُون دونبالسر بوشویدی. وختی او جایی کی اُون ایسه بو فارسه ییدی، سعی کودیدی و نالید کی عیسی جِه اوشان ورجه بشه. ۴۳ عیسی واگردسته، اوشان بوگفته: «من وا خبر خوش خودا پادشاهی ئ دیگر شهران فارسانم، چونکی خودا هه جور کاران وستی مر اوسه کوده.» ۴۴ هطویی بو کی اُون خو پیغام، یهودیه کنیسه یان دورونی اعلام کودی.

عیسی مسیح اولین شاگردان

۱ عیسی ایتا روز جنیسارت دریاچه کنار ایسه بو کی مردوم اُون طرف هجوم باوردیدی تا کی خودا کلام اُون زبان جا بیشنوید. ۲ هویه عیسی چومان دکفته دوتا لوتکایی کی ماهیگیران اُون جا بیرون بمو بید و مشغول شوستن خوشان دامان ماهیگیری بید. ۳ عیسی ایتا جِه او لوتکایان کی شمعون شین بو، سوار بوسته و اُون جا بخوآسته کی ایتا پیچه ساحل جا دور به. هطو کی لوتکا دورونی نیشته بو، مردوم فندرسته و خودا کلام اوشان ره تعلیم دیی. ۴ وختی کی عیسی تعلیم تومام بوسته، واگردسته شمعون بوگفته: «بوشو او قسمتانی کی جولف جیگا ایسه، و شیمی دامان ماهی گِفتن ره آب دورونی تاوید.» ۵ شمعون واگردسته بوگفته: «ای اوستاد، امان تومام شب زحمت بکشیم ولی هیچی نیگفتیم. هسه کی تو گی، باشه امان تاویدیم.» ۶ اوشانم هه کار بوکودید. اونقدر ماهی بیگفتید کی نزدیک بو اوشان دامان ماهیگیری پاره به. ۷ هن وسی خوشان همکاران کی ایتا لوتکای دیگر میان ایسه بید ایشاره بزه ییدی کی اوشان کومک بوکونید. اوشانم بمویدی و دوتا لوتکا اینقده پور بوسته بو، کی جِه سنگینی نزدیک بو غرق بید.

۸ وختی کی شمعون پطرس ایتفاق بیده، عیسی پا جیر بکفته و بوگفته: «اوستاد، جِه می پهلو بوشو، چونکی من گوناکارم.» ۹ شمعون و اُون رفیقان جِه ماهی یان زیادی کی صید بوکودید قاق

بوستہ بید ۱۰ و شمعون ہمارا، یعقوب و یوحنا کی زبدي زاکان بید، شمعون مانستن قاق بوستید۔ عیسی و اگر دستہ، شمعون بوگفته: «نوا ترستن، بزین مردومان دیلان و ا صید بوکونی.» ۱۱ هطو کی خوشان لوتکایان باوردیدی خوشکی میان، همه چی ای او یہ بنه ییدی و عیسی دونبالسر را دکفتید بوشویید۔

شفا گيفتن جدامی مردای

۱۲ ایروز کی عیسی ایتا شهز دورون بوشو بو، ایتا مردای اون ورجه بمو کی جدام داشتی۔ هطو کی او جدامی عیسای بیده، اون پا جیر بکفته و عیسی جا کومک بخوآسته و بوگفته: «ای آقا، تو اگر بخوایی تانی مر شفا بدی.» ۱۳ عیسی خو دس دراز کوده و اون لمس بوکوده و بوگفته: «البته کی خوایم۔ پاک بو.» هو وخت، اون جدام جه بین بوشو۔ ۱۴ بزین عیسی او مرداک بفرمآسته: «هسه کی حُب بوبوستی، اماجرای کسی ره نوگو۔ بوشو کاهن ورجه تا تر بیدینه و موسی شریعت کی گه تی شفا گيفتن وستی و اقربانی فدی، بجا باور تا دیگران ره مدرکی بیه.» ۱۵ ولی مردومان ویشتری عیسی کردکاران ایشنوستیدی و اون ورجه آمویدی کی هم اون گبان بیشنوید و هم جه خوشان مریضی، اون دس جا شفا پیدا کونید ۱۶ عیسی یم ویشتر اوقات شهز جا بیرون شوی تا کی تنهایی دوعا بوکونه۔

شفا گيفتن ایتا ایفلیج

۱۷ ایتا روز عیسی مردومان تعلیم دتن دوبرو کی پیروان فرقه ای فریسی و دین علما، تومامی استانان جلیل و یهودیه و شهز اورشلیم و اوشان دیهاتان جا بمو بید و عیسی دور و بر نیشته بید۔ عیسی یم خوداوند قوت امرأ همه تان شفا دبی۔ ۱۸ هو وخت چندتا مردای سعی بوکودید اینفر کی ایفلیج بو و دوشک سر بنه بید، ببرد خانه دورونی عیسی ورجه۔ ۱۹ اینقده جمعیت زیاد بو کی نتانستیدی آکار بوکونید۔ هن وسی پشت بام جور بوشویید، عیسی سر جور سقف سوفالان اوچه ییدی و او ایفلیج اون دوشک امرأ جمعیت دورونی عیسی پا جیر بنه بید۔ ۲۰ عیسی وختی اوشان ایمان بیده و اگر دستہ، او مرداک بوگفته: «ای مردای، تی گونایان بخشیده بوبوسته.» ۲۱ فریسیان و دین علما همدیگر گفتید: «ا شخص فکر کونه کیسه کی کفر گفتن دره؟ غیر خودا کی تانه گوناهاَن ببخشه؟» ۲۲ عیسی کی اوشان فکر بفهمسته، و اگر دستہ بوگفته: «چره می گبان کفر دانیدی؟ ۲۳ کویتا گب گفتن راحت ایسه؟ اینفر بیگیم: تی گوناهاَن بخشیده بوبوسته! یا آنکی ویریز را بوشو!؟ ۲۴ اما وستی بدانید کی اینسان پسر زمین رو قدرت و اختیار هن داره کی گوناهاَن ببخشه...» و او ایفلیج مرداک بوگفته: «تر گم ویریز، تی دوشک جمع کون و بوشو به خانه.» ۲۵ اون هو لحظه اوشان چومان ورجه، جه خو جا ویریش، خو پا سر بپا بیسه، خو دوشکی کی اون رو خوفته بو جمع کوده و هطو کی خودای شکر کودی، را دکفته بوشو به خانه۔ ۲۶ همه تان اوشان حیرت زده بوبوستید و ترس و احترام امرأ خودای شکر بوکودید و بوگفتید: «ایمروز چیزان عجیب غریبی بیده یم.»

* ۲۴:۵ عیسی مسیح کلمه ای «اینسان پسر» چندین بار در درباره ای خودش به کار برده۔ آ کلمه امرأ نشان بده کی اینسانم ایسه، هطویم خو قدرت و اقتدار کی عهد عتیق دورون پیشگویی بوبوسته بو نشان بده (مثلاً دانیال باب ۷، آیه ۱۳ تا ۴۱)۔

عیسی مسیح، لاویؑ باجگیر دعوت بہ توبہ کونہ

۲۷ بزین کی عیسی شہر جا بیرون شوٹون دبو، باجگیریؑ بیدہ کی آن نام لاوی بو و خراجگاہ دورونی نیشتہ بو. عیسی اونؑ بوگفتہ: «ویریز و می دونبالسر بیا!» ۲۸ لاوی ہم جہ خو جا ویریشته و ہمہ چیؑ اویہ بنہ و عیسی دونبالسر را دکفتہ.

۲۹ بزین لاوی خو خانہ دورون ایتا پیلہ دانہ مهمانی بیگفتہ. اونؑ سابقؑ همکاران کی باجگیر بید، ایتا تعدادؑ مردومانؑ دیگری امرأ اونؑ خانہ سُفرہ سر نیشتہ بید. ۳۰ فریسیان و ایتا عدہیی جہ اوشانؑ دینؑ علما کی اوشانؑ فرقہ بید، عیسی شاگردانؑ ایراد گیتیدی و بوگفتید «شومان چرہ باجگیران و گوناہکارانؑ امرأ ایتا سُفرہ سر نیشینیدی؟» ۳۱ عیسی واگردستہ، اوشانؑ بوگفتہ: «اوشانی کی مریض ایسیدی نیاز بہ طبیب دآریدی، نہ اوشانی کی سالم ایسیدی. ۳۲ من نموم کی اوشانیؑ کی پرهیزکار ایسیدی دعوت بوکونم توبہ بوکونید. من بموم کی گوناہکارانؑ بہ توبہ دعوت بوکونم.»

سؤال کودن روزہ گیتنؑرہ

۳۳ فریسیان و دینؑ علما عیسیؑ بوگفتید: «یحیی شاگردانؑ ویشترؑ وختانؑ روزہ گیریدی و دوعا کونیدی. فریسیانؑ شاگردانؑم ہطوی. ولی تی شاگردانؑ ہمہ وختانؑ در حالؑ خوردن و نوشیدن ایسیدی.» ۳۴ عیسی بوگفتہ: «ایتا عروسی دورون وختی کی داماد مهمانانؑ جا پذیرایی بوکونہ، شومان تانیدی مهمانانؑ بیگید روزہ بیگیرید؟ ۳۵ اما زمانی فارسہ کی داماد اوشانؑ جا فیگیتہ بہ. او وخت د ہمہ تان روزہ گیریدی.»

۳۶ عیسی ا مثلاً اشانؑرہ بأوردہ کی: «ہیکس ایتا تازہ لیاسؑ جا ایتا پیچہ ونوینہ کی خو کھنہ لیاسؑ پینیک بزہ. اگر ا کارؑ بوکونہ، ہم تازہ لیاس پاره بہ و ہم او پینیک مناسبؑ کھنہ لیاس نی بہ. ۳۷ ہطوی ہیچکی تازہ شرابؑ، کھنہ مشکؑ میانؑ دونکونہ، چون اگر ا کارؑ بوکونہ، تازہ شراب کھنہ مشک پاره کونہ و فیوہ و مشکم جہ بین شہ. ۳۸ تازہ شرابؑ وستی تازہ مشکؑ دورون دوکودن. ۳۹ ہر کی کھنہ شرابؑ بوخورہ، دونبالؑ تازہ شراب نیشہ، چونکی گہ (کھنہ شراب بہترہ.)»

کار کودن سبتؑ روزؑرہ

۱ ایتا سبت روزؑ عیسی گندم زارانؑ جادہرہ شوٹون دبو کی اونؑ شاگردانؑ گندمانؑ خوشہی چہ بیدی، خوشانؑ کفؑ دسؑ رو سابانہ بیدی و خوردیدی. ۲ بعضی جہ فریسیان کی شاگردانؑ بیدہ بیدی، اوشانؑ جا وورسہ بیدی: «چرہ سبتؑ روز کی کار کودن ممنوع ایسہ، ا کارؑ کونیدی؟» ۳ عیسی اوشانؑ بوگفتہ: «مگر شومانؑ خودا کلامؑ نخواندید وختی کی داوودؑ نبی و اونؑ ہمراہانؑ ویشتاؑ کودیدی، چی بوکودید؟ ۴ داوود معبدؑ دورون بوشو و نانی کی تقدیس بوہوستہ بو و فقط کاهنانؑ تانستید اونؑ بوخوید، ہم خودش بوخورده و ہم خو ہمراہانؑ فدہ. ۵ اینسانؑ پسر صاحب اختیارؑ ہمہیؑ سبتؑ روزانؑ ایسہ.»

ایتا مرداک دس شفا گيفتن، سبت روز ره

۶ ایتا سبت روز دیگر، عیسی کنیسه دورون بوشو و مردومان تعلیم دتن دبوو. هویه ایتا مردای ایسه بو کی آن راست دس فلج بو. ۷ دین علما و فریسیان منتظر وخت بید، کی بیدینید عیسی او مرداک سبت روز ره شفا دهه یا نده، چونکی بهانه دونبال بید کی اون متهم بوکونید. ۸ اما عیسی کی اوشان فکر جا آگاه بو، او مرداک بوگفته: «ویریز، هیه بیا بیس تا همه تان بتانید تر بدینید.» اونم ویریشته اویه بیا بیسه. ۹ عیسی فریسیان و دین علمای بفرمأسته: «شمر ایچی وورسم، مر جواب بدید. روز سبت، وستی خوبی کودن یا بدی؟ اینسان جان وستی نجات دتن یا و اون کوشتن؟» ۱۰ بزین ایتا ایتا اوشان فندرسته و او مرداک بوگفته: «تی دس دراز کون.» اونم هه کار بوکوده و شفا بیگفته. ۱۱ اوشان، همه تان غیظ گيفته و همدیگر امرأ مشورت بوکودید و بوگفتیدی: «هسه عیسی امرأ چی و اون کودن؟»

دوازده تا رسول اینتخاب کودن

۱۲ ایتا روز، عیسی دوعا کودن وستی کوه جور بوشو و شب تا صبح خودا امرأ راز و نیاز بوکوده. ۱۳ وختی کی صبح دم بوبوسته، خو شاگردان دوخوآده و اوشان میانی دوازده نفر اینتخاب بوکوده و اوشان خو رسول دوخوآده:

۱۴ شمعون کی اون نام پطرس بنه،

آندریاس پطرس برار،

یعقوب،

یوحنا،

فیلیپس،

برتولما،

۱۵ متی،

توما،

حلفی پسر، یعقوب،

شمعون کی معروف به غیور بو

۱۶ یعقوب پسر، یهوذا

و یهوذا اسخریوطی کی عیسای خیانت بوکوده.

خوش بحال شومان

۱۷ بزین عیسی و اون شاگردان، جه کوه بیجیر بمویدی و صاف زمین سر بیسه بید. خیلی جه کسان کی عیسای ایمان باورده بید و هطو مردومان زیادی جه سراسر استان یهودیه و اورشلیم و حتی شومال سواحل صور و صیدون بمو بید ۱۸ تا عیسی گبان گوش بدید و جه خوشان امراض ساق و سالم

بیید. اوشانی یم کی ارواح پلید اشان گرفتار کوده بو، آزاد بوسیتید. ۱۹ مردومان تلاش کودیدی کی خوشان به عیسی فارسانید و اون لمس بوکونید، چونکی قدرتی کی عیسی جا بیرون آمویی همه تان شفا دبی.

۲۰ بزین خو شاگردان فندرسته، بوگفته:

«خوش بحال شومانی کی فقیر ایسیدی،

چونکی خودا پادشاهی شیمی شینه.

۲۱ خوش بحال شومانی کی گشنه ایسیدی،

بزین سر بیدی.

خوش بحال شومانی کی اشک فوکونید،

چونکی شیمی خنده و ختم فارسه.

۲۲ «خوش بحال شومانی کی می وستی، مردوم خوشان دیم شیمی جا واگردانیدی و شمر جه خوشان ورجه دور کونیدی، شمر ناسزا گیدی و بدنام کونیدی. ۲۳ او وختان شادی بوکونید و خوش بیید، چونکی شیمی اجر آسمان جور پیله دانه ایسه. اشان پترانم، پیغمبران امرأ هه کار بوکودید.

۲۴ «اما وای بحال شومان ثروتمندان،

چونکی شیمی خوشی فقط هه دنیا شینه.

۲۵ وای بحال شومانی کی هسه سیریدی،

بزین شمر ویشتا کونه

وای بحال شومانی کی هسه خنده کونیدی،

شیمی وخت گریه و زاری هم فارسه.

۲۶ «وای بحال شومان وختی کی همه تان شیمی جا تعریف بوکونید، چونکی اشان پترانم هه کار،

دروغی پیغمبران امرأ بوکودید.

دو شمنان محبت کون

۲۷ «شومان کی می گبان گوش کون دریدی، شمر گم کی شیمی دو شمنان محبت بوکونید و اوشانی کی شیمی جا نفرت داریدی خوبی بوکونید. ۲۸ اوشان ره کی شمر نفرین کونیدی، خوداوند جا برکت بخواید. اوشانم کی شیمی امرأ بد رفتاری کونیدی اوشان ره هم دعای خیر بوکونید. ۲۹ اگر کسی شیمی دیم سیلی بزه، وئلید شیمی او طرف دیمم بزنه. اگر کسی شیمی ردای فیگفته، شیمی پیراهنم اون فدید خو امرأ ببره. ۳۰ هر کی چیزی شیمی جا بخوآسته، اون فدید و اگر کسی چیزی کی شیمی شینه جه شومان فیگیره، د اون جا نوآ خوآستیند شمر واگردانه. ۳۱ مردوم امرأ هوطو رفتار بوکونید کی خوآیدی اوشان شیمی امرأ رفتار بوکونید. ۳۲ اگر تنها اوشانی محبت بوکونید کی اوشانم شمر محبت کونیدی، چی افتخاری ایسه شمره؟ چونکی گوناکارانم خوشان رفقان محبت کونیدی. ۳۳ اگر

فقط کسائی ہی خوبی کونیدی کی اوشانم شمر خبی بوکونید، چی افتخاری ایسه شمره؟ گوناہکارانم ہہ کار کونیدی. ۳۴ اگر تنہا کسائی ہی قرض فدیدی کی فکر کونیدی شمر واگردانید، ا کار امرأ چی افتخاری ایسه شمره؟ چونکی خطا کارانم اگر ایطمینان داریدی کی اشان پول واگرده، ہمدیگر قرض فدیدی. ۳۵ شومان و ا شیمی دوشمنان دوست بدارید و اوشان خبی بوکونید و پولی کی قرض فدیدی، اینتظار واگردستن ندراید. بزین ایتا پیلہ پاداش آسمان جور یافت کونیدی. شیمی ہہ کاران امرأ زاکان خدا متعال بیدی، چونکی خدا خطا کاران و ناسپاسان امرأ مہربانی مرہ رفتار کونہ. ۳۶ پس شیمی پتر آسمانی مانستن دیلسوز و مہربان بیید.

دیگران قضاوت کودن

۳۷ «دیگران قضاوت نوکونید تا خودا شمر قضاوت نوکونہ. کسی ہی محکوم نوکونید تا خودتان محکوم نیید. و ببخشید تا شومانم بخشیدہ بیید. ۳۸ فدید تا کی خودا شمر فده. او چیز ہی کی فدیدی دووارہ شیمی دس واگرده، اونم پیلہ دانہ پیمانہ پتر امرأ. دس پتر امرأ فدید، دس پتر امرأ فیگیرید. دس خالی فده بیدی، دس خالی فیگیریدی.»

۳۹ عیسی ایتا مثل دیگر باورده و بوگفته: «ایتا کور تانہ ایتا کور دیگر راہنمایی بوکونہ؟ ہو وخت ہر دوتا دنکفیدی چالہ دورونی؟ ۴۰ ہیچ شاگردی بہ پای خو اوستاد فرسہ، ولی ہر کی خو تعلیم و تربیت خب بہ انجام فارسانہ خو اوستاد مانستن بہ. ۴۱ چرہ پتر کاه تی برار چوم دورونی دینی ولی پیلہ دانہ چوب تی چوم دورونی نیدینی؟ ۴۲ چوطویی تانی تی برار بیگی: (ای برار جان، بیس او پتر کاه تی چوم جا بیرون باورم) در صورتی کی ایتا پیلہ دانہ چوب تی چوم دورونی نیدینی؟ ای ریاکار، اول او چوب تی چوم جا بیرون باور تا بتانی بہتر بیدینی. بزین پتر کاه تی برار چوم جا بیرون باور.

درخت و اون میوہ

۴۳ «هیچ وخت درخت خب میوہی بد ناورہ و درخت بد ہم میوہی خب فندہ. ۴۴ ہر درختی ہی جہ اون میوہ شہ شناختن. جہ بوہی خار، انجیل نشہ چئن و نہ جہ بوہی ولش، انگور. ۴۵ خورم آدم چون آن دیل پاکہ اون کرد کارانم خبہ. آدم بدم چونکی اون باطن خرابہ، اون کرد کارانم خرابہ، چونکی اونچی کی اینسان دیل دورون نہہبی، اون گب زن امرأ آشکار بہ.

معمار دانا و معمار نادان

۴۶ «چوطویی بہ کی مر (آقا، آقا) دوخوانیدی ولی اونچی کی من گم عمل نوکونیدی؟ ۴۷ ہر کی می ورجہ بایہ و می گبان گوش بوکونہ، بزین اون عمل بوکونہ، شمر گم کی مانستن ایسہ. ۴۸ اون، او کسی ہی مانہ کی خویہ خو خانہی چاکونہ. اول ایتا چالہ کانہ و خو خانہ پاکار سفت زمین سر چاکونہ. وختی روخان سیل بایہ و او خانہی زور باورہ، نتانہ او خانہ پایہی جہ بین برہ، چونکی سفت جا سر چاکودہ بوبوستہ. ۴۹ ولی او کسی کی می گبان بیشنہ و عمل نوکونہ، او آدمی ہی مانہ کی خو خانہی فورشن سر چاکونہ و سیل ہم آیہ، بزین او خانہ فوگرده.»

افسر رومی غولام شفا گیتن

۱ وختی کی عیسیٰ خو گبان مردومره بزه، واگردسته بمو کفرناحوم شہر دورون. ۲ اویہ ایتا افسر رومی ایسہ بو کی ایتا غولام داشتی کی اون ره خیلی عزیز بو. غولام مریض بوسته و کرا مردن دبو. ۳ افسر رومی چیزانی عیسیٰ جا بیشنوسته بو. هن وسی چندتا قوم یهودی پیلہ آدمان اوسہ کودہ و عیسیٰ جا خواهش بوکودہ کی بایہ و اون غولام شفا بدہ. ۴ اوشان بوشوید عیسیٰ ورجہ و اون جا خواهش و تمنا بوکودید و بوگفتید: «او افسر سزاوا ان ایسہ کی تو اون غولام شفا بدی، ۵ چونکی امی قوم خیلی دوست دارہ و امرہ کنیسہ چاکودہ.» ۶ عیسیٰ اوشان امرأ را دکفته، بوشو. قبل انکی او افسر خانہ فارسہ، او افسر چندتا قاصد اوسہ کودہ و عیسای پیغام فده کی: «ای آقا، تر زحمت ندن و نوأ آمون، چونکی من لایق نی یم تو بایی می خانہ سقف جیر. ۷ خودم لایق نانم کی تی ورجہ بایم. ہویہ کی ایسہیی فرمان بدی، می غولام شفا گیرہ. ۸ چونکی من خودم می مافوق فرمانبر ایسم و سربازانی یم دارم کی می فرمان بریدی. اگر سربازی دستور بدم کی بایہ، ایہ و هطو ایتا سرباز دیگرم بگم بوشو، شہ. می غولام بگم وستی هہ کار بوکونی، کونہ.» ۹ وختی کی عیسیٰ قاصدان جا، ا پیغام بیشنوستہ تعجب امرأ واگردستہ، او آدمانی کی اون امرأ بید، بوگفتہ: «وا بدانید من توما یهودیان اسرائیل دورونی اجور ایمان نیدم.» ۱۰ او قاصدان، وختی کی واگردستید بہ خانہ، غولام ساق و سالم بیدہ بید.

ویوہ زناک پسر زندہ بوستن

۱۱ ایتا وخت دیگر، عیسیٰ خو شاگردان و مردومان زیادی امرأ شہر نائین بوشو. ۱۲ هطو کی شہر دروازہ سر فارسہ، بیدہ کی ایتا جوان جنازہی کرا بردن دریدی. او جوان، ایتا ویوہ زناک تنہا زای بو. خیلی یانم جہ او شہر آدمان او زناک مرہ عزاداری کودن دیبید. ۱۳ وختی عیسای خوداوند، او ویوہ زناک بیدہ، اون دلیل بوسوختہ و بوگفتہ: «گریہ نوأ کودن.» ۱۴ بزین عیسیٰ تابوت نزدیک بوستہ و خو دس بٹہ تابوت سر. او کسانیی کی تابوت بردن دیبید بیسہ بیدی و عیسیٰ بفرماستہ: «ای جوان، تر گم ویریز.» ۱۵ هو وخت او جوان ویریشٹ، خو جا سر بینیشٹ و شروع بہ گب زنن بوکودہ و عیسیٰ اون بیسپردہ بہ اون مار. ۱۶ توما هو آدمانی کی اویہ ایسہ بید، وختی کی او معجزہی بیدہ بید ترس امرأ خودای ستایش بوکودید و بوگفتید: «خودا خو قوم توجه بوکودہ و ایتا پیلہ دانہ نبی اوسہ کودہ.» ۱۷ خبر او معجزہ سراسر استان یهودیہ و اون دور و اطراف پخش بوستہ.

یحییٰ سؤال

۱۸ وختی کی یحییٰ توما ماجرای خو شاگردان جا بیشنوستہ، دوتا جہ اوشان دوخوآدہ ۱۹ و عیسای خوداوند رہ پیغام فده: «تو هو مسیح موعودی کی قرار بو بایی؟ یا وستی اینفر دیگر منتظر بیسیم؟» ۲۰ اوشان عیسیٰ ورجہ بموید و بوگفتید: «یحییٰ تمیددہندہ امر اوسہ کودہ کی بدانہ تو هو مسیح موعود ایسی کی قرار بو بایہ، یا وستی اینفر دیگر منتظر بیسیم؟» ۲۱ هو وخت عیسیٰ، خیلی یان کی ناخوش احوال بید شفا دبی و روحان پلید جہ خیلی یان اخراج کودی و کوران چومان واز کودی. ۲۲ عیسیٰ واگردستہ، یحییٰ دوتا شاگردان بوگفتہ: «اونچی کی بیدہ بیدی و بیشنوستیدی یحیای

بيگيد کي چو طو کوران چومان واز بوسه، شلان بتانستيدى را بيشيد، جذاميان شفا بيگيفتيد، کران بيشنوید، مُردهيان زنده بیدی و فقيران، خدا پيغام نجات بيشنوستيدى. ۲۳ بزین اون بيگيد: (خوش بحال او کسی کي مر شک نوکونه.)

۲۴ وختی او دوتا قاصدان و اگردستيد يحيی ورجه، عیسی شروع بوکوده مردومان ره، راجع به يحيی گب زن و بوگفته: «وختی کي بوشويیدی بيابان، اينتظار داشتيدی چی بيدينيد؟ ايتا مرداکی کي باد اون ني مانستن تکان دهه؟ ۲۵ ايتا مرداکی کي حرير لباسان دوکوده داشتی؟ اوشانی کي حرير لباس دوکونیدی، قصر دورونی ايسه بیدی، نه کي بيابان دورونی. ۲۶ شومان بوشو بيد ايتا پيغمبر بدینيد؟ شمر گم کي يحيی جه ايتا پيغمبر پيله تره. ۲۷ اون، هو کسی ايسه کي خودا کلام دورون بينويشته بوبوسه: «من می قاصد قبل تو اوسه کونم

کي تی رای تر واز کونه.»

۲۸ و ابدانید کي توما آدمانی کي تا هسه به دونيا بمويیدی، هيچکي جه يحيی پيله تر ني يه. ولی هسه کي خودا پادشاهی بمو حتی کوجدانه کس جه يحيی پيله تر ايسه. ۲۹ تومامی مردوم، حتی باج و خراجگيران، وختی کي عیسی گبان بيشنوستيدی، خودای اون عيدالت وستي شکر بوکوديد و خوشحال بيد کي جه يحيی دس تعميد بيگيفته بيد. ۳۰ ولی فريسان و دين علما کي يحيی تعميد قوبيل نوکوده بيد، نقشه يی کي خودا اوشان ره بکشه بو، رد کوديد.

۳۱ عیسی بوگفته: «در مورد آ دوره زمان آدمان، چی بگم؟ اوشان چی کسان مانستن ايسیدی؟ ۳۲ او جاقلان مانیدی کي بازار سر نشينیدی، ايجگره زنان همدیگر گیدی:

«نه امی ساز امرأ رقص کونیدی،

نه امی نوحه امرأ گريه کونیدی.»

۳۳ «يحيی تعميددهنده بمو کي نه نان خوردی و نه شراب. شومان گفتيدی کي اون روح پليد داره. ۳۴ هسه مر کي اينسان پسر ايسيم، گیدی: (زيادی خوره، زيادی نوشه و باجگيران و گوناهاکاران امرأ رفاقت کونه). ۳۵ اگر به جای شیمی عقل حکمت خودای قوبيل بوکوده بيد، نوگفتيد کي چره يحيی او کار کودی و چره من ا کاران کونم.»

بدکارہ زناک بخشیدہ بہ

۳۶ ایتا فریسی عیسایٰ خو خانہ دعوت بوکودہ کی غذا بوخورید۔ عیسیٰ اون خانہ بوشو و اون سفرہ سر بینیشته* ۳۷ او شہر دورونی، ایتا بدکارہ زناک زندگی کودی کی وختی بیشوسہ عیسیٰ او فریسی خانہ مهمان ایسہ، ایتا گیران ظرف کی عطر امرأ پور بوسہ بو اوسدہ خو امرأ برده، بوشو او فریسی خانہ۔ ۳۸ بزین عیسیٰ پشت سر، اون پا پھلو بیسہ و شروع بوکودہ گریہ کودن۔ وختی کی اون اشک عیسیٰ پا رو فووستی، خو گیس امرأ خوشک کودی و ماچی دبی۔ بعد ہو عطر مالستی۔ ۳۹ او صاب خانہ، وختی او منظرہی بیدہ، خو دیل دورونی گفٹی: «اگر امرأ نبی بیہ، وستی بفہمستہ بی کی آنزای بدکارہ و گوناہکار ایسہ.» ۴۰ عیسیٰ او فریسی بوگفتہ: «شمعون، ایتا موضوعی ایسہ کی و تر بگم.» اون جواب بدہ: «بفرما، اوستاد.» ۴۱ عیسیٰ ایتا مثل اون رہ تعریف بوکودہ و بوگفتہ: «ایتا شخصی، دو نفر جا پول طلب داشتی: اینفر پونصدتا سکہ و او ایتا دیگر پنجاهتا سکہ۔ ۴۲ چون او دو تا بدہکاران پولی ناشتید کی خوشان بدهی فدید، او شخص طلبکار خو پول جا صرف نظر بوکودہ۔ ہسہ بوگو بیدیم، او دو نفر میان، کویتا وستی او طلبکار ویشتر دوست بدآرہ؟» ۴۳ شمعون و اگر دستہ بوگفتہ: «فکر کونہ اون کی ویشتر بدہکار بو.» عیسیٰ بفرماستہ: «درست بوگفٹی.»

۴۴ بزین عیسیٰ او زناک ایشارہ بوکودہ و شمعون بوگفتہ: «آن دینی؟ من تی خانہ بموم۔ تو می پا شوستن وستی آب نوردی، ولی آن خو چومان آرسو امرأ می پای بوشوستہ و خو گیس امرأ خوشک کودہ۔ ۴۵ من بموم، تو مر ماچی ندی ولی اون، جہ وختی کی بموم تی خانہ، ہطوبی می پایان ماچی دتن درہ۔ ۴۶ تو می سر روغن نمالستی ولی اون می پایان عطر بمالستہ۔ ۴۷ تر گم اون محبت زیادی ہن و سی ایسہ کی اون گوناہان زیادی کی بوکودہ بو بخشیدہ بو بوستہ۔ ولی اون کی کمتر بخشیدہ بہ، کمتر محبت کونہ.»

۴۸ بزین عیسیٰ او زناک بوگفتہ: «تی گوناہان بخشیدہ بو بوستہ.» ۴۹ اوشانی کی او سفرہ سر نیشته بید ہمدیگر و اگر دستید بوگفتیدی: «ا مرد کیسہ کی تانہ مردومان گوناہان ببخشہ؟» ۵۰ عیسیٰ او زناک بوگفتہ: «تی ایمان تر نجات بدہ۔ ہسہ ویریز، سلامتی جان امرأ بوشو.»

زناکانی کی عیسیٰ مسیح امرأ ہمراہ بید

۱ بزین عیسیٰ شہر بہ شہر و دیہات بہ دیہات گردستی و خبر خوشن خودا پادشاہی اعلام کودی۔ ۲ اون دوازدهتا رسول و مریم مجدلیہ کی ہفتتا دیو اون جا خارج بوستہ بو و چندتا زناکان دیگر کی جہ ارواح پلید و بیماری شفا بیگفتہ بید اون امرأ بید: ۳ یونا کی خوزا، ہیرودیس مباشر زن بو، سوسن و خیلی زناکان دیگرم کی خوشان مال و اموال امرأ، عیسیٰ و اون شاگردان ہمراہی کودیدی۔

* ۳۶:۷ او زمان، وختی مردومان خواستیدی غذا بوخورید، ایتا تخت سر نیشتیدی، خوشان ارنج چپ زمین سر لم دیدی و راست دس مرہ لقمہ غذا خوردیدی۔

برزگر مثل

۴ وختی کی مردومان جہ شہران مختلف عیسی دئن وستی بمو بید و اون دور جمع بوسته بید، عیسی اوشان ره ایتا مثل باورده ۵ و بوگفته: «ایروز، ایتا کشاورز دانه فوکودن وستی بوشو خو زمین سر و دانه یان کی فوکودن دبوو ایتا پیچہ فووستہ رأ سر و لغدمال بوسته و پرنده یان بمویدی اوشان بوخوردیدی. ۶ بعضی جہ او دانه یان سنگلاخان دورونی فووستیدی. وختی پیلہ بوستیدی، چون خاک و رطوبت ناشتیدی، خوشک بوستیدی. ۷ بعضی جہ او دانه یان زمینهایی کی خار داشتیدی فووستیدی و خاران اوشان امرأ رُشت بوکودیدی و دانه یان خفہ کودیدی. ۸ بعضی جہ او دانه یان خورم خاک سر فووستیدی و پیلہ بوستید و صد برابر ثمر باوردید.» آ مثل باورده و صدای بلند امرأ و بوگفته: «اگر خوآیدی بدانید کی من چی گمہ، می گبان خُب گوش بدید.»

۹ عیسی شاگردان آ مثل معنی و ورسه ییدی. ۱۰ عیسی بوگفته: «خودا، خو پادشاهی اسراژ درک شمر فده، ولی آ مثلانی کی گفتن درم کسان شینی ایسه کی خوشان چومان امرأ فندریدی ولی هیچی نیدینیدی و خوشان گوشان مرہ ایشنویدی ولی نفهمید.

۱۱ «آ مثل معنی اطو ایسه کی گم: دانه، خودا کلام ایسه. ۱۲ دانه یانی کی رأ سر فیویدی، هو کسانیی مآنیدی کی خودا کلام ایشنویدی ولی اشان دیلان سخته، بزین شیطان آیه، خودا گبان اوشان جا فیگیرہ کی ونالہ ایمان باورید و نجات پیدا کونید. ۱۳ او دانه یانی کی سنگلاخ دورونی فیویدی، او آدمانی مآنیدی کی خودا گبان ایشنویدی و خوشحالی امرأ قوبیل کونیدی ولی چون ریشہ نآریدی، ایتا مدت زماتی ایمان دآریدی ولی روزان سختی کی فآرسہ، جہ آزمایشان به در شیدی. ۱۴ او دانه یانی یم کی زمینایی کی خار داشتیدی فیویدی، کسانیی مآنیدی کی خودا گبان ایشنویدی، زمان کی گوزرہ، مال دونیا وستی دیل نیگران بیدی و خوشی یان زندگی، خودا کلام اوشان دورونی خفہ کونہ و هیچ ثمری ناویریدی. ۱۵ اما دانه یانی کی خاک خُب سر فیویدی، کسانیی مآنیدی کی خودا کلام دیل صاف و پاک امرأ ایشنویدی و اون حفظ کونیدی و پشتکار مرہ ثمرات زیادی به بار آویریدی.

چراغ مثل

۱۶ «تا ہسہ بیشنوستیدی کی کسی چراغ روشن کونہ، بزین اون سر ایچی بنہ یا اون تخت جیر بنہ تا اون سوی ہیچ کی نیدینہ؟ چراغ وستی ایتا جا بنید کی ہمہ تان بتانید اون سوی بیدینید. ۱۷ خودایم هطو ایتا روز چیزان مخفی کی اینسان دیل میانی نہہ، ہمہ کس چومان ورجہ آشکار کونہ. ۱۸ هن وسی و سعی بوکونید کی خودا گبان خُب گوش بوکونید، چونکی کسی کی خودا کلام بیشنوه، اون ویشتر فده بہ. او کسی یم کی خودا کلام گوش نوکونہ، او چیزیی یم کی دارہ جہ دس دہہ.»

عیسی مسیح مار و اون براران

۱۹ عیسی مار و اون براران بمو بید عیسای بیدینید، ولی آنقدر جمعیت زیاد بو کی نتانستیدی اون نزدیک ببید. ۲۰ عیسی ره خبر باوردید کی: «تی مار و تی براران بیرون ایسہ ییدی، خوآیدی تر

بیدینید.» ۲۱ عیسی واگردسته اوشان بوگفته: «می مار و می براران اوشانی ایسیدی کی وختی خودا کلام ایشنویدی، ایطاعت و عمل کونیدی.»

دریا طوفان آرام بوستن

۲۲ ایتا جه او روزان، عیسی خو شاگردان امرأ لوتکا سوار بوسته و اوشان بوگفته: «بیشیم دریاچه او طرف.» اوشانم را دکفتید بیشید هو طرف. ۲۳ هوطو کی لوتکا شوئون دبوو، عیسای خواب گیره و خوسه. ایدفعهیی ایتا پیلهدانه طوفان دریا دورونی را دکفه، قایق میانی آب پور به و اوشان همه تان جان به خطر دکفه. ۲۴ شاگردان، عیسی ورجه بوشویدی و اون بیدار کودیدی و بوگفتید: «ای اوستاد، ای اوستاد، چیزی نمأنسته کی همه تان دریا دورون دکفیم غرق بیم!» عیسی خواب جا ویریش و باد و موجان نهیب بزه. بزین طوفان بیسه و دریا ساکت بوسته. ۲۵ عیسی اوشان جا وورسه: «شیمی ایمان چی بوبوسته؟» اوشانم ترس و تعجب امرأ همدیگر گفتیدی: «أ مرد کیسه کی باد و آب فرمان دهه و اوشانم ایطاعت کونیدی؟»

عیسی مرداک دیوزده شفا دهه

۲۶ بزین عیسی و اون شاگردان سرزمین جدریان میان به خشکی فارسیدی، کی استان جلیل جلو نهه بو. ۲۷ وختی عیسی جه لوتکا پیاده بوسته و ساحل رو قدم بنه، ایتا مرداک بیده کی او شهر شین بو و دیوان اون گرفتار کوده بید. خیلی زما ت بو کی نه لیاس دوکودی، نه خو خانه میان زندگی کودی. همش قبرستان دورونی ایسه بو. ۲۸ هطو کی عیسای بیده، ایجگره زنان اون پا جیر بکفته و بوگفته: «ای عیسی، ای خودا متعال پسر، می امرأ چی کار داری؟ خواهش کونمه مر عذاب ندن»، ۲۹ چونکی عیسی او روح پلید فرمان بده بو کی جه او مردای بیرون بایه. او دیو خیلی وختان هو مرداک حمله کودی، مردوم اون گیتیدی، زنجیر امرأ اون دس و پای دوستیدی و اون جا مواظبت کودیدی ولی اون زنجیر پاره کودی و او دیو اون فکشهیی بردی بیابان دورون. ۳۰ عیسی او مرداک جا وورسه: «تی نام چیسه؟»

اونم بوگفته: «می نام فُشونه»، چونکی دیویان زیادی او مرداک دورون ایسه بید. ۳۱ دیوان عیسای ایلمتاس کودیدی کی اوشان تنوده هو چاهیی کی ته ناره.

۳۲ ایتا پیله گلهی خوک هو دور و حوالی ایتا تپه رو چره کودن دبید. دیوان عیسی جا خواهش بوکودید کی ایجازه بده خوکان دورونی بیشید. عیسی هم ایجازه بده. ۳۳ بزین روحان پلید همه تان او مرداک جا بیرون بموید و خوکان دورون بوشوید و او گلهی خوک جه سراجیری تی، دریاچه دورون هجوم بریدید و همه تان غرق بوستید.

۳۴ خوک چرانان کی ماجرای بیده پیا به فرار بنه بید. هر دیهات و شهری کی فارسه بیدی، ماجرای مردومره تعریف کودیدی. ۳۵ مردومان آمویدی تا ماجرای خوشان چومان امرأ بیدینید. وختی کی عیسی ورجه فارسه بیدی، او مرداک کی دیوان اون جا بیرون بوشو بید بیده بیدی کی عیسی پا جیر نیسته، لیاس دوکوده و عاقلان مانستن ایسه. هن وسی همه تان بترسه بیدی. ۳۶ کسان کی ا

ماجرائی شاہد بید دیگران رہ تعریف بوکودید کی چوطویی او مردای شفا بیگیفته. ۳۷ بزین تومامی او جراسیان مردومان، چونکی خیلی بترسه بید، عیسی جا بخواستید کی جہ او منطقه بشہ. عیسی یم لوتکای سوار بوستہ تا واگرده بشہ دریاچہ او طرف. ۳۸ او مرداکی کی دیوزده بو و شفا بیگیفته بو، عیسی جا خواہش بوکودہ کی اوشان امرأ بشہ ولی عیسی ایجازہ فندہ و بوگفته: ۳۹ «ہسہ د تی خانہ واگرد و او چیزئی کی تر ایتفاق دکفته و خودا ترہ انجام بدہ، مردومان رہ تعریف بوکون.» بزین اون خو شہر بوشو و او کاری کی عیسی اون رہ انجام بدہ بو ہمہ کس رہ تعریف بوکودہ.

ایتا زناک شفا گیفتن و یایروس دوختر زندہ کودن

۴۰ وختی کی عیسی واگردستہ جلیل، مردومان خوشحالی مرہ اون پیشواز بوشویدی، چونکی ہمہ تان اون منتظر بید. ۴۱ بزین ایتا مردای کی ان نام یایروس بو و کنیسہ سرپرستی داشتی، خودش عیسی پا جیر تاودہ و اون جا بخواستہ کی اون خانہ بشہ، ۴۲ چونکی اون ایتا دانہ دوختر کی دوازده سال داشتی مردن دبوو. عیسی اون خواہش قوبیل بوکودہ. وختی کی اون خانہ طرف شوئون دبوو، مردوم جہ ہر طرف اون فشار آوردیدی. ۴۳ ہو جمعیت دورونی، ایتا زناکی ایسہ بو کی دوازده سال خونریزی داشتی و تومام خو مال و منال خرچ خو دوا و دکتہر بوکودہ بو و ہیچکی نتانستی اون درمان بوکونہ. ۴۴ او زناکی عیسی پشت سر بمو و خو دس امرأ عیسی ردای دس بزہ. ہو لحظہ اون خونریزی بند بمو. ۴۵ عیسی واگردستہ بوگفته: «کی می ردای دس بزہ؟» ہمہ تان بوگفتید: «آمی کار نی یہ.» پطرس بوگفته: «مردوم جہ ہر طرف تر دور کودیدی و تر فشار آوردن دریدی.» ۴۶ عیسی بوگفته: «اینفر مر دس بزہ، چونکی بفہمستم قوتی می جا بیرون بوشو.» ۴۷ او زناکی وختی بیدہ کی عیسی ہمہ چی خبر دارہ، ترس و لرز امرأ عیسی جلو زانو بزہ و ہمہ تان او مردومان ورجہ تعریف بوکودہ کی چی وستی عیسی ردای دس بزہ و ہو وخت شفا بیگیفته. ۴۸ عیسی اون بفرمأستہ: «دوختر جان، تی ایمان تر شفا بدہ. ہسہ سلامتی امرأ بوشو.»

۴۹ عیسی کی ہو زناک امرأ گب زئن دبوو، کنیسہ سرپرست، یاروس خانہ جا اینفر بیرون بمو و یاروس بوگفته: «تی دوختر بمرده. د اوستاد زحمت نوا دئن.» ۵۰ وختی عیسی او مرداک پیغام بیشووستہ، واگردستہ یایروس بفرمأستہ: «نوا ترستن، مر اعتماد بوکون. تی دوختر شفا پیدا کونہ.» ۵۱ عیسی کی یاروس خانہ دورون فارسہ، وناشتہ جز پطرس، یوحنا، یعقوب و او دوختر پتر و مار، کس دیگہیی اون امرأ اوطاق دورون بایہ. ۵۲ ہمہ تان، او دوختر وستی اشک فوکودیدی و عزاداری کودید. عیسی بفرمأستہ: «گریہ نوکونید، چونکی اون نمرده. اون خوفتہ!» ۵۳ اوشان عیسای مسخرہ کودیدی، چونکی دانستیدی اون بمرده. ۵۴ ولی عیسی او دوختر دس بیگیفته و بفرمأستہ: «دوختر جان، ویریز.» ۵۵ ہو وخت اون روح واگردستہ، دوخترہ زندہ بوستہ و جہ خو جیگا ویریشتہ. عیسی بوگفته: «ہسہ ایچہ غذا فدید بوخورہ.» ۵۶ اون پتر و مار خیلی تعجب بوکودید. عیسی اوشان بوگفته: «ماجرائی کسی رہ تعریف نوکونید.»

عیسی مسیح رسولان ماموریت

۹ عیسیٰ خو دوازده تا رسول دوخواده خو ورجه، و اوشان قدرت و اختیار فده کی بتانید تومامی روحان پلید جہ کسان کی دیو دأشتیدی خارج کونید و مریضانم شفا بدید. ۲ بزین رسولان اوسه کوده کی خودا پادشاهی ی مردومره اعلام بوکونید و بیمارآنم شفا بدید. ۳ قبل آنکی رسولان بیشید، عیسیٰ اوشان بوگفته: «أ سفر میانی هیچی شیمی امرأ نبرید، نه چوب دستی، نه بقچه، نه خوردنی، نه پول، نه لباس اضافی. ۴ هر کس خانه کی شیدی تا وختی کی او شهر جا بیرون نوشویدی، هویه پیسید. ۵ اگر کسانیم شمر قوییل نوکودیدی، وختی او شهر جا بیرون شوئون دریدی، گرد خاک او شهر شیمی پا جا بتکانید تا اوشان ره درس عبرت ببه.» ۶ پس رسولان دیهات به دیهات کی شویدی، خبر خوش خودا پادشاهی ی مردومره گفتیدی و مریضانم شفا دیدی. ۷ وختی هیرودیس کی جلیل حکمران بو، عیسیٰ معجزیان بیشنوسته، نیگران و پریشان بوسته، چونکی بعضیان گفتیدی کی عیسیٰ هو یحیی ایسه کی زنده بوسته. ۸ بعضیانم گفتیدی کی الیاس نبی ظهور بوکوده و بعضیانم گفتیدی ایتا جہ قدیم پیغمبران زنده بوسته. ۹ هیرودیس بوگفته: «من خودم دستور بدم کی یحیی سر ووینید. پس آن کیسه کی آ جور عجایب غرایب گبان در مورد او ایشنوستن درم؟» و تلاش کودی کی عیسیٰ بیدینه.

عیسی مسیح پنج هیزارتا مرداک مردای غذا فده

۱۰ وختی عیسیٰ رسولان و اگر دستیدی، کارانی کی انجام بده بید عیسیٰ ره تعریف بوکودید. او وخت، عیسیٰ اوشان اوسده و خو امرأ برده ایتا شهری کی «بیت صیدا» نام دأشتی تا کی اویه اوشان امرأ تنها ببه. ۱۱ خیلی مردومان جہ اوشان شوئون و أخبر بوستید و اوشان دونبالسر رأ دکفتید. عیسیٰ ی اوشان قوییل بوکوده و جہ خودا پادشاهی گب بزه و مریضان شفا بده. ۱۲ نزدیکای غروب دم بو کی رسولان بموید عیسیٰ ورجه و بوگفتید: «أ مردومان اوسه کون کی بیشید آبادی و اون اطراف تا خوشان ره جا و خوراک پیدا کونید، چونکی امان آ مکان دور افتاده دورون ایسه بیم.» ۱۳ عیسیٰ و اگر دسته خو رسولان بوگفته: «شومان خودتان اوشان غذا فدید.» رسولان تعجب امرأ بوگفتید: «چوطوبی؟ امان فقط پنج تا نان داریم و دوتا ماهی، مگر آنکی بیشیم اشان ره غذا بیهینیم.» ۱۴ اویه پنج هیزارتا مردای ایسه بو*. عیسیٰ خو رسولان بوگفته: «مردوم گروهیان پنجاه نفری دورون بینشانید.» ۱۵ رسولانم آ کار بوکودید و همه ی بینشانیدیدی. ۱۶ بزین عیسیٰ پنج تا نان و دوتا ماهی ی آسمان طرف بیگفته و خودای شکر بوکوده و نان تیکه تیکه بوکوده، فده رسولان دس تا کی مردومان میانی تقسیم بوکونید. ۱۷ همه تان بوخوردید و ستر بوستید و دوازده سبد هم خورده نان و ماهی ایضافه بمو.

* ۱۴:۹ زناکام هویه ایسه بید ولی اوشان فرهنگ میان ایشماردن موقع فقط مرداکان به حساب آوردید.

پطرس جہ عیسیٰ مسیح شہادت دہہ

۱۸ ایتا روز کی عیسیٰ تنہایی دوعا کودن دبو و اون شاگردانم ایسہ بید، اوشان جا وورسہ: «مردوم مر کی دانیدی؟» ۱۹ اوشان جواب بدہ بید: «بعضیان گیدی کی تو ہو یحییٰ ایسی کی تعمد دبی. بعضیانم گیدی تو الیاس نبی ایسی و بعضیانم گیدی تو ایتا جہ قدیم پیغمبران ایسی کی زندہ بوسی.» ۲۰ عیسیٰ اوشان جا وورسہ: «شومان مر کی دانیدی؟» پطرس واگردستہ بوگفتہ: «تو مسیح خود ایسی.» ۲۱ بزین عیسیٰ خو شاگردان قدغن بوکودہ و دستور بدہ کی ا موضوعی کسی رہ نیگید ۲۲ و بوگفتہ: «لازمہ من کی (اینسان پسر) ایسم رنج و عذاب زیادہ بکشم و پیلہ کاهنان، پیلہ آدمان قوم و دین علما مر قوبیل نوکونید و کشیدی و سومی روز رہ جہ دنیا ی مژدہ یان ویریم.» ۲۳ عیسیٰ بزین ہمہ تان اوشان بفرماستہ: «اگر کسی خواہ مر پیروی بوکونہ، وستی خودش انکار بوکونہ و ہمہ تا روزان خو صلیب اوسنہ* و می دونبال باہ. ۲۴ هر کی خو جان می وستی جہ دس بدہ، حیات جاودان یا فہ. اونیم کی بخوایہ خو جان حفظ بوکونہ، اون جہ دس دہہ. ۲۵ چی فایده دارہ کی ایتا شخص تومام دنیا ی بہ دس باورہ، بزین حیات جاودان جہ دس بدہ؟ ۲۶ هر کی ا دنیا میانی مر و می تعلیم عار بدارہ، منم وختی کی می جلال و می پتر و فرشتہ یان موقدس جلال امرأ بہ ا دنیا واگردم، اون عار دارم. ۲۷ یقین بدانید کسان کی آہ ایسہ بیدی تا خودا پادشاهی نیدیند جہ ا دنیا نیشیدی.»

عیسیٰ مسیح سہ تا شاگردان اون جلال دینیدی

۲۸ حدود ہشت روز کی جہ عیسیٰ گبان بوگوذشتہ بو، عیسیٰ پطرس، یوحنا و یعقوب اوسدہ و دوعا کودن وستی بوشو کوه جور. ۲۹ هطو کی کوه جور دوعا کودن دبو، عیسیٰ رنگ رو عوض بوستہ و اون لیاسان جہ سیفیدی برق زہی. ۳۰ ایدفعہ یی دوتا مردای کی موسیٰ و الیاس نبی بید شکوہ و جلال امرأ اون ورجہ ظاہر بوستید و شروع بہ گب زن بوکودید. ۳۱ اوشان عیسیٰ امرأ در مورد اون مرگی کی وستی خودا ارادہ امرأ اورشلیم دورون ایتفاق دکفہ، گب بزہ بید. ۳۲ پطرس و اون ہمراہان و خواب شوییدی. بیدار کی بوستید، عیسیٰ جلال بیدہ بیدی کی او دوتا نبییم اون پھلو بپا ایسہ بید. ۳۳ هطوی کی موسیٰ و الیاس او محل ترک کودن دبید، پطرس کی دس پاچہ بو بوستہ بو و ناستی کی چی گفتن درہ، عیسیٰ بوگفتہ: «امی ایسن آہ حُبہ. ایجازہ بدن سہ تا سرپناہ چا کونیم: ایتا ترہ، ایتا موسیٰ رہ و ایتا الیاس رہ.»

۳۴ ہنوز پطرس گبان تومام نوبوستہ بو کی ایتا ابر ظاہر بوستہ و عیسیٰ رسولان دور و اطراف بپوشانہ و اوشان ہمہ تان بترسہ بیدی. ۳۵ جہ ہو ابر دورونی ندایی فارسہ کی بوگفتہ: «آن می پسری ایسہ کی اینتخاب بوکودم. اون گبان گوش بدید.» ۳۶ وختی او ندا جہ آسمان تومام بوستہ، رسولان

* ۲۰:۹ «مسیح» ایتا عنوانہ و کسی وسی بکار شہ کی خوداوند اون اینتخاب کونہ تا خو قوم نجات بدہ و مسح کودن ایتا کار روحانی یہ کی عہد عتیق میان خیلی اون امرأ برخوردار کونیمی و اون آنہ کی اینفر روغن امرأ مسح کودیدی و ا کار امرأ نشان دیدی کی خوداوند او شخص پادشاهی وسی اینتخاب بوکودہ. * ۲۳:۹ آہ دورون کلمہ صلیب معنی دسبند و گردنبد و آ جور چیزان نی یہ بلکی «صلیب اوسدن» ایتا ایستعارہ ایسہ و اون معنی آنہ کی و حاضر بییم عیسیٰ نام وسی رنج و درد و نامہربانی یان تحمل بوکونیم.

عیسای تنها بیدید. اوشان او راز خوشان ورجه بدآشتیدی و او روزان میانی* هر چی کی بیدید کسی ره واگویا نوکودید.

دیوزده جوان شفا گیفتن

۳۷ فردا روز، وختی عیسی و اون رسولان جه او کوه بیجیر بمویدی، مردومان زیادی عیسی اینتظار ایسه بید. ۳۸ ایدفعه یی ایتا مردای او جمعیت دورونی فریاد بزه: «ای اوستاد، تی جا ایلتماس کونمه می پسر کی می ایتادانه زاکه، نظر لطف بداری، ۳۹ چونکی ایتا روح پلید مرتب اون دورونی شه و اون وادار کونه ایجگره بزنه. بزین چک و پر زنه و اون دهن کخ کونه. او روح پلید ایدفعه یی می زاک حمله کونه و سختی امرأ اون ول کونه. ۴۰ تی شاگردان جا خواهش و ایلتماس بوکودم کی روح پلید اون جا بیرون کونید ولی اوشان نتانستیدی.»

۴۱ عیسی بفرمأسته: «ای مردومان آ دوره زمانه، چقدر شومان بی ایمان و منحرف ایسیدی! تا کی، وستی شیمی امرأ بیسم و شمر تحمل بوکونم؟ تی زاک باور می ورجه.» ۴۲ وختی کی اون پسر آوردن دیید، دیو اون زمین بزه و دوواره شروع بوکوده چک و پر زئن. عیسی او روح پلید فرمان بده و او پسر شفا بیگیفته و عیسی اون بیسپرده اون پتر دس. ۴۳ همه ئ او مردومانی کی اویه ایسه بید جه قدرت خودا تعجب بوکودیدی و هطوبی کی مردوم جه عیسی کاران حیران بید، عیسی خو شاگردان بوگفته: ۴۴ «اونچی کی شمر گم خب گوش بدید: اینسان پسر، آدمان دس تسلیم به.» ۴۵ ولی اوشان نفهمستید کی عیسی چی گفتن دره، چونکی اوشان دهن کور بو و ترسه بیدی عیسی جا ورسید.

چه کسی جه همه پيله تر ایسه؟

۴۶ شاگردان میانی آ بحث پیش بمو کی اوشان دورونی کویتا پيله تر ایسه. ۴۷ عیسی کی بفهمسته بو اوشان کله دورونی چی گوذره، ایتا کوجدانه زاک باورده خو پهلو بدآشته ۴۸ و اوشان ره بفرمأسته: «هر کی آ زاک به می نام قوبیل بوکونه، مَر قوبیل بوکوده و هر کی مَر قوبیل داره ینی اون کی مَر اوسه کوده قوبیل داره. شیمی میانی او کسی همه تان جا پيله تره کی خودش کوجه دانه تر بدانه.» ۴۹ یوحنا بوگفته: «ای اوستاد، امان ایتا مرداکی بیدیم کی تی نام امرأ، روحان پلید جه دیوانه یان بیرون کودی. چونکی جه امان نوبو، سعی بوکودیم کی اون کار جُلوی بیگیریم.» ۵۰ عیسی بفرمأسته: «اون کار نوا داشتید. هر کی به ضد شومان نه، پس شیمی امرأ ایسه.»

مردومان ایتا جه سامره دیهاتان عیسی مسیح قوبیل نوکونیدی

۵۱ چون وخت عیسی واگردستن به آسمان فارسین دوبو، اراده ئ قوی امرأ اورشلیم طرف بوشو، ۵۲ هن وسی چندتا قاصد جُلو جُلو اوسه کوده تا ایتا جه سامره دیهاتان دورونی اون ره جایی فراهم

* ۳۶:۹ متی و مرقس، خوشان انجیل دورون، اماجرای اطوبی توضیح بده بید کی، عیسی رسولان جا بخواسته بو تا قبل اون قیام ایتفاق هیکس ره تعریف نوکونید (متی باب ۱۷ آیه ۹ و مرقس باب ۹ آیه ۹).

بوكونيد. ۵۳ او ديهات مردوم نحوآستیدی عیسی جا پذیرایی بوکونید، چونکی معلوم بو اون اورشليم* طرف شوئون دره. ۵۴ وختی عیسی شاگردان، یعقوب و یوحنا، ا ماجرای بیده ییدی، عیسی جا وورسه یید: «اوستاد، خوایی دوعا بوکونیم و بخواییم کی خودا آسمان جا آتش بباره و همه تان اوشان نابود کونه؟» ۵۵ ولی عیسی واگردسته اوشان ملامت بوکوده ۵۶ و ایتا ديهات دیگر بوشوییدی.

عیسی مسیح گه وستی چوطویی اون جا پیروی بوکونید

۵۷ را دورونی ایتا مردای عیسای بوگفته: «هر جا بیشی، تی امرأ ایم تا تر پیروی بوکونم.» ۵۸ عیسی اون جواب بده: «روبه ایان لانه و پرنده ایان آشیانه دآریدی، اما اینسان پسر جایی ناره تا خو سر بنه خوفتن ره.» ۵۹ عیسی اینفر دیگر بوگفته: «می دونبالسر بیأ.» او شخص عیسای بوگفته: «آقا، ایجازه بدن اول بشم می پتر دفن کونم.» ۶۰ عیسی بفرمآسته: «اوشانی کی حیات جاودانی ناریدی وستی بیشید خوشان مړده ایان دفن کونید، ولی تو وستی بیشی خودا پادشاهی ی همه جا اعلام بوکونی.» ۶۱ اینفر دیگر بوگفته: «آقا، من شیمی امرأ ایم. ایجازه بدن بشم می خانواده امرأ خودا حافظی بوکونم.» ۶۲ عیسی اون ره بفرمآسته: «کسی کی زیمین شخم زن دره بخوایه خو پشت سر نیگاه بوکونه، لایق خودا پادشاهی نی یه.»

عیسی مسیح هفتادتا خو شاگردان مأموریت فده

۱ بزین عیسای خوداوند، هفتاد نفر دیگر اینتخاب بوکوده و اوشان دوتا دوتا جلتوتر جه خودش اوسه کوده شهران و ديهاتانی کی خودش خوآستی بشه اویه. ۲ قبل آنکی شاگردان بیشید، عیسی اوشان ره ایتا مثل بزه: «محصول فراوانه ولی کارگر کمه؛ شومان وستی جه صاب محصول کی خودا ببه بخوایید کی کارگران ویشتری محصول جمع کودن ره اوسه کونه.* ۳ بیشید! و بدآنید کی من شمر بزه ایان مانستن، گرگان دورونی اوسه کودن درم. ۴ نه شیمی امرأ پول ببرید، نه بقچه، نه حتی ایجوفت کفش ایضافه؛ و را دورونی کی شوئون دریدی نوأ پیسید تا کسی امرأ گب بزیند. ۵ هر کس خانه کی وارد بوبوستیدی، بیگید: (سلام و سلامتی شیمی خانه ره ببه). ۶ اگر کسی لیاقت او برکت بداره، حتماً شامل حال اون به. وگرنه، برکت شمر واگرده. ۷ بزین او خانه دورون پیسید. هرچی شمر فده ییدی بوخورید و بنوشید، چونکی کارگر حق داره خو مواجب فیگیره. آ خانه او خانه نیشید. ۸ وختی ایتا شهر دورونی بوشوییدی و شیمی جا استقبال بوکودید و غذای شمره باوردید، بوخورید. ۹ اویه بیماران شفا بدید. بزین بیگید کی: (خودا پادشاهی شمر نزدیک بوسته). ۱۰ وختی کی ایتا شهر دورون بوشویید و شمر روی خوش امرأ استقبال نوکودید، کوچه ایان او شهر دورون بیشید و او شهر مردومان بیگید: ۱۱ (گرد خاک شیمی شهر آمی پا جا تکآنیم تا شمره عبرت ببه، ولی وستی

* ۵۳:۹ چونکی اوشان سامری شین بید و یهودیان امرأ جه قدیمان دوشمنی داشتیدی. * ۲:۱۰ ینی مردومان زیادی آماده ییدی کی خودا کلام بیشنویید و خورم خبر کی خودا نجاته، قوبیل بوکونید ولی کسانی و حاضر ببید کی خورم خبر به امردومان فارسانید. محصول امردومان دیله و کارگران هه خادمان.

بدانید کی خودا پادشاهی نزدیک ایسه. ۱۲ شمر گم کی داوری روز ره، شهر سدوم گوناہکاران ره جه او شهر بہترہ.

شہرائی کی عیسیٰ مسیح قوبیل نوکونیدی

۱۳ «وای بر شومان، آہالی شہر خورزین و بیت صیدا، چونکی اگر ا معجزاتی کی شمرہ انجام بدم شہران صور و صیدون فاسد ره انجام بدہبیم، او شہران آدمان توبہ کودیدی، پلاس دوکودیدی و خاک خوشان سر فوکودید تا بیگید کی چقدر پشیمانیدی. ۱۴ ہطوی کی روز داوری شہر صور و صیدون مردومان ره راحت تر بہ تا شمرہ. ۱۵ ای مردومان کفرناحوم، من شمر چی بگم؟ فکر کودیدی کی شیمی جاجیگاہ آسمان جورہ؟ و ا بدانید کی شومان شیدی جہنم.»

۱۶ بزین عیسیٰ خو شاگردان بوگفتہ: «ہر کی شمر قوبیل بوکونہ، مر قوبیل بوکودہ؛ ہر کی شمر رد کونہ، مر رد کودہ و ہر کی مر رد کونہ، خودایی کی مر اوسہ کودہ، اون رد کونہ.»

ہفتادتا عیسیٰ مسیح شاگردان جہ ماموریت واگردیدی

۱۷ ایتا مدت زماتی بوگذشتہ کی او ہفتادتا شاگردان واگردستید و شادی کنان عیسای بوگفتید: «اوستاد، شیمی نام امر، دیوان امی جا اطاعت کونیدی.» ۱۸ عیسیٰ بوگفتہ: «من بیدم کی شیطان برق مانستن جہ آسمان بیجیر بگفتہ. ۱۹ من شمر قدرتی فدم کی لتی یانی کی سمی ایسیدی و عقربان و تومامی دشمن قوت شیمی پا جیر لقد بزید و ہیچی نتانہ شمر آسیب برسانہ. ۲۰ ہن و سی خوشحال نبید کی ارواح پلید شیمی جا اطاعت کونیدی. شومان وستی خوشحال ببید کی شیمی نام آسمان میان بینیوشتہ بوبوستہ.»

۲۱ ہو وخت عیسیٰ، روح القدس جا بہ ذوق بمو و بفرمأستہ: «ای پتر، مالک آسمان و زمین، تر سپاس گم کی ا جور چیزان جہ آدمانی کی خردمند و دانا ایسیدی قایم کودی و کسانہ آشکار کودی کی کوچ زاکان مانستن سادگی امر تر ایمان داریدی. بلہ پتر جان، تی خواست ہطوی بو.»

۲۲ بزین عیسیٰ واگردستہ خو شاگردان و مردومان بوگفتہ: «می پتر ہمہ چی مر بیسپردہ. ہیکس نانہ پسر کی یہ جز پتر؛ و ہیکس نانہ پتر کی یہ جز پسر و ہر کسی کی پسر دیل بخوایہ، پتر اون رہ آشکار کونہ.» ۲۳ بزین خو شاگردان خلوتی بوگفتہ: «خوشا بحال او چومانی کی اونچی شومان دینیدی، اوشانم دینیدی ۲۴ چونکی پیغمبران و پادشایان زیادی آرزو داشتیدی کی اونچی شومان دینیدی اوشانم بدینید و اونچی کی شومان ایشنویدی اوشانم بیشنوید، ولی نتانستیدی.»

مثل اوردن جہ سامری کی دیل سوز بو

۲۵ ایروز ایتا جہ دین علما بمو، خواستی عیسای ایمتحان بوکونہ، وورسہ: «ای اوستاد، چی و ا بوکونم تا حیات ابدی بدارم؟» ۲۶ عیسیٰ اون بوگفتہ: «تورات کیتاب دورونی چی بینیوشتہ بوبوستہ؟ جہ اون نیوشتہ چہ بفہمستی؟» ۲۷ اون جواب بدہ: «بینیوشتہ بوبوستہ کی اخوداوند، تی خودای

تومامی دیل، تومامی جان و تومامی قوت و فکر امرأ دوست بدأر* و (تی همسایه ای اونقدر دوست بدأر کی خودت دوست داری)*. ۲۸ عیسی بفرمأسته: «درست جواب بدیی. هه کار بوکون تا حیات جاودانی بدأری.» ۲۹ او شخص کی خوآستی وانمود بوکونه کی سؤال کودن جا هیچ غرضی نأره، وورسه: «می همسایه کیسه؟» ۳۰ عیسی واگردسته بوگفته: «ایتا داستان تره نقل کونم:

«ایتا مردای کی جه اورشلیم شوئون دوبو آریحا، رأ دورونی راهزنأن گیر دکفه. اون زیندی و لخت کونیدی و نیمه جان رأ سر تاویدیدی و شیدی. ۳۱ ایتا کاهنم هو رائ شوئون دوبو. وختی او مردآک دینه خو رائ کج کونه، اون جا فاصله گیره، خو رائ گیره شه. ۳۲ ایتا شخص جه طایفه ای لایم کی معبد خادم بو وختی او یه فارسه او مردآک دینه، هونم محل نوکونه، و خو رائ ایدامه دهه، شه. ۳۳ بزین ایتا غیر یهودی کی سامره شین بو جه رأ فارسه. وختی او مردآک دینه، اون دیل سوجه، ۳۴ نزدیک شه، اون زخمأن شراب امرأ شوره و روغن ماله و اون زخم دوده. بزین اون خو اولاغ رو سوار کونه، بره ایتا کاروانسرا و اون جا پرستاری کونه. ۳۵ فردا روز کی خوآستی او یه ترک بوکونه، دوتا سکه نقره او صاب کاروانسرای فده و گه: (اون جا پرستاری بوکون و اگر بیشتر خرج بوکودی، وختی واگردستم تر قدم.)» ۳۶ عیسی وورسه: «تی نظر چیسه؟ او سه نفرأن میانی، کویتا همسایه ای او مردآکی کی راهزنأن دس دکفته به حساب آیه؟» ۳۷ او عالم واگردسته بوگفته: «او کسی کی اون دیل او مردآکره بوسوخته.» عیسی بفرمأسته: «پس بوشو، اون مانستن رفتار بوکون.»

عیسی مسیح شه مریم و مارتا خانه

۳۸ عیسی و اون شاگردان، اورشلیم طرف کی شوئون دبید، ایتا دیهات فارسه ییدی کی او یه ایتا زنای زندگی کودی کی مارتا نام داشتی و اوشان خو خانه دعوت بوکوده. ۳۹ مارتا ایتا خآخور داشتی کی اون نام مریم بو. وختی عیسای خوداوند اوشان خانه بوشو، مریم عیسی پا جیر بینشته و تومامی ای اون گبان تعلیم گیفتن وسی گوش کودی. ۴۰ هو وخت مارتا کی خسته و دیل نیگران خو کاران بو، بمو عیسی ورجه بوگفته: «اوستاد، شمره مهم نی یه کی می خآخور آیه نیشته و من وستی تنهایی پذیرایی بوکونم؟ اون بیگید کی ویریزه و مر کومک بوکونه.» ۴۱ عیسای خوداوند مارتای بوگفته: «مارتا جان، مارتا جان، تو همه چیز وستی پریشان و ناراحتی. ۴۲ فقط ایتا چیز ایسه کی اهمیت دأره. مریم هون اینتخاب بوکوده و منم نخوایم اون جا فیگفته ببه.»

عیسی مسیح خو شاگردان دوعا کودن یاد دهه

۱ ایتا روز عیسی کی دوعا کودن دوبو، وختی آن دوعا تومام بوسته ایتا جه اون شاگردان بوگفته: «اوستاد، هوطو کی یحیی خو شاگردان دوعا کودن یاد بده، تونم امر یاد بدن کی چوطویی دوعا بوکونیم.» ۲ عیسی اوشان بوگفته: «وستی اطویی دوعا بوکونید و بیگید: «ای پئر،

تی نام موقدس ببه،

تی پادشاهی بآیہ،

۳ امی نان روزانہی ہر روز امر فدن،

۴ امی گوناہان ببخش،

چونکی امانم ہمہی کسانہی کی امر بدی بوکودیدی بخشیم،

و امر شیطان و سوسہیان جا دور بدار۔»

۵ بزین اوشان بوگفتہ: «فرض بوکونید نیصف شب بیشید شیمی رفیق خانہ در سر و بیگید: (رفق،

تانی سہ تا نان مر قرض فدی؟ ۶ چونکی ایتا می رفیقان جہ سفر بمو می ورجہ و من خانہ دورون ہیچی نارم کی اون قدم بوخوره! ۷ و شیمی رفق جہ خانہ دورون واگرده بگہ: (مزاحم نوأ بوستن، امی در قفلہ و من و می زاکان خوفتہ ییم۔ نتانم ویریزم ایچی تر فدم)؟ ۸ شمر گم، اگر اون خودوستی وسی جہ خو جا ویریزہ تا شمر نان فده، خو آبرو وسی ویریزہ و ہر چی کی شومان نیاز داریدی شمر فده۔

۹ «هن وسی شمر گم: انقدر وستی دوعا بوکونید تا شیمی دوعا جواب فیگیرید: انقدر وستی و امجد تا کی بیافید، و انقدر وستی در بزید تا کی در واژ بہ۔ ۱۰ چونکی ہر کی بخوایہ، بہ دس آورہ و ہر کی یم وامجہ، یافہ۔ ہر کی در بزہ، در اون رو واژ بہ۔

۱۱ «شومان کی پتر ایسیدی، شیمی زای شیمی جا ماہی بخوایہ، اون مار فدیدی؟ ۱۲ اگر مرغانہ بخوایہ، اون عقرب فدیدی؟ ۱۳ پس اگر شومان، با آنکی گوناہکار آدمان ایسیدی، دانیدی وستی چیزان خوبی شیمی زاکان فدید، بزین چقدر ویشتر شیمی آسمانی پتر روح القدس فده اوشانی کی اون جا درخواست کونیدی.»

عیسی مسیح، کی قوت امر شیطان بیرون کونہ؟

۱۴ عیسی ایبار ایتا روح پلیدی کی لال بو جہ ایتا مرداک دورونی بیرون کودہ۔ وختی ہو روح پلید جہ او مردای بیرون بوشو، اون بتانستہ گب بزہ و تومامی مردوم تعجب بوکودید۔ ۱۵ بعضیان گفتیدی: «تعجب ناره کی عیسی تانہ ارواح پلید بیرون کونہ، چونکی بعزلبول کومک امر، کی رئیس دیوان ایسہ، ہہ کار کونہ.» ۱۶ بعضیانم چونکی خوآستیدی عیسای ایمتحان بوکونید، ایتا معجزہ جہ اون بخوآستیدی تا نشان بدہ کی اون قدرت جہ خودا ایسہ۔

۱۷ عیسی اوشان فکر بخواندہ و بفرماستہ: «ہر سلطنتی کی اون دولت مردان نخوآیدی ہمدیگر امر ہم دیل بیید جہ بین شہ۔ ہر خانوادہ دورونی یم دو دستگی دکفہ، پاشیدہ بہ۔ ۱۸ اگر شیمی گفتہ یان درست بہ و من شیطان قدرت امر دیوان بیرون کونم، پس شیطان خودش امر جنگ کودن درہ۔ بزین چوطوی اون سلطنت پابرجا مانہ؟ ۱۹ اگر من بعزلبول کومک امر دیوان بیرون کونم، شیمی شاگردان،

کی قوتِ امرأ ارواحِ بیرون کونیدی؟ بزین شیمی شاگردانِ شمر قضاوت کونیدی. ۲۰ ولی اگر من خودا قوتِ امرأ دیوانِ بیرون کونمہ، پس وابدانید کی خودا پادشاهی شیمی میانی شروع بوبوستہ.*

۲۱ «شیطان ایتا مرداکِ قوی و مسلح مانستہ و تا وختی کی بتانہ خو کاخِ رہ نگهبانی بدہ، اون مال و منالم در امانہ. ۲۲ ولی اگر اینفر اون حملہ بوکونہ کی اون جا قویتر بہ، بزین اون حریف بہ، اون تیر و زہی کی اون تیکہ گاہ ایسہ اون جا فیگیرہ و تومام اون مال و منال خو امرأ برہ.* ۲۳ ہر کی می امرأ نہ، می ضدہ. ہر کی می امرأ جمع نوکونہ، پراکندہ کونہ.

۲۴ «وختی کی روحِ پلید جہ اینفر بیرون آہ، شہ بیابانِ دورون کی ایتا جا ایستراحتِ وسی بیافہ و چونکی جایی پیدا نوکونہ، دووارہ و اگر دہ ہو خانہ دورونی. ۲۵ بزین کی و اگر دستہ، خو خانہی جارو بوکودہ و تمیز دینہ. ۲۶ اون شہ، ہفت تا روحِ جہ خودش بدتر امرأ و اگر دہ و ہمہ تان اوشان دووارہ شیدی او شخصِ دورونی و اون حال بدتر کونیدی.»

۲۷ ہطو کی عیسی گب زئن دبو، ایتا زناہی جہ خو جا ویریشتہ و صدای بلند امرأ بوگفتہ: «خوش بحال او ماری کی تر بدونیا باوردہ و شیر بدہ!» ۲۸ ولی عیسی و اگر دستہ بوگفتہ: «خوشا بحال او کسان کی خودا کلامِ ایشونیدی و اون عمل کونیدی.»

مردومان ایتا نیشانہ خودا جا خواستیدی تا اشان ثابت بہ کی عیسی ہو مسیح موعود ایسہ

۲۹ وختی کی جمعیت ویشتر بوستن دبو، عیسی بوگفتہ: «ا زمانہ مردومان چقدر شرییدی. اوشان ایتا نیشانہی خودا جا خوایدی ولی خودا اشان ہیچ نیشانہی فندہ، جز نشانہی یونس نبی، ۳۰ چون ہطو کی یونس، نینوا مردوم رہ نیشانہ بو، من کی اینسانِ پسر مستی ا دورہ زمان آدمان رہ ایتا نشانہی دیگر بیم. ۳۱ داوری روز رہ، ملکہی جنوب، ہہ دورہ مردومان امرأ زندہ بہ و علیہ اوشان شہادت دہہ، چونکی اون جہ او سر دونیا بمو تا بتانہ سلیمان پادشاہ خورم گبان گوش بوکونہ.* شومان وابدانید اون کی آہ ایسہ، جہ سلیمان پیلہ ترہ. ۳۲ نینوا مردومان داوری روز رہ ہہ نسل امرأ دووارہ زندہ بیدی و علیہ اوشان شہادت دہیدی، چونکی نینوا مردومان یونس موعظہ امرأ توبہ بوکودہ بید. وابدانید کسی کی یونس جا پیلہ ترہ ہیہ ایسہ.

* ۲۰:۱۱ عیسی مسیح کسان مرہ گب زئن درہ کی دیوانِ بیرون کودن وسی گیدی کی اون شیطان مرہ ہمکاری کونہ ولی عیسی اکار امرأ ثابت کونہ کی اون قدرت، شیطان قدرت جا ویشترہ و اٹوی یہ کی خودا خو وعدہ یان عمل کودن درہ و اون ملکوت زمین سر برقرار بہ. * ۲۲:۱۱ ا مثل میان عیسی مسیح، شیطان ایتا قوی مرداک مانستن دانہ. او مرداک خانہ مردومانی مأنہ کی شیطان اوشان خو دس دورون دارہ. بزین عیسی مسیح خورہ کسی امرأ مقایسہ کونہ کی او مرداک جا قویترہ. ا مثل امرأ، عیسی اٹو گہ کی فقط کسی تانہ شیطان پیروز بہ کی اون جا قویتر بہ. حالا کی عیسی دیو زدہ یان کی شیطان دس اسیر ایسیدی آزاد کونہ، نیشان دہہ کی بر شیطان پیروز بوبوستہ و اون جا قویترہ. شاید عیسی خو ا گبان دورون آہ یان بہ یاد باوردہ: اشعیا کتاب باب ۴۹ آہ ۲۴ تا ۲۶. با آنکی شیطان خیلی قوی یہ ولی عیسی مسیح اون جا قویترہ و اون حریف بہ و آن مکاشفہ باب ۲۰ آہ یان ۲ تا ۱۰ دورون بینویشتہ بوبوستہ. * ۳۱:۱۱ ملکہی جنوب و سلیمان مولاقت ۱ پادشایان باب ۱۰ آہ ۱ دورون بینویشتہ بوبوستہ.

عیسی مسیح تعلیم دئن جہ نور باطنی

۳۳ «هیچکی چراغ روشن نوکونه کی بزین اون قایم کونه یا تشت جیر بَنه. بلکی اون چراغ پایہ رو نہہ کی او چراغ نور ہمہ جا بتاہ. بزین کسانکی کی اوطاق دورون آیدی بتائید ہمہ جائ بیدینید.
۳۴ تی چومان، تی وجود چراغ ایسہ. اگر تی چومان ساق و سالم بہ، تی توما وجود روشنہ. وختی تی چومان نثانہ بیدینہ، بزین توما تی وجود تاریکی گیرہ. ۳۵ پس تی چومان حُب و اکون، نوکونه نوری کی تی دورونی داری، تاریکی بہ. ۳۶ اگر شیمی باطن دورونی نورانی بہ و نقطہ تاریکی اون میانی نمائہ، بزین تومامی شیمی وجود روشن بہ. عین آنہ مانہ کی ایتا چراغ پور نور، شمرہ تابستن درہ.»

عیسی مسیح، فریسیان و دین علمای سرزنش کونہ

۳۷ ہو وخت کی عیسی گبان توما بوستہ، ایتا فریسی اون خو خانہ دعوت بوکودہ تا غذا بوخورید، عیسی بوشو اون خانہ و سفرہ سر بینیشتہ. ۳۸ او فریسی تعجب بوکودہ کی عیسی قبل غذا خوردن، بر خلاف اوشان دین رسم خو دس نوشوستہ. ۳۹ بزین عیسای خوداوند او فریسی بفرماستہ: «شومان فریسیان شیمی ظاہر چاکونیدی ولی شیمی دورون پور از حرص و طمع ایسہ و شیمی ذات خرابہ. ۴۰ ای نادانان، او خودایی کی ظاہر چاکودہ، باطن چانکودہ؟ ۴۱ بہترین نشانہ پاکئی باطن ہنہ کی صدقہ فدید. بزین ہمہ چی شمرہ پاک بہ.»

۴۲ «وای بر شومان، فریسیان کی دقت امرآ حتی جہ نعناع و شداب* و سبزی یان دیگری کی کاریدی و خوریدی اوشان رہ خودای دہ یک* فدید، ولی خودا عیدالت و محبت جاخطر بریدی. شیمی درآمد جا دہ یک وستی فدید ولی خودا محبت نوستی فراموش کونید. ۴۳ وای بر شومان فریسیان کی دوست دارید ہمیشہ کنیسہ یان میانی صدر مجلس بینشید و کوچہ بازار میان مردومان جا احترام بدینید. ۴۴ وای بر شومانی کی عین قبران بی نام و نشان مانیدی کی مردومان ناستہ بو اوشان سر لقد نہیدی.»

۴۵ ایتا جہ دین علما کی اوہہ ایسہ بو واگردستہ بوگفتہ: «اوستاد، شومان شیمی ا گبان امرآ امر ہم توهین کونیدی.» ۴۶ عیسی بفرماستہ: «وای بر شومان دین علما، سنگین باران مردومان دوش سر نہیدی و حاضر نبیدی حتی شیمی انگشت امرآ اوشان کومک بوکونید. ۴۷ وای بر شومان کی پیغمبرانی رہ مقبرہ چاکونیدی کی شیمی پتران دس کشتہ بو بوستید. ۴۸ اطو شومان شیمی اجداد کاران تصدیق کونیدی، اوشان پیغمبران بوکوشتید، شومان اوشان رہ قبر چاکونیدی. ۴۹ ہن وسی ایسہ کی خودا خو حکمت امرآ فرمایہ: (پیغمبران و رسولان شیمی ورجہ اوسہ کونم. شومان بعضیان کوشیدی و بعضیانم آزار رسانیدی.) ۵۰ جہ شروع خلقت آدمی تا ہسہ، توما پیغمبران خون کی فووستہ، ا نسل گردن دکفہ، ۵۱ جہ ہابیل خون تا زکریای نبی خون کی معبد مذبح و محراب دورونی کشتہ بو بوستہ. و ا بدانید کی مردومان ہہ روزگار جواب او خونان وستی فدید. ۵۲ وای بر شومان دین علما، چونکی

* ۴۲:۱۱ «شداب» - ایجور تلخ سبزی کی خوراکی ایسہ. * ۴۲:۱۱ دہ یک ایتا قانون دین یهود شینہ کی عیسی مسیح ہو قانون یهودیان رہ یادآوری کودن درہ و اون اطو بو کی دہ در صد خوشان در آمد خودا کار وسی تقدیم کونیدی.

شناخت و معرفتِ دُرِ کلید* جیگا بدہییدی، نہ خودتآن بودورون بوشوییدی و نہ وہآشتیدی مردوم وارد بید.»

۵۳ بزین کی عیسی او فریسی خانہ جا بیرون بوشو، فریسیان و دینِ علما کی اشان غیظِ گیفته بو، عیسی دور و ور بیگیفته بید و اون بیخودی گب وورسہییدی ۵۴ و اوشان نقشہ آن بو کی خود عیسی گبان امرأ اون محکوم کونید.

دوری کودن جہ دوروی

۱۲ وختی کی ہزاران نفر مردومان جمع بوسٹہ بید، ایجوری کی ہمدیگر پا جیر کفتیدی و ہمدیگر لقد زہییدی، عیسی اول و اگر دستہ خو شاگردان بفرمآستہ: «فریسیان مانستن نیبید. هطو کی خمیر مایہ توماہ خمیر رو اثر کونہ، فریسیان ریاکاری یم اینسان آلودہ کونہ. ۲ ہیچ چیز قائم کودنی وجود نآرہ کی آشکار نہہ. ہیچی یم پوشیدہ نی یہ کی معلوم نہہ. ۳ اونچی کی تاریکی دورون بوگفتیدی، روشنایی دورونم ایشنوستہ بہ. اونچی کی دران دوستہ دورون یواش گب بزہییدی، پشت بامان جور اعلام بوکودہ بہ.

اعتماد کودن و توکل بہ خودا

۴ «ای رفیقان، جہ او آدمانی نترسید کی فقط تانیدی شیمی جسم بوکوشید، ولی اوشان ہیچ وخت نتانیدی شیمی روح آسیب برسآنید. ۵ شمر گم و اچہ کسی بترسید: وستی جہ خودایی بترسید کی قدرت دارہ بوکوشہ، بزین جہنم دورونی تاودہ. بلہ، شمر گم جہ خودا وستی بترسید. ۶ مگر پنج تا چی چی نیی ارزان خرید و فروش نیہ؟ هطویی خودا ایتا جہ اوشان فراموش نوکونہ. ۷ خودا شیمی سر مویان ایتا ایتا بیشمرده دارہ. نوآ ترسئید، چونکی خودا ورجہ شیمی ارزش جہ ہیزارتا چی چی نی ویشترہ.

۸ «شمر گم، اگر مردومان ورجہ اعلام بوکونید کی جہ من کی اینسان پسر ایسم پیروی کونیدی، بزین منم خودا فرشتہ یان ورجہ اعلام کونم کی می شین ایسیدی. ۹ ہر کی مر مردومان ورجہ انکار بوکونہ و بگہ مر نشناسہ، منم اون خودا فرشتہ یان ورجہ انکار کونم. ۱۰ ہر کی بہ ضد اینسان پسر بد بگہ ولی توبہ بوکونہ، بخشیدہ بہ، ولی اگر بہ ضد روح القدس بد بگہ، بخشیدہ نیہ.

۱۱ «وختی کی شمر محاکمہ کودن وستی، کنیسہ یان داد گایان دورون پیلہ کسان ورجہ بریدی، نیگران نوآ بوسٹنید کی خودتآن دفاع کودن رہ چی بیگید، ۱۲ چونکی او وخت روح القدس اونچی کی و کی و بیگید، شمر یاد دہہ.»

* ۵۲:۱۱ شناخت و معرفتِ دُرِ کلید ایتا استعارہ ایسہ کی «خودا کلام فہمست» رہ بہ کار بوشو: اوشان خوشان دیلخواہ قانونان بہ خودا کلام ایضافہ کودیدی و دینی تکلیفانی مردوم دوش سر نہییدی کی خودا ہیوخت نوگفتہ بو و خودا کلام، کی راہ نجات ایسہ، درست مردوم یاد ندہییدی.

مَثَل آوردن پولدار بی عقل

۱۳ ایتا مردای جمعیت دورونی بوگفته: «اوستاد، می برار بوگو امی پتر ارث می امرأ قسمت بوکونه.»
 ۱۴ عیسی بوگفته: «تو مر بوگو بیدینم، کی مر تعیین بوکوده کی وستی شیمی دو نفر قاضی بیم و شیمی ارث ره حکم بوکونم؟» ۱۵ بزین واگردسته مردومان بوگفته: «مواظب ببید، حرص و طمع جا دور ببسید، چونکی زندگی واقعی هه مال و منال نی یه.» ۱۶ بزین اوشان ره ایتا مَثَل تعریف بوکوده و بوگفته: «ایتا پولدار مردای خو زمین سر محصول زیادی به دس بأورده. ۱۷ خو امرأ فکر بوکوده: (چی و کودن، چونکی جایی نارم می حاصل انبار بوکونم؟) ۱۸ بزین خو امرأ بوگفته: (بفهمستم چی و کودن. انباران و اچینم و دوواره پيله تر چا کونم تا بتانم می گندمان و می آذوقه ای او به انبار بوکونم.) ۱۹ بزین خودم گم: (تو ایتا خوشبخت مردا کی ایسی کی حاصل زیادی جمع کودی. تانی سالان زیادی راحت زندگی بوکونی، بوخوری، بنوشی و کیف بوکونی.) ۲۰ ولی خودا اون گه: (بی عقل، هه ایشب تی زندگی تو مام به. هسه او چیزانی کی انبار بوکودی کی شین و ابه؟) ۲۱ هن عاقبت کسی ایسه کی خودش ره مال و منال جمع کونه ولی خودا ورجه اون دس خالی یه.»

خودای توکل کودن

۲۲ عیسی خو شاگردان بوگفته: «هن وسی شمر گم، نیگران شیمی زندگی نبید کی چی و بوخویرید و شیمی جان وسی کی چی و دوکونید، ۲۳ چونکی حُب زندگی کودن بهتر جه خوردن و دوکودن ایسه. ۲۴ کلاغان آسمان جور بدینید. نه کاریدی، نه وینیدی، نه انباری داریدی کی او به جمع کونید، ولی خودا اوشان روزی فده. شومان خودا ورجه خیلی ویشتر جه پرنده یان ارزش داریدی. ۲۵ شیمی میانی، کسی تانه نیگرانی مره ایتا ساعت خو عمر زیاد کونه؟ ۲۶ چون کار به کوچیکی نتانید بوکونید، پس چره پيله دانه کاران ره نیگرانیدی؟ ۲۷ وحشی گولان بدینید کی چوطویی پيله بیدی. نه نخ ریسی کونیدی و نه بافیدی. حتی سلیمان نبی هم اون همه شکوه و جلال امرأ گولان مانستن آراسته نوبو. ۲۸ ای کسانی کی سُست ایمان ایسیدی، اگر خودا به فکر قشنگ چا کودن گولانی ایسه کی ایمروز سبز و خوشگل ایسیدی، بزین فردا تنور آتش دورون تاوده بیدی، ینی به فکر شیمی پوشاک نی یه؟! ۲۹ خوردن و نوشیدن وستی آنقدر نیگران نبید. ۳۰ اوشانی کی خودای نشناسیدی همش دونبال آجور چیزان ایسیدی، ولی شیمی پتر شیمی احتیاجات دانه. ۳۱ شومان خودا پادشاهی شیمی هدف قرار بید، خودایم همه ای شیمی نیازان بر طرف کونه. ۳۲ «ای کوجدانه گله*، نو ترسینید، چونکی شیمی پتر خوشحالی انه کی پادشاهی شمر فده. ۳۳ اونچی کی داریدی بو فروشید، فقیران فدید تا کی شیمی آخر عاقبت ره گنجی به. او گنج ثروتی

* ۳۲:۱۲ عهد عتیق دورون خوداوند «شبان» و قوم «گله» معرفی بو بوستید و عیسی آیه خوره «شبان» و خو پیروان «گله» معرفی کونه. اطوبی خو خوداوندی اعلام کونه. ا کلمه یان منظور آن نی یه کی ایمانداران زبان بسته گوسفندان مانیدی کی وحشت بزه کیدی و هیچ اختیاری ناریدی. نخیر، آن بی احترامی نی یه بلکی گوسفند یا گله، جه نظر روحانی ینی کسانی کی به اندازه کافی عاقل و موطن ایسیدی و کسی جا پیروی کونیدی کی تانه اوشان رایان درست نشان بده.

مأنه کی هیچ دوزدی نتأنه اون دسبرد بزنه و هیچ وختم اون بید نزنه، ۳۴ چونکی هر جا کی شیمی گنج بمأنه، شیمی دیلم هوپه نهه.»

آماده بوستن، عیسی مسیح آمون ره

۳۵ «خدمت کودن ره شیمی کمر قایم دودید و شیمی چراغان روشن بدآرید. ۳۶ او کسان مانستن بیید کی منتظر ایسید کی اوشان ارباب جه عروسی واگرده و در بزنه و هو وخت در اون رو واز کونید. ۳۷ خوشا بحال او خدمتکارانی کی وختی اوشان ارباب آیه، بیداریدی. آمین شمر گم کی او ارباب کمر همت دوده، اوشان سفره سر نیشانه و پذیرایی کونه. ۳۸ بله، خوش بحال او خدمتکارانی کی اوشان ارباب، نیصف شب یا صبح دم آیه، دینه اون خدمتکاران پذیرایی کودن وستی بیداریدی. ۳۹ و ابدانید کی اگر صابخانه بدآنسته بی کی چه موقع دوزد آیه، وناستی کی اون خانه دوزد بزنه * ۴۰ شومانم و آماده بیید، چونکی اینسان پسر، ایتا وخت آیه کی شومان اینتظار ناریدی.»

۴۱ پطرس عیسی جا وورسه: «اوستاد، شیمی منظور امانیم، یا همه تان ره گیدی؟» ۴۲ عیسای خوداوند بفرمأسته: «او خدمتکار امین و آگاه کیسه کی اون ارباب اون سرپرست بقیه خدمتکاران چاکونه تا اوشان خوراک و آذوقه فده؟ ۴۳ خوش بحال او خدمتکاری کی وختی اون ارباب واگرده بآیه به خانه، خو خدمتکار بیدنه کی مشغول خو کار و وظیفه ایسه. ۴۴ یقین بدانید کی او ارباب، او خدمتکار مباشر خو مال و منال چاکونه. ۴۵ ولی اگر او خدمتکار فکر بوکونه کی اون ارباب دتر کونه و زود نایه، بزین او خدمتکار بوخوره، بنوشه و مست کونه و بقیه خدمتکاران، هم مرداگان و زناگان کتک بزنه، ۴۶ هو وختی کی اینتظار ناره، اون ارباب واگرده، غیظ امر او خدمتکار موجازات کونه و تاوده خیانتکاران ورجه.»

۴۷ «خدمتکاری کی خو ارباب خواسته یان بدانه، خوره آماده هو کار نوکونه و خو وظیفه یم عمل نوکونه، بزین شلاق زیادی خوره. ۴۸ ولی اگر خدمتکاری ندآنسته ایتا کاری بوکونه کی سزاواژ تنبیه به، ارباب وستی اون کمتر موجازات بوکونه. هر کسی کی مسئولیت ویشتری فده به، بازخواست ویشتری یم اون جا به عمل آیه. هر کی ورجه امانت ویشتری فده به، اون جا ویشتر بازخواست به.»

عیسی مسیح پیغام در مورد تفرقه

۴۹ «من بموم کی زمین سر آتشی روشن کونم. ای کاش کی زودتر روشن بوسته بی. ۵۰ اما قبل اون وستی خیلی سختی یان تحمل بوکونم و تا او وختم چقده تحت فشارم. ۵۱ شومان فکر کونیدی کی می آمون زمین سر باعث صلح و آستی به؟ نه، بلکی تفرقه دکفه * ۵۲ بزین ایتا خانواده ی پنج نفره دورونی می وستی اختلاف دکفه، سه نفر مخالف او دو نفر به و او دو نفر مخالف او سه نفر. ۵۳ پتر

* ۳۹:۱۲ مسیح امثل بکار برده کی بگه: هطو کی دوزد بی خبر آیه می آمونم ناخبر ایتفاق دکفه پس وسی آماده بیید.

* ۵۱:۱۲ عیسی مسیح دانه کی وختی خیلی یان به اون ایمان آوریدی، دیگران اوشان ایمان امر مخالف بیدی، هن وسی اوشان میان خودایی دکفه.

مخالف پسر، پسر مخالف پٹر، مار مخالف دوختر، دوختر مخالف مار، مرد مار مخالف عروس و عروس مخالف مرد مار.»

زمانہ شناختن

۵۴ بزین عیسیٰ و اگر دستہ مردوم بوگفته: «وختی ابران دینیدی جہ مغرب طرف آمون دریدی، فوری گیدی: (وارش آیه) و هوطویی یم ایسه، وارش هم آیه. ۵۵ و هو وختم کی باد جنوب طرف جا آمون دره، گیدی: (هوا گرم به) و هوطویم به. ۵۶ ای ریاکاران، شومان کی تانیدی جہ ظاهر آب و هوا، هوای پیشبینی بوکونید، چوطویی تعبیر زمان جا عاجزیدی؟ ۵۷ چہ نتانیدی راه راست خودتآن ره تشخیص بدید؟ ۵۸ وختی کسی تی جا شاکی ایسه و خوایه تر دادگاه بیره، سعی بوکون قبل اونکی قاضی ورجه بیسی و قاضی تر محکوم بوکونه و زندانبان دس فده و زندانبان تر زندان تاوده، تی شاکی امرآ آستی بوکونی. ۵۹ تر گم کی تا سکه ای آخر فندی، زندان جا بیرون نایی.»

توبہ کودن یا هلاک بوستن

۱ هو وخت، عیسای خبر بدهیدی کی پیلطس فرمان بده کی جلیلانی کی معبد دورونی قربانی تقدیم کودن دید، بوکوشید. ۲ عیسی وختی آخبر بیشنوسته، و اگر دستہ بوگفته: «شومان فکر کونیدی اوشانی کی بمریدی، جہ بقیه ای جلیلان گوناہکارتر بید؟ ۳ شمر گم کی اطویی نی. شومانم اگر توبہ نوکونید اوشان مانستن هلاک بیدی. ۴ یا کی فکر کونیدی او هیجده نفری کی برج شیلوآم، اوشان سر فووسته و بمریدی جہ مردومان اورشلیم خطا کارتر بید؟ ۵ خیر! و ا بدانید اگر توبہ نوکونید همه تان، اوشان مانستن نابود بیدی.»

۶ بزین عیسیٰ اوشان ره امثل باورده و بوگفته: «ایتا مردای خو تاکستان دورونی ایتا انجیل درخت داشتی کی هر وخت شویی اون جا میوه بچینه، دہی ہیچی وانجه. ۷ بزین خو باغبان بوگفته: (من سه ساله کی ایم انجیل درخت بچینم. تا هسه ایتا دانہ انجیل ناورده. آ درخت وین کی هچین امی زمینم د اشغال نوکونه.) ۸ باغبان و اگر دستہ بوگفته: (ارباب جان، وهل ایتا یک سال دیگر درخت بمانه تا اون خب کود بدم و مواظبت بوکونم. ۹ اگر سال دیگر میوه باورده کی چی بهتر، اگر ناورده، او وخت د اون وین.)»

شفا گيفتن ایتا علیل زناي، سبت روز ره

۱۰ ایتا سبت روز بو کی عیسی کنیسه میانی تعلیم دتن دبو. ۱۱ اویه ایتا زناي ایسه بو کی روح پلید هیجده سال اون علیل بوکوده بو. اون کمر غوز باورده بو و نتانستی خو پا سر راست بیسه. ۱۲ وختی عیسی او زناک بیده، اون دوخوآده خو ورجه و بفرمآسته: «تو تی مریضی جا شفا بیگفتی.» ۱۳ بزین عیسی خو دسان اون رو بنه و هو وخت اون کمر راست بوسته و خودای ستایش بوکوده. ۱۴ کنیسه سرپرست کی بیده عیسی سبت روز ره او زناک شفا بده عصبانی بو بوسته، * و اگر دستہ مردوم بوگفته:

* ۱۴:۱۳ مطابق شریعت یهود، هیچ کس حق ناشتی روز سبت دورون کار بوکونه.

«شيش روز هفته تانیدی شیمی کاران انجام بديد. هو روزان میان وستی شفا بیگیرید، نه آنکی سبت روز دورونی.» ۱۵ عیسای خوداوند او مرداک جواب بده، بفرمأسته: «ای ریاکاران، مگر هیچ کدام شومان سبت روز ره خو گاب و اولاغ آخور جا وار نوکونه کی بیرون بیره کی آب فده؟ ۱۶ پس چره نوستی آن کی جه نسل ایبراهیم ایسه و هیجده سال شیطان دس اسیر بو، سبت روز ره آزاد کودن؟» ۱۷ وختی عیسی آگبان بزه، اون دوشمنان همه تان خجالت زده بوبوستید. مردومانم جه او معجزه یانی کی عیسی انجام بده بو ذوق کودیدی.

مثل آوردن جه دانه ای کوچیک خردل و خمیر مایه

۱۸ بزین عیسی بفرمأسته: «خودا پادشاهی چی مانه؟ شمر بگم به چی مانستن ایسه: ۱۹ خردل دانه مانه کی اینفر اون خو باغ دورونی کاره، پيله دانه درخت به و پرنده یان اون رو آشیانه چاکونیدی.» ۲۰ بازم بفرمأسته: «چی مثلی د شمره باورم جه خودا پادشاهی؟ ۲۱ خمیر مایه مانه کی ایتا زناي اون سه تا پیمانانه آرد امرأ قاطی کونه تا خمیر ور بایه.»

مثل آوردن دری کی تنگ ایسه

۲۲ عیسی کی اورشلیم طرف شوئون دویو، خو را سر شهران و دیهاتان دورونی مردومان تعلیم دی. ۲۳ ایتا شخص عیسی جا وورسه: «ای آقا، فقط تعداد کمی جه مردوم نجات پیدا کونیدی؟» ۲۴ عیسی بفرمأسته: «آسمان در تنگ ایسه. و سعی بوکونید او در جا وارد بیید. شمر و بگم کی خیلی یان خوییدی او تنگ در جا بیشید ولی نتانیدی. ۲۵ ایتا وخت فارسه کی صاب خانه ویریزه و در دوده. شومان بیرون ایسیدی، در زیندی و ایلتماس امرأ گیدی کی: (خوداوندا، در امره وار کون!) ولی اون جواب دهه: (من شمر نشناسمه.) ۲۶ شومان گیدی: (امان تی امرأ ایتا سفره سر بینشتم و غذا بوخوردیم و تو امی کوچه یان دورونی تعلیم دی.) ۲۷ بازم اون شمر گه: (من شمر نشناسمه، نام کویه جا بموییدی. ای بدکاران، می ورجه دور بید.) ۲۸ هو وخت دینیدی کی ایبراهیم، ایسحاق و یعقوب و همه ای او پیغمبران، خودا پادشاهی دورونی ایسه ییدی ولی شومان اون جا محروم ایسیدی، گریه کونیدی و شیمی دندانان سر بسر سایدی. ۲۹ تومامی ای مردومان جه هر طرف دنیا آیدی و خودا پادشاهی سفره سر نشینیدی. ۳۰ هطویه اوشانی کی الان خوار و ذلیل دوخوآده بیدی، او وختان پيله دانه کس بیدی و اوشانی کی الان پيله کس ایسید، او وخت خوار و ذلیل بیدی.»

عیسی مسیح غصه خوردن اورشلیم شهر وستی

۳۱ هو وخت چندتا فریسی بمویید عیسی ورجه و بوگفتید: «تو وستی جه آیه بیشی ایتا جای دیگر، چونکی هیروودیس خوآیه تر بوکوشه.» ۳۲ عیسی و اگر دسته بوگفته: «بیشید او روبای بیگید کی من ایروز و فردا روحان پلید مردوم جا بیرون کونم و مریضان شفا دهم و سومی روز ره می کار خدمت

کامل کونم. ۳۳ هَطو وَا ببه کی ایمروز و فردا و پس فردا می رَأی ایدامه دهم، چونکی نوستی خودا پیغمبر* غیر اورشلیم جای دیگر بیمیره*.

۳۴ «ای اورشلیم، ای اورشلیم، ای شهری کی انبیای کوشی و پیغمبرانی کی تی ورجه اوسه کوده به، سنگسار کونی، چقدہ آرزو داشتیم مرغ مأنستن کی خو جوجه یانَ خو پَر و پالَ جیر گیره، تی زاکانَ می ورجه جمع کونم ولی تو وناشتی. ۳۵ هسه تی معبد ویرانَ به و هوطو مأنه و هرگز دِ مَر نتأید بدیند تا او وختی کی بیگی: (موبارک ببه پا قدم او کسی کی خوداوند نامَ امرأ آیه).»

شفا گِفتن ایتا مردای کی اون بدن آب باورده بو

۱۴
۱ ایتا سبت روز، عیسی مسیح ایتا پیلهدانه کس خانہ کی جہ فرقه ی فریسیان بو، ناهار خوردن ره دعوت داشتی. اوشان دقتَ امرأ عیسای فندرستیدی. ۲ او به ایتا مردای ایسه بو کی اون بدن آب باورده بو. ۳ عیسی جہ دینَ علما و فریسیان کی او به ایسه بید وورسه: «سبت روز ره، مریض شفا دتنَ جایز ایسه یا نه؟» ۴ اوشان هیچی نوگفتید. عیسی او مرداک دس بیگفته، اون شفا بده و اوسه کوده بشه. ۵ بزین رو بوکوده اوشان بوگفته: «کویتا شومان، اگر سبت روز ره اون زای یا اون گاب چاه دورون دکفه، بیرون ناوره؟» ۶ اوشان هیچ جوابی ناشتیدی کی بدید.

۷ وختی عیسی بیده کی چوطویی او خانہ مهمانان او مجلس بوجور بوجوران خوشان ره جا گِفتن دریدی، امثل اوشان ره باورده و بوگفته: ۸ «وختی اینفر شمر خو عروسی دعوت کونه، او مجلس جور نیشینید، چونکی امکان داره اینفر شیمی جا پیله تر هو عروسی دعوت بوبوسته بی، ۹ بزین صاب خانہ شمر بگه: (شیمی جای او آقای فدن). هو وخته کی خجالتَ امرأ و بیشی بیجیر بینیشینی. ۱۰ وختی تر ایتا مهمانی مجلس دعوت کونیدی، بوشو مجلس بیجیر بینیش، تا وختی صاب خانہ آیه، تر بیره بوجور مجلس بینیشانه. او وخت احترامی کی تر بوبوسته توام مهمانان دینیدی، ۱۱ چونکی هر کی بخوایه خوره پیلهدانه نیشان بده، خوار و ذلیل به و اونکی بخوایه خوره کوجدانه نیشان بده، ارج و قرب ویشتری پیدا کونه.»

۱۲ بزین عیسی او صاب خانہ ی بوگفته: «هر وخت کی خوایی مهمان دعوت بوکونی، تی دوستان و فک و فامیلان و پولدار آدمان دعوت نوکون، چونکی اوشانم تر دعوت کونیدی و تی مهمانی گِفتن جبران به. ۱۳ اگر مهمانی دتن دری، آدمانی کی فقیر و معلول و شل و نابینا ایسیدی دعوت بوکون ۱۴ و خوشبخت بی، چونکی او آدمان هیچی نأریدی کی تر فدید ولی او وختی کی درستکاران قیامت روز ره زنده بیدی، تی خورم کاران پاداش فیگیری.»

* ۳۳:۱۳ اورشلیم خودا شهر و مرکز مذهبی و سیاسی بو کی یهودیان جہ توام دنیا زیارت و سی او به آمویدی ولی تاریخ نیشان دهه کی اورشلیم خیلی جہ انبیای رد کوده، پس عیسی اینتظار دره کی اون هم کی مسیح موعود ایسه، رد کونه.
* ۳۳:۱۳ اگر دتن دریدی کی عیسی مسیح خوره پیغمبر معرفی کونه، اون معنی آن نی به کی عیسی فقط ایتا پیغمبره، چونکی عیسی هطویم خوره خودا پسر (یوحنا باب ۵، آیه ۱۸) و یکی با خودا (یوحنا باب ۱۰، آیه ۳۳) معرفی کونه.

خودا دعوت و اُمی جواب

۱۵ ایتا جہ او کسانى کی سُفرہ سر نیشته بو، وختی عیسی گبانِ بیشنوسته، بوگفته: «خوش بحال کسانى کی خودا پادشاهی ضیافتِ دورون شرکت کونیدی.» ۱۶ عیسی او مرداکِ جوابِ ایتا داستان نقل بوکوده و بوگفته: «اینفر ایتا پیله دانه جشن بیگفته بو و خیلی یانِ دعوت بوکوده بو. ۱۷ شامِ وخت بو کی خو غولامِ اوسه کوده و مهمانانِ ره پیغام ببرده کی: (هسه بائید، همه چی خوردنِ ره حاضره.) ۱۸ ولی هر کدام جہ اوشان عذر و بهانه باوردید. ایتا بوگفته: (زیمینی بیهم کی وستی بشم اون بیدینم. می عذرِ قوبیل بوکونید.) ۱۹ او ایتا دیگر بوگفته: (پنج تا گاب بیهم کی وستی بشم اوشان ایمتحان بوکونم. می عذرِ قوبیل بوکونید.) ۲۰ سوّمی نفر بوگفته: (من تازه عروسی بوکودم. نتانم بایم.) ۲۱ او غولامِ اوشان پیغامِ خو اربابِ ره باورده و اون اربابِ غیظِ گیفته و خو غولامِ دستور بده: (عجله امرأ بوشو کوچه پس کوچه یانِ دورونی، هر چی آدمِ فقیر و شل و کور و معلول بیده بی، اوشان دعوت بوکون.) ۲۲ بزین کی غولامِ هو کار بوکوده، بوگفته: (ارباب، تی فرمانِ ایطاعت بوکودم ولی هنوزم اضافی جا داریمی.) ۲۳ اربابِ خو غولامِ بوگفته: (هسه بوشو جاده یان و کوچه باغانِ دورون، هر کی بیده بی اصرارِ امرأ باور تا می خانه پور به. ۲۴ واً بدانید کی هیچ کدام اوشانی کی دعوت بوکوده بوم ا شامِ مزه ی نچشیدی.)»

عیسی مسیح پیروی ره بها فدن

۲۵ مردومانِ زیادی عیسایِ همراهی کودیدی و اون دونبالسر شوئون دبید، کی واگردسته اوشان بفرمأسته: ۲۶ «اگر کسی می ورجه بایه، تا جہ خو پتر و مار، و خو زن و زای، و خو خأخور و برار، و خو جان دس نکشه، نتانه می شاگرد بیه.* ۲۷ هر کی خو صلیبِ اونسنه می دونبال نایه، نتانه مَر پیروی بوکونه.* ۲۸ کسی کی خوابه ایتا ساختمانِ چاکونه، اول وستی اونِ مخارجِ فکر بوکونه، بیدینه تانه جہ مخارجِ او ساختمان بر بایه. ۲۹ اگر او ساختمانِ پاکار بکنه و بقیه ی نتانه چاکونه، همه اون مسخره کونیدی. ۳۰ همه تان گیدی: (ا مردای ساختمان شروع بوکوده ولی نتانسته اون توام کونه.) ۳۱ «فکر بوکونید کی ایتا پادشاه بشه ایتا پادشایِ دیگر امرأ جنگ بوکونه. وستی جہ اول بیدینه کی تانه ایتا لشکر ده هیزار نفری مره ایتا لشکر بیست هیزار نفری شکست بده. ۳۲ اگر دینه کی نتانه او لشکر شکست بده، هنوز کی دشمن دور ایسه وستی قاصد اوسه کونه تا صلح کونن شرایط و ورسه. ۳۳ هطویی اگر شومان نخوایید جہ توام شیمی مال و منال دس بکشید، هطویم نتانیدی می شاگرد ببید. ۳۴ نمک، چیز خوبی ایسه ولی اگر خو خاصیت جہ دس بده، چوطویی دوواره شور به؟ ۳۵ او نمک به درد کود زتن زیمین ره هم نوخوره. وستی اون فیشادن. اگر خواییدی بدانید کی من چی گم، می گبان خب گوش بدید.»

* ۱۴:۲۶ کسی کی مسیح شاگرد ایسه واً حاضر بیه کی مسیح به خو خانواده ترجیح بده ولی هطویم عیسی مسیح خیلی جایان بوگفته کی واً شیمی پتر و مار احترام بنید، محبت بوکونید و ایطاعت بوکونید. (مثلاً متی باب ۱۵ آیه ۱ تا ۶).
* ۱۴:۲۷ آیه دورون «صلیب اوسدن» ایتا ایستعاره ایسه و اون معنی انه کی واً حاضر بییم عیسی نام وسی رنج و درد و نامهربانی یان تحمل بوکونیم.

مَثَلِ اُورْدَنِ اُویرِ بوسْتِه گوسفند

۱۵

۱ باجگیران و گوناہکارانِ زیادِی جمع بوسْتِه بید کی عیسی مسیحِ گَبَانِ بیشنَوید۔
 ۲ فریسیان و دینِ علما غُرغر کونان گفتیدی: «اُ مردای، گوناہکارانِ خو ورجه قوبیل کونہ و اوشانِ امرأ نیشینہ و غذایم خورہ.» ۳ هُنّ وسی بو کی عیسی اوشانِ جواب دَنّ وستی ایتا مَثَلِ باورده و بوگفته: ۴ «اگر ایتا جِه شومان صدتاً گوسفند بدآرہ، ایتا دانہی اُویرِ کونہ، مگر او نود و نُہ تائی دیگر صحرا دورون ندآرہ کی او ایتا دونبال بگرده؟ ۵ وختی کی اونِ یافہ، شادی امرأ اونِ بہ دوشِ گیرہ، ۶ خو خانہ شہ، خو رفیقان و همسادانِ جمع کونہ و گہ: (می امرأ شادی بوکونید! من می گوسفند کی اُویرِ بوسْتِه بو بیآفتم.) ۷ شمَرِ گفتنِ درم هَطو ایسہ کی شادی و سرورِ ویشتری آسمانِ جورِ ایتفاقِ دکفہ وختی ایتا گوناہکار توبہ بوکونہ و خودا طرف واگرده تا کی نود و نُہ نفر کی پرهیزکار ایسیدی و احتیاج بہ توبہ نآریدی.»

مَثَلِ اُورْدَنِ جِه سکھیی کی اُویرِ بوسْتِه بو

۸ «اگر ایتا زناي ده تا سکھئی نقرہ بدآرہ، ایتائی اُویرِ کونہ، مگر چراغِ روشن نوکونہ و خو خانہی جارو نوکونہ و دقتِ امرأ ہمہ جائِ نگرده تا اونِ بیافہ؟ ۹ وختی کی او سکھئی یافہ، خو رفیقان و همسادانِ دوخوانہ و گہ: (می امرأ شادی بوکونید! می سکھئی کی اُویرِ کودہ بوم بیآفتم.) ۱۰ وا بدانید هَطو ایسہ کی خودا فرشتہ یان شادی کونیدی وختی ایتا گوناہکار توبہ بوکونہ و خودا طرف واگرده.»

مَثَلِ اُورْدَنِ اُویرِ بوسْتِه زای

۱۱ بزین عیسی بفرمآستہ: «ایتا مردای بو کی دوتا پسر داشتی. ۱۲ ایتا روز اونِ کوجدانہ پسر بوگفته: (پتر، می سہم کی جِه تی دارایی وستی مر بہ ارث برسہ، مَر فدن.) اونِ پتر قوبیل بوکودہ و خو داراییی خو دوتا پسرانِ میان سہم بوکودہ. ۱۳ چند روز بوگودشتہ بو کی کوجدانہ پسر توما م چیزانی کی اونِ ارث فارسہ بو پول نقد چاکودہ و اوسدہ بوشو ایتا سرزمینی کی خیلی دور بو و ہمہی خو پول صرف عیاشی بوکودہ. ۱۴ او سرزمینِ دورون ایتا پیلہ دانہ قحطی ایتفاق دکفہ، طوری بوبوسْتِه کی سخت تنگنا دورون زندگی کودی چونکی اونِ پولم توما م بوسْتِه بو. ۱۵ جِه ناچاری مجبور بوبوسْتِه ایتا مرداکِ رہ کی هو سرزمینِ شین بو، نوکری بوکونہ. او مردای، اونِ اوسہ کودہ خو زمینانِ دورون تا اونِ خوکانِ بچرانہ. ۱۶ او پسرِ آرزو آن بو کی بتانہ خوکانِ خوراکِ امرأ خو شکمِ سر کونہ ولی ہیکس ہیچی اونِ فندہیی کی بوخورہ. ۱۷ آخر سر بہ خودش بَمو و خو امرأ بوگفته: (می پتر کارگران، غذا بہ اندازہی کافی دآریدی و ایضافہ تر جِه اونم دآریدی ولی من آہ جِه ویشتایی کرا مردن درم. ۱۸ ہسہ من وستی بشم می پتر بگم: ”ہم خودا ورجہ و ہم تی ورجہ گوناہ بوکودم. ۱۹ د لیاقتِ آن نارم کی مر تی پسر بدانی. بزین مر تی کارگران مانستن بدان.“)

۲۰ «بزین خو جاجیگای ترک کودہ و خو پتر خانہ طرف بوشو. وختی ہنوز جِه خو پتر خانہ خیلی فاصلہ داشتی، اونِ پتر خو پسر بیدہ و اونِ دیل بوسوختہ، بدووستہ خو پسر طرف، اونِ بغل کودہ و ماچی بدہ. ۲۱ پسر واگردستہ خو پتر بوگفته: (پتر جان، من ہم خودا ورجہ و ہم تی ورجہ گوناہ بوکودم.)

من د لایق ان نی یم کی مر تی زای بدانی. ۲۲ ولی اون پتر خو نوکران دوخوآده و بوگفته: (عجله بوکونید بیشید، بهترین ردای باورید، می پسر دوکونید، انگشتر آن دس تاوید و کفش آن پای دوکونید. ۲۳ پیله دانه گوساله ای باورید و اون سر وونید تا همه تان بوخوریم و جشن بیگیریم، ۲۴ چونکی می پسر بمرده بو، زنده بو بوسته و اویر بوسته بو، پیدا بو بوسته. بزین جشن و شادی بیگفتید. ۲۵ «هو وخت بو کی پیله دانه پسر کی مزرعه دورون کار کودن دو بو و اگر دسته بمو خانه طرف. نزدیک کی بوسته، رقص و ساز و نقاره صدای ایشوہ. ۲۶ ایتا جه نوکران دوخوآنه وورسه: (چی خبر بو بوسته؟) ۲۷ نوکر جواب بده: (چون تی برار ساق و سالم و اگر دسته، تی پتر ایتا چاق و چله گوساله ای سر ووه و جشن بیگفتہ. ۲۸ پیله پسر، وختی آن بیشوسته اون غیظ گیفته و نحوآستی بشه به خانه کی اون پتر بمو، اون منت بوکوده کی بایه به خانه. ۲۹ پیله پسر و اگر دسته خو پتر بوگفته: (من خیلی زماته کی تره ایتا غولام مانستن زحمت بکشم. هیچ وخت جه تی دستوران سرپیچی نوکودم. تو ا مدت زما ت ایتا دانه بزغاله فنڈی کی من سر وونیم و می دوستان امرأ خوش بیم. ۳۰ هسه کی تی پسر تی مال و منال خرچ خراب زناکان بوکوده و اگر دسته، تو اون ره پیله دانه گوساله سر وونینی. ۳۱ پتر بوگفته: (پسر جان، تو همیشه می امرأ ایسه یی. من هر چی ای کی دارمه تی شینه. ۳۲ هسه و جشن بیگیریم و شادی بوکونیم چونکی تی برار بمرده بو زنده بوسته، اویر بوسته بو پیدا بوسته.))

عیسی تعلیم دهه کی چوطو امی پول درست خرج بوکونیم

۱ عیسی انقل خو شاگردان ره بوگفته: «ایتا ثروتمند مردای ایتا مباحثی دأشتی کی اون حساب کیتابان رسیدگی کودی. اون ره خبر باوردید کی مباشر به اون اموال خیانت کونه. ۲ ارباب خو مباشر بخوآسته و بوگفته: (چی گبانی ایسه کی در مورڈ تو ایشنوم، کی می اموال حیف و میل کونی؟ تی حساب کیتابان پس بدن. د نتانی می مباشر بیی.) ۳ «مباشر خو ورجه فکر بوکوده: (هسه چی و او بوکونم؟ وختی ارباب مر بیرون کونه، نه قوت بیل زئن دارم و نه روی گدایی کودن دارم.) ۴ خو امرأ بوگفته: (بفهمستم چی و او بوکونم. وختی جه کار مباحثی بیرون بوشوم، کسانی بدارم کی خودشان خانه در می رو واز کونید.) ۵ بزین خو ارباب بدهکاران ایتا ایتا دوخوآده و اولی و وورسه: (چقدر می ارباب بدهکاری؟) ۶ جواب بده: (صدتأ خمره روغن زیتون.) مباشر بوگفته: (درست گی. انم قبضی ایسه کی امضا بوکودی. هسه زودتر ا قبض پاره کون، بینویس پنجاهتأ خمره.) ۷ بزین اینفر دیگر وورسه: (تو چقدر بدهکاری؟) و اگر دسته بوگفته: (صد خرواز گندم.) مباشر بوگفته: (تی قبض فیگیر، بینویس هشتادتأ.) ۸ «اون ارباب خو مباشر نادرست، جه خاطر کی زیرکانه عمل بوکوده بو، تحسین بوکوده. و او بدانید مردومانی کی به مال و منال دنیا فکر کونیدی جه آدمانی کی به خودا ایمان داریدی زیرکتریدی. ۹ شمر گم شیمی مال و منال آ دنیا دورون کسانی ای فدید کی لازم دریدی کی شیمی امرأ رفق ببید تا وختی کی شیمی پول بی ارزش به، بتانید شیمی آخرت ره خانه یی بدارید. ۱۰ «اگر کوچه کاران ره قابل اعتماد ببید، پیله کاران ره شه شمر اعتماد کودن. کسی کی کوچه کاران ره قابل اعتماد نه، پیله کاران ره نشه اون اعتماد کودن. ۱۱ بزین اگر مال و منال آ دنیا ره امین

نيبيد، چه کسی تانه در مورد ثروت آسمانی شمر اعتماد بوکونه؟ ۱۲ اگر شومان ديگران ره امانت دار خوبی نيبيد، چي اينتظار داريدي کی کسی شمر چیزی فده تا شيمي شين بيه؟ ۱۳ هيچ غولامي نتانه دوتا ارباب خدمت بوکونه. يا جه اولی نفرت داره، دو می ای محبت کونه، يا اولی ای ديل دوده و او ايتای بد داره. شومان نتانیدی هم بنده ای خودا بيبيد و هم بنده ای پول.»

۱۴ فريسان کی ا گبان بيشنوستيد عيسای مسخره بوکوديد، چونکی پول دوست بيد. ۱۵ عيسي اوشان بوگفته: «شومان کسان ایسیدی کی شمر مردومان و رجه خورم آدم نيشان دهیدی ولی خودا جه شيمي باطن خبر داره. او چیزانی کی مردومان خوش بايه، خودا و رجه زشت و ناپسند. ۱۶ تا قبل يحيای پیغمبر، موسی کيتاب تورات و پیغمبران ديگر کيتابان شيمي راهنما بو. هسه کی مژده ای خودا پادشاهی اعلام بو بوسته، همه تان خواهیدی زور امر او دورونی بيشيد. ۱۷ آسانتره کی آسمان و زمين جه بين بيشيد تا کی ايتا نقطه جه کيتاب تورات بکفه. ۱۸ هر کی خون طلاق بده و ايتا زن ديگر مره ازدواج بوکونه، مرتکب زنا به. هر کی يم زن طلاق بيگفته ای بيگيره، مرتکب زنا به.»

ثروتمند مردای و ايفليج ايلعازر

۱۹ عيسي بفرماسته: «ايتا ثروتمند مردای بو کی گيران قيمت لیباسان ارغوانی و کتان لطيف دوکودی و همه تا روزان مشغول خوشگذرانی و عيش و نوش بو. ۲۰ هر روز ايتا گدايي کی اون بدن زخم داشتی و اون نام ايلعازر بو، او ثروتمند مرداک خانه در جلوه نهه يیدی. ۲۱ ايلعازر آرزو آن بو کی او مرداک غذايان پس مانده ای بوخوره. حتی سگان امويیدی اون زخم وليشتیدی. ۲۲ ايتا روز، او فقير مردای بمرده و فرشته يان اون ايراهيم و رجه ببريد. او ثروتمند مرداکم بمرده و اون دفن کوديد. ۲۳ هطو کی دنيای مورده يان دورونی عذاب کشن دبو، خو چومان و اکونه او بوجور نيگاه کونه و جه دور دستان ايراهيم دینه کی ايلعازر و رجه ايسه، ۲۴ فریاد زنه: (ای می پتر ايراهيم، مر رحم بوکون، ايلعازر اوسه کون بايه خو انگوشت آب بزنه و می زبان خونک کونه، چونکی آتش شعله يان دورونی سوختن درم.)

۲۵ «ايراهيم و اگر دسته بوگفته: (زای جان، وستی تر ياد بايه کی وختی زنده بی همه ای چیزان حب تي نصيب بو و چیزان بد ايلعازر نصيب. هسه اون آيه آسایش داره، تو عذاب کشن دری ۲۶ و پيله دانه شکافی يم امی میان نهه کی نه تو تانی بايي طرف و نه اشانی کی آيه ايسه يیدی تانيد باييد او طرف.) ۲۷ او ثروتمند مردای بوگفته: (ای پتر ايراهيم، تر ايلتماس کونم کی ايلعازر می پتر خانه اوسه کونی، ۲۸ چونکی من پنج تا برار دارم تا اوشان و اخبر کونه و هشدار بده کی می مانستن آيه ناييد تا به عذاب دنکفيد.) ۲۹ ايراهيم بفرماسته: (اوشان موسی و پیغمبران ديگر کيتابان داريدي. تی براران وستی اوشان گبان گوش بديد.) ۳۰ بوگفته: (نه پتر، اوشان گبان گوش نوکودیدی. ولی اگر جه دنيای مرده يان کسی اوشان و رجه بشه، توبه کونیدی.) ۳۱ ايراهيم اون بوگفته: (اگر تی براران موسی و پیغمبران ديگر گبان گوش نوکونيد، اگر مورده يان دنيا جا کسی زنده به و بشه، اوشان اون گبان باور نوکونیدی.)»

عیسی مسیح گبان در مورد بخشش، ایمان داشتن و وظیفه

۱۷ عیسی خو شاگردان بفرمأسته: «وسوسه ئی گوناہ همیشه نہہ، اما وای به حال کسی کی بخوایه دیگران بطرف وسوسه فکشه. ۲ او جور آدم ره بهتره کی پیله دانه سنگ آسیاب اون گردن دودید و اون تاودید دریا دورون تا باعث گومراه کودن آدمان ساده دیل نہہ. ۳ پس شیمی حواس جمع ببه! اگر تی برار تر بدی بوکونه، اون توبیخ بوکون و اگر توبه بوکوده، اون ببخش. ۴ حتی اگر بخوایه ایتا روز میانی هفت بار تر بدی بوکونه، بزین هفت بارم بایه بگه (مر ببخش)، وستی اون ببخشی.»

۵ رسولان، عیسای خوداوند بوگفتیدی: «امی ایمان زیاد کون.» ۶ عیسی بفرمأسته: «اگر شیمی ایمان به اندازه ئی ایتا دانه خردل بوبوسته بی، تانستید اتوت درخت فرمان بدید کی جہ ریشه بکنده ببه تا دریا دورون بکاشته ببه و او درختم شیمی جا ایطاعت کودی. ۷ «فرض بوکونید: ایتا جہ شومان غولامی داره کی زمین زراعی ئی شخم زنه یا گوسفندان ره شبانی کونه. وختی او غولام مزرعه جا واگرده، آیا اون گی: (بیاً بینیش غذا بوخور). ۸ اون نیگی: (می شام حاضر کون، تی کمر دود و مر خدمت بوکون تا اول من بوخورم. بزین تونم تانی بوخوری). ۹ آیا او ارباب جہ خو غولام اون ایطاعت وستی ممنون به؟ ۱۰ هطوی و ابه کی شومانم وختی می دستوران اجرا کونیدی وستی بیگید: (غولامان نالایقی ایسیم و فقط امی وظیفه ئی انجام بدیم.)»

شفا گیفتن ده تا جذامی

۱۱ عیسی خو سفر دورون اورشلیم طرف، جہ مرز سامره و جلیل دوارستن دبوو. ۱۲ او وختی کی خواستی ایتا دیهات میان بشه، ده تا جذامی امرأ روبرو بوبوسته کی دور ایسه بید ۱۳ و ایجگره زنان گفتیدی: «ای عیسی، ای اوستاد، امر رحم بوکون.» ۱۴ وختی عیسی اوشان بیده، بفرمأسته: «رحم کونم،* هسه بیشید کاهنان ورجه و شمر اوشان نشان بدید.» هطو کی رأ دکفتید شوئون دبید، اوشان جان جذام جا پاک بوسته. ۱۵ ایتا جہ او جذامیان، وختی بیده شفا بیگفته، ایجگره زنان هطو کی خودای حمد و ستایش کودی واگردسته، عیسی ورجه بمو. ۱۶ خودش اون پا جیر تاوده و عیسی لطف جا تشکر بوکوده. او شخص سامره شین بو. ۱۷ عیسی وورسه: «مگر من ده نفر شفا ندم؟ پس او نه نفر چی بوبوستید؟ ۱۸ غیر اگریه، هیکس د وانگردسته کی خودای شکر بوکونه؟» ۱۹ بزین عیسی او مرداک بفرمأسته: «ویریز بوشو. تی ایمان تر نجات بده.»

خودا پادشاهی امون

۲۰ فریسیان عیسی جا وورسه ییدی: «خودا پادشاهی کی آیه؟» عیسی در جواب بفرمأسته: «خودا پادشاهی جوری نایه کی بتانید بیدینید ۲۱ و کسی نتانه بگه کی خودا پادشاهی آیه ایسه یا او یه ایسه، چونکی خودا پادشاهی شیمی میان نهه.»

* ۱۷:۱۴ ا کلمه یان متن اصلی دورون ننه ولی مترجم ایضافه کوده کی بتانه توضیح بده، عیسی مسیح اکاز امرأ، هم اوشان شفا بده و هم اوشان بوگفته کاهنان ورجه بیشید کی ثابت ببه اوشان مریضی کاملاً خب بوبوسته.

۲۲ بزین خو شاگردان بفرمأسته: «زمانی فارسه کی شومان آرزو کونیدی حتی ایروزم بوبوسته، مَر کی اینسان پسر ایسم بیدینید، اما شیمی آرزو برآورده نیبه. ۲۳ مردومان شمره خبر آوریدی کی من واگردستم و فلان جا و یا بیسار جا ایسم. اوشان دونبال نیشید، ۲۴ چونکی اینسان پسر آمن عین گورخانه مأنستن به کی آسر تا او سر آسمان روشن کونه. ۲۵ اما قبل اون وستی رنج و سختی یان زیادی تحمل بوکونه و مردومان آدور زمانه اون رد کونیدی. ۲۶ اینسان پسر آمن زمان، مردومان عین نوح زمان خودا کاران بی توجه بیدی. ۲۷ نوح زمان مردومان همه تان سرگرم خوردن، نوشیدن و عروسی کون بید تا او روزی کی نوح وارد کشتی بوبوسته. بزین سیل و طوفان بمو و همه تان جه بین بیرده. ۲۸ لوط زمانم هطو بو کی مردوم کأشتیدی، خوردیدی، هه بیدی، فروختیدی و خانه سازی کودیدی ۲۹ تا او روزی کی لوط سدوم شهر جا بیرون بوشو و آتش و گوگرد آسمان جا ببارسته و همه تان نابود کوده. ۳۰ روزی کی اینسان پسر بایه، هو روزان مأنستن به. ۳۱ او روز اگر کسی خو خانه پشت بام جور ایسه، نوستی بیجیر بایه تا خو مال و منال جه خو خانه اوسنه و کسی یم کی مزرعه دورون ایسه نوستی واگرده تا ایچی اوسنه. ۳۲ لوط زناک* مردن به یاد باورید. ۳۳ هر کی سعی بوکونه خو جان نجات بده، اون جه دس دهه. هر کی یم جه خو جان بوگذره، اون نجات دهه. ۳۴ او شب، اگر دونفر ایتا جا خوفته بید اینفر به آسمان شه، ایتا هویه مانه. ۳۵ دوتا زن کی سرگرم آسیاب کون گندم ایسیدی، ایتا به آسمان بیرده به، ایتا هویه مانه. ۳۶ دوتا مردای کی مزرعه دورون کار کون دریدی، ایتا به آسمان بیرده به، ایتا اویه جا مانه.»

۳۷ شاگردان، عیسی جا وورسه بیدی: «اوستاد، کویه ایتفاق دکفه؟» عیسی بفرمأسته: «او جایی کی لاشه ئی مُرده بمانه، لاشخوران اویه جمع بیدی.»

مثل آوردن جه سمچ و یوه زنای

۱ عیسی خو شاگردان ره مثلی باورده تا اوشان حالی بوکونه کی وستی همیشه دوعا بوکونید و هیچ وخت دیل سرد نیبید. ۲ بفرمأسته: «ایتا شهر دورون ایتا قاضی ایسه بو کی نه خودا جا ترسی داشتی و نه مردوم گبان توجه کودی. ۳ هو شهر دورون، ایتا و یوه زنای زندگی کودی کی همیشه قاضی ورجه آمویی و اون گفتی: (می حق می دشمن جا فیگیر). ۴ قاضی مدت زما ت زیادی اون گبان محل نوکودی. بزین آخر سر خو امرأ بوگفته: (گر چی من خودا جا نترسم و خلق خودایم محل نم، ۵ ولی چون اویوه زنای مره دردسر بوبوسته، بهتره کی آن داد برسم کی آن شوئون و آمن مر زله نوکونه.)»

۶ عیسی خوداوند خو شاگردان بوگفته: «بیشنوستیدی ا قاضی بی انصاف چی بوگفته. ۷ اگر ا جور آدم، به داد مردوم برسه، آیا خودا او کسانئی کی خودش اینتخاب بوکوده و شبانه روز اون ورجه ایلتماس کونیدی، به داد اوشان فرسه و اوشان کومک نوکونه؟ ۸ یقین بدانید کی خودا خیلی زود به

* ۳۲:۱۷ لوط زنای، خودای اعتماد نوکوده، واگردسته خو پشت نگاه بوکوده و خو جان جه دس بده. * ۳۶:۱۷ آیه بعضی جه یونانی طوماران میان وجود ناره.

داڏا اوشان رسه. ولی می سؤال آنه - وختی من کی اینسان پسر ایسم بایم، چند نفر تانم پیدا بوکونم کی به خودا کاران ایمان بدآرید؟»

مثل آوردن جه دوعا کودن فریسی و باجگیر

۹ عیسی او کسانیه ره کی خوشان جه دیگران پيله تر و پرهیزکارتر دانستیدی و بقیه آدمان کوچیک تر، امثال باورده: ۱۰ «دو نفر دوعا کودن وستی معبد دورون بوشوید، ایتا فریسی بو و ایتا دیگر باجگیر. ۱۱ فریسی خوره ایتا کنار بیسه، اطویبی دوعا بوکوده: (خودایا، تر شکر کونم کی کسان دیگر مانستن مخصوصاً مٹا باجگیر گوناهاکار نییم، نه دوزدی کونم، نه کسی ی ظلم کونم یا نه آنکی مرتکب زنا بم. ۱۲ ایتا هفته دورون، دو بار روزه گیرم و هرچی کی بدس اورم می ده یکم فدم). ۱۳ ولی او باجگیر دور بیسه و جرأت نوکوده خو سر آسمان طرف راست گیره. خجالت و غم و غورصه امرأ خو سینه ی زهی و گفتی: (خودایا، من گوناهاکارم. مَر رحم بوکون!) ۱۴ شمر گم خودا او باجگیر گونایان ببخشه و اون بوشو به خانه. ولی او فریسی گونایان بخشیده نوبوسته. هر کی بخوایه خوره پيله کس نیشان بده کوچیک به و هر کی یم خوره کوچیک کونه، پيله کس به.»

عیسی مسیح کوچه زاکان برکت دهه

۱۵ مردوم خوشان زاکان عیسی ورجه آوردید تا کی عیسی اوشان سر دس بنه و برکت بده. وختی عیسی شاگردان انظره ی بیدهیدی، اوشان پتر و ماران سرزنش بوکودیدی کی چره عیسی ره موزاحم بیدی. ۱۶ ولی عیسی، زاکان خو ورجه بخوآسته و خو شاگردان بوگفته: «وئلید زاکان می ورجه بایید. هیوخت اوشان امون مانع نوأ بوستید چونکی خودا پادشاهی هه جور کسان شینه.* ۱۷ آمین شمر گم کی اگر کسی خودا پادشاهی ی ایتا زاک مانستن قوییل نوکونه، هیچ وخت نتانه اون دورونی بشه.»

خودا پادشاهی و پولدار آدمان

۱۸ ایروز ایتا پيله دانه کس عیسی جا وورسه: «ای اوستاد نیکو، چی وأ بوکونم تا کی زندگی ی جاودان بدآرم؟» ۱۹ عیسی اون بوگفته: «چره مَر نیکو دوخوادی؟ نیکو معنی ی دانی؟ چونکی خودا فقط نیکو ایسه. ۲۰ ده فرمان حکمان تو دانی: (زنا نوکون، کسی ی نوأ کوشتن، دوزدی نوکون، شهادت دوروغ نوأ دتن، تی پیر و مار احترام بئه.)» ۲۱ او مردای بوگفته: «همه تان اشان جه وختی کی زای بوم تا هسه انجام بدم.» ۲۲ عیسی بفرمآسته: «اما ایچی کم داری. توما تى مال و منال بوفروش و فقیران میان تقسیم بوکون تا تی آخرت ره گنجی ببه و بزین مَر پیروی بوکون.» ۲۳ وختی او شخص عیسی گبان بیشنوسته، غورصه بوخورده چونکی مال و منال زیادى داشتی. ۲۴ عیسی اون فندرسته، بوگفته: «چقدر سخته کی پولدار آدمان بتانید خودا پادشاهی وارد ببید.»

* ۱۶:۱۸ کوچه زاکان خوشان سادگی امرأ روحانی حقیقتان قوییل کونیدی، هطویم کسانیه کی اوشان تعلیم دیهیدی وابسته بیدی و ایطمینان کامل دآریدی.

۲۵ شوتور ره سوزن سولاخ جا رد بوستن آسانتره تا کی پولداژ آدم بتانه خودا پادشاهی دورون را پیدا بوکونه.»

۲۶ کسانى کی عيسى گبان ايشنوستن ديبيد وورسه يیدی: «بزين چه کسانى نجات پیدا کونیدی؟»
 ۲۷ عيسى بفرماسته: «اونچی کی انسان ره غير ممکنه، خودا ره ممکن ايسه.» ۲۸ پطرس عيسای بوگفته: «آمان آمی خانه و زندگى و ول کوديم تا تی دونبالسر باييم.» ۲۹ عيسى بفرماسته: «آمين شمر گم هر کی خودا پادشاهی خدمت کودن وستى، شیمی مانستن خو خانه و خوزن و زاک و خو پتر و مار و برار و خاخوران ترک کونه، ۳۰ آ دنيا میانی چندین برابر عوض فيگیره و آخرت جا، حیات جاودان نصیب اون به.»

عيسى مسیح سومی پیشگویی خودش مرگ ره

۳۱ بزين عيسى خو دوازده تا رسول ايتا کنار بيرده و اوشان بوگفته: «هسه کی اورشليم شهر طرف شوئون دریمی و اونچی کی انبیا دربارهی من، کی اينسان پسر ايسم بوگفتيد و پیش بينی بوکوديد به انجام فارسه. ۳۲ اينسان پسر غيريهوديان دس ايسپريدی، اون توهين و مسخره کونیدی و اون ديم تف فوکونیدی، ۳۳ اون شلاق زیندی و کوشیدی. بزين کی بمرده، سومی روز ره دوواره زنده به.» ۳۴ ولی شاگردان عيسى گبان جا چیزی نفهمستيد. معنی ای او گبان اوشان ره گنگ بو کی راجع به چی گب زئن دره.

شفا دئن گدای کور

۳۵ هطویی کی شهر آریحای فارسین ديبيد، ايتا کور اوشان را کنار نيسته بو کی گدایي کودن دبو. ۳۶ وختی او جمعيت صدای جه اويه رد بوستن ديبيد بيشنوسته، وورسه: «چی خبر بو بوسته؟» ۳۷ اون بوگفتیدی: «عيسى ناصری جه آ را شوئون دره.» ۳۸ بزين او کور ايجگره زنان بوگفته: «ای عيسى، ای داوود پیغمبر زای، مر رحم بوکون!» ۳۹ کسانى کی جمعيت جلوشوئون ديبيد اون تشر بزه يیدی و بوگفتیدی «ساکت بوبو» ولی اون ويشترايجگره زهی و گفتی: «ای داوود زای، مر رحم بوکون!»
 ۴۰ عيسى خو جا سر بيسه و بفرماسته: «آ مرداک می ورجه بأوريد.» وختی اون بأوريد، عيسى اون جا وورسه: ۴۱ «چی کاری خوایی تره انجام بدم؟» او مردای واگردسته بوگفته: «ای آقا، خوایم کی می چومان بيدينه.» ۴۲ عيسى بفرماسته: «بينا بوبو، تی ایمان تر نجات بده.» ۴۳ هو لحظه اون چومان واز بوسته و تانستی بيدينه و هطویی کی خودای شکر کودی عيسى دونبالسر را دکفته بوشو. مردوم کی آ ماجرای بیده يیدی، همه تان خودای ستایش بوکودیدی.

عيسى مسیح و زکی ای باجگیر

۱ عيسى شهر آریحا دورون بوشو تا اورشليم طرف بشه. ۲ هو شهر دورون ايتا مردای زندگی کودی کی اون نام زکی بو. اون باجگیران رئیس بو و مال و منال زيادی داشتی.
 ۳ زکی خواستی عيسای بيدينه تا اون بشناسه ولی چون اون پاچ قد بو جمعيت میانی تانستی. ۴ هن

وسی بود و وستہ جُلُو، بزین چنار درخت و اُچکستہ بوشو بوجور تا عیسای بیدینہ، چونکی ہو را دوارستن دبوو. ۵ وختی کی عیسی نزدیک بوستہ، بوجور نیگاہ بوکودہ و بفرمأستہ: «زکی، ہسہ بیأ بیجیر! ایروز و اتی خانہ مہمان بیم.» ۶ زکی عجلہ امرأ بیجیر بَمو و خوشحالی مرہ عیسای خو خانہ برده. ۷ تو مأم کسانئی کی او یہ ایسہ بید وختی ا ماجرائ بیدہ ییدی، گلہ و شکایت امرأ بوگفتیدی: «اون ایتا گوناہکار آدم خانہ مہمانی بوشو.» ۸ زکی جہ خو جا ویریشتہ، بپا بیسہ و عیسای خوداوند بوگفتہ: «ای آقا جان، نصف می دارایی فقیران بخشم و ہر کسی یم کی ناحق چیزی فیگیفتم، چار برابر اون و اگر دئم.» ۹ عیسی بفرمأستہ: «ایروز نجات آ خانہ دورون بَمو، چرہ کی امرأ کم جہ ایبراہیم نسلہ ۱۰ چونکی کی اینسان پسر بَمو تا اونئی کی اویر بوستہ پیدا کونہ و نجات بدہ.»

شیمی آسمانی ارباب رہ مفید بیبید

۱۱ وختی عیسی اورشلیم نزدیک بوستہ، مردوم فکر کودیدی کی خودا پادشاهی شروع بوستن درہ. پس عیسی او کسانئی رہ کی اون گبان ایشنوستیدی ایتا مٹلی بأوردہ ۱۲ و بفرمأستہ: «ایتا نجیبزادہ ایسہ بو کی سفر دور و درازی بوکودہ، بوشو پایتخت تا امپراطور اون پادشاہ چاکونہ و بزین و اگر دہ. ۱۳ قبل آنکی بشہ، دہ تا جہ خو غولامان دوخوآدہ، ہر کدما ایتا سکہی طلا فدہ و بوگفتہ: (تا می و اگر دستن، ا پول امرأ تجارت بوکونید.) ۱۴ اون هموطنان کی اون جا نفرت دأشتیدی قاصدانئی امپراطور ورجہ اوسہ کودید کی بیگید: (امان نخوایم کی او نجیبزادہ امی پادشاہ ببہ.) ۱۵ ولی او شخص بہ مقام پادشاهی فارسہ و بزین و اگر دستہ خو شہر و دیار و خو غولامان کی اوشان سکہی طلا فدہ بو، وورسہ: (چقدر سود بوکودید؟) ۱۶ اولی بوگفتہ: (سرور، شیمی ایتا سکہ دہ تا سکہ سود بوکودہ.) ۱۷ پادشاہ بوگفتہ: (آفرین، تو غولام خوبی ایسی. تو ایتا کوچی کار رہ درستکار و امین بی، پس دہ تا شہر تر ایسپارم تا تو حاکم ہو شہران بیبی.) ۱۸ دوومی بوگفتہ: (سرور، شیمی ایتا سکہ، پنج تا سکہ سود بوکودہ.) ۱۹ پادشاہ اون بوگفتہ: (تو پنج تا شہر حاکم بو بو.) ۲۰ سوومی بَمو بوگفتہ: (سرور، ائم شیمی سکہ. اون ایتا پارچہ دورون و اپیختم و بدأستم. ۲۱ شیمی جا ترس دأشتیم چونکی آدم سختگیری ایسیدی. چیزی کی نئہیی، اوسنی و اونچی کی نکاشتی، و وینی.) ۲۲ پادشاہ اون سرزنش بوکودہ و بوگفتہ: (ای غولام بد ذات، تو تی ا گبان امرأ خودت محکوم بوکودی. تو کی دانستی من آدم سختگیری ایسم، چیزی کی نئم، اوسنمہ و چیزی کی نکاشتم، و وینم، ۲۳ چرہ می پول صرافان بازار ورجہ نئہیی تا وختی کی و اگر دستم اون سود فیگیرم؟) ۲۴ بزین و اگر دستہ، اوشانی کی او یہ ایسہ بید بوگفتہ: (او سکہی اون جا فیگیرید و فدید او غولامی کی دہ تا سکہ سود بوکودہ.) ۲۵ اوشان بوگفتید: (ای پادشاہ، اون دہ تا سکہ دارہ.) ۲۶ پادشاہ و اگر دستہ بوگفتہ: (شمر گم اونئی کی ویشتر دارہ، اون ویشتر فدہ ببہ و او کسی یم کی ایچہ دارہ، ہونم اون جا فیگیفتم بہ.) ۲۷ ہسہ اوشانی کی نخوآستیدی من اوشان پادشاہ بیم، می ورجہ بأورید و بوکوشید.) ۲۸ عیسی آنقل بوگفتہ و جُلوتر جہ اوشان، اورشلیم رای پیش بیگیفتمہ.

عیسی مسیح آمون اورشلیم میان

۲۹ وختی عیسی بیت فاجی و بیت عنیا دیہاتان کی کوہ زیتون جور نہہ بید نزدیک بوستن دبو، دوتا جہ خوشاگردان اوسہ کودہ ۳۰ و اوشان بوگفتہ: «بیشید او دیہاتی کی او روبرو نہہ. وختی او یہ فارسہ بیدی، ایتا کرہ اولاغ او یہ دؤستہ نہہ کی ہیچکی اون تا ہسہ سوار نوبوستہ. اون لافند واز کونید و باورید آیہ. ۳۱ اگر کسی وورسہ: (چرہ اون واکودن دریدی؟) بیگید: (امی سرور، اون لازم دآرہ.)»

۳۲ او دوتا شاگردان بوشو بیدی و ہو چیزانی کی ہوطوی عیسی بفرمأستہ بو بیدہ بیدی. ۳۳ وختی کرہ اولاغ لافند واکودن دیبید، اون صاحبان وورسہ بیدی: «چرہ او کرہ اولاغ واکودن دریدی؟»

۳۴ شاگردان بوگفتید: «امی سرور اون لازم دآرہ.» ۳۵ بزین کرہ اولاغ باوردید، خوشان لیاسان اون رو بنہ بیدی و عیسای اون سر سوار کودید. ۳۶ ہطو کی عیسی را دکفتہ، مردومان عیسای احترام کودید و خوشان لیاسان امرأ اون را سر فرش چاکودید. ۳۷ وختی کوہ زیتون سراجیری فارسہ بیدی، ہمہ تان اون شاگردان و بقیہ پیروان، جہ خاطر عیسی عجیب کارانی کی بیدہ بید شادی و صدای بلند امرأ خودای شکر کودیدی ۳۸ و گفتید:

«موبارک بہ پادشاہی، کی خوداوند نام امرأ آیہ!

سلامتی آسمان جور و جلال عرش برین بہ!»

۳۹ بزین بعضی جہ فریسیان کی مردوم میانی ایسہ بید، عیسای بوگفتید: «ای اوستاد، تی شاگردان دستور بدن کی ساکت بیبید.» ۴۰ عیسی واکردستہ بوگفتہ: «شمر گم اگر اشان ساکت بیبید، سنگان فریاد زینیدی.»

۴۱ ہطو کی عیسی اورشلیم نزدیک بوستن دبو و شہر بیدہ، گریہ بوکودہ * ۴۲ و بوگفتہ: «ای اورشلیم، کاش بتانستہ بی تشخیص بدی کی آروز چی چیز تیرہ صلح و سلامتی آورہ ولی افسوس کی الان تی چومان جا پنہان ایسہ. ۴۳ زمانی فارسہ کی تی دوشمنان تی دور سنگر چاکونیدی و جہ ہر طرف تر محاصرہ کونیدی. ۴۴ بزین تر خاک امرأ یکسان کونیدی و تی ساکنان بہ خاک و خون فکشیدی. حتی ونالیدی سنگ سنگ سر بمانہ، چونکی فرصتی کی خوداوند تر فدہ بو، غافل بی.»

عیسی مسیح فروشنده یان و کاسبان اورشلیم معبد جا بیرون کونہ

۴۵ بزین عیسی وارد صحن معبد بوبوستہ و کسانی کی مشغول فروش و سایل قربانی کون بید بیرون کودہ ۴۶ و بفرمأستہ: «خودا کلام دورون بینیوشتہ بوبوستہ کی: (می خانہ محل دوعا ایسہ) * ولی شومان اون دوزدان لانه چاکودید.» ۴۷ عیسی ہمہ تا روزان صحن معبد دورونی تعلیم دبی ولی پیلہ کاهنان، دین علما و پیلہ دانہ آدماں قوم ایتا فرصت دونبال بید کی اون بوکشید، ۴۸ ولی راہی پیدا نوکودید، چون بیدہ بید مردوم اون دور و ور ایسہ بید و علاقہ امرأ عیسی گبان گوش دہیدی.

* ۴۱:۱۹ عیسی گریہ کودن دلیل ان بو کی دانستی اورشلیم تنیہ بہ، اطو کی چہل سال بعد خودا ایجازہ بدہ کی روم

ارتش، اورشلیم ویران کونہ چونکی عیسای قوبیل نوکودہ بید. * ۴۶:۱۹ اشعیا نبی کتاب، باب ۵۶ آیہ ۷

اختیاراتی کی عیسیٰ مسیح داشتی

۲۰
 ۱ ایتاً جہ او روزان کی عیسیٰ مردومان صحن معبد میانی تعلیم دئن دبو و مژدهی
 خودا پادشاهی اوشان ره اعلام کودی، پیلہ کاهنان، دین علما و پیلہ آدمان قوم اون ورجہ
 بموید ۲ و بوگفتید: «امر بوگو، تو به چه حقی ا کاران انجام دهی؟ و اقتدار چه کسی تر فده؟» ۳ قبل
 آنکی عیسیٰ اوشان جواب بده، بوگفته: «منم ایتاً سوال شیمی جا دارم، مر بیگید: ۴ آیا خودا یحیای
 اوسه کوده کی مردومان تعمد بده؟ یا کی یحیی خو اختیار امرأ تعمد دهی؟» ۵ اوشان همدیگر
 امرأ مشورت بوکودید و بوگفتید: «اگر بیگیم کی خودا اون اوسه کوده، بزین گه: (پس چره اون باور
 نوکودید؟) ۶ اگر بیگیم: (خودش اختیار امرأ ا کار بوکوده)، بزین مردوم همه تان امر سنگسار کونیدی،
 چونکی یقین دآریدی کی یحیی پیغمبر بو.» ۷ واگردستید عیسیٰ بوگفتید: «امان نآنیم.» ۸ عیسیٰ
 بوگفته: «منم شمر نگم به چه حقی ا کاران انجام دهم.»

مثل آوردن جہ باغبانان شرور

۹ بزین عیسیٰ خو دیم مردوم طرف واگردانه و ایتاً مثل اوشان ره باورده: «ایتاً مردای ایتاً تاکستانی
 چاکوده و اون چندتا باغبانان ایجاره بده و خودش به ایتاً سفر طولانی بوشو. ۱۰ وخت انگورچینی
 بوبوسته، خو غولام، باغبانان ورجہ اوسه کوده تا کی خو سہم جہ محصول انگور فیگیره. اوشان او
 غولام بزه بیدی و اون دس خالی اوسه کودید. ۱۱ صاب باغ خو ایتاً غولام دیگر اوسه کوده. اون سرم
 هو بلائ باوردیدی و اون بی احترامی بوکودیدی. اونم دس خالی واگردسته. ۱۲ خو غولام بعدی اوسه
 کوده. اونم بزه بیدی، زخمی بوکودید و بیرون تاوده بید. ۱۳ صاب باغ خو امرأ بوگفته: (د چی و ا بوکونم؟
 ایدفعه می جان دیل پسر اوسه کونم، بلکی اون حرمت بدآرید.) ۱۴ وختی باغبانان اون پسر بیده بیدی،
 خوشان امرأ مشورت بوکودید و بوگفتید: (الآن د امره بهترین فرصته. صاب باغ کی بیمیره، اون پسر
 وارث باغ به. پس بهتره کی اون پسر بوکوشیم و باغ امی میان تقسیم بوکونیم.) ۱۵ بزین اون تاکستان
 جا بیرون تاوده بیدی و بوکوشتید.

«هسه شیمی نظر چیسہ؟ تاکستان صاحب اوشان امرأ چی و ا بوکونه؟ ۱۶ هسه شمر گم صاب باغ
 چی کونه. اون آیه، باغبانان کوشه و تاکستان کسان دیگر اجاره دهه.» وختی مردوم آ گبان بیشنوستید
 بوگفتید: «خودا نوکونه.» ۱۷ عیسیٰ اوشان فندرسته، بوگفته: «پس منظور خودا کلام چیسہ کی گه:

«(سنگی کی معماران فیشآدیدی، سنگ اصلی ی بنا بوبوسته)؟»*

۱۸ «شمر گم هرکی او سنگ رو بکفه خورد به. اگر او سنگ اینفر رو بکفه، اون له کونه.»

۱۹ وختی دین علما و پیلہ کاهنان عیسیٰ گبان بیشنوستید، خواستیدی هویہ اون دسگیر بوکونید،

چون بفهمستید کی او مثل اوشان ره باورده ولی مردوم جا ترسه بید.

* ۱۷:۲۰ (مزمور ۱۱۸ آیه ۲۲) عیسیٰ ایتاً مثل باورده کی ا مزمور امرأ ایجور معنی دهه، پس مزمور اوشان ره تکرار بوکوده

کی بگه او سنگ منم و من او نجات دهنده ایسم ولی قوم پیلہ کسان قوبیل نوکودید.

عیسای و ورسہ ییدی وستی قیصر مالیات فدن یا نہ؟

۲۰ پس دینِ علما و پیلہ کاهنآن دونبال ایتا فرصت بید کی جہ اون گبان ایتا بہانہ بیافید۔ ہن و سی چند نفر کی خوشآن دیندار نشان بدہ ییدی ماموز مخفی چاکودید و عیسی ورجہ اوسہ کودید تا کی جہ اون گبان ضد خودش استفادہ بوکونید تا بہانہ یی بہ کی فرمانداڑ رومی ورجہ اون گوناہکار نشان بدید۔ ۲۱ اوشآن عیسای بوگفتید: «اوستاد، امان دانیم اونچی کی تو گی و تعلیم دہی راستہ و جہ کسی طرفداری نوکونی و خودا رای درستی امرأ مردوم تعلیم دہی۔ ۲۲ ہسہ بفرما، امان وستی امپراطور روم مالیات فدیہ یا نہ؟» ۲۳ عیسی اوشآن حیلہ یی بفہمستہ و بوگفتہ: ۲۴ «ایتا سکہ یی نقرہ مر نشان بدید۔ نقش و نام چہ کسی آسکہ رو نہہ؟» اوشآن بوگفتید: «قیصر۔» ۲۵ بفرمأستہ: «اونچی قیصر شین ایسہ، قیصر فدید و اونچی خودا شینہ خودای فدید۔» ۲۶ ہطوی بو کی اوشآن تلاش، عیسی بدام تاودن و سی بی ثمر بمأنستہ و چون عیسی جواب جہ حیرت زدہ بید، نتأنستید د گبی بزید۔

سؤال و ورسن جہ دووارہ زندہ بوستن مُردہ یان

۲۷ بزین چند نفر کی فرقہ یی صدوقی شین بید و زندگی کودن بعد مرگ قوبیل نأشتید جُلو بموید و عیسی جہ و ورسہ یید: ۲۸ «ای اوستاد، موسی تورات کیتاب دورون بمو کی اگر ایتا مردای عروسی بوکونہ و نتأنہ زایدار بہ، بزین بیمیرہ، اون برار وستی اون و یوہ مرہ عروسی بوکونہ کی زایدار بیید تا خو بمردہ برار نسل باقی بدآرہ۔» ۲۹ اوشآن امثل باوردیدی و بوگفتیدی: «ایتا خانوادہ دورونی ہفتا برار بید۔ اولی زن بیدہ، بدون زای بمردہ۔ ۳۰ اون کوچی برار اون زن مرہ عروسی بوکودہ، اونم بدون زای بمردہ۔ ۳۱ بزین سومی یم ہطوی و ہمہ تان او ہفت برار او زناک مرہ عروسی بوکودید، ہمہ تان بمردید و ہیچ کدآرہ زای نوبوستہ۔ ۳۲ بزین او زناکم بمردہ۔ ۳۳ ہسہ امی سؤال آنہ: روز قیامت رہ، اون کویتا او ہفت براران زن بہ حساب آہ؟ چونکی ہر ہفت برار اون امرأ عروسی بوکودہ بید۔» ۳۴ عیسی اوشآن بفرمأستہ: «زناکان و مرداکان آ دنیا دورونی عروسی کونیدی، ۳۵ اما اوشانی کی لایق فآرسن بہ دنیای قیامت جہ مُردہ یان ایسیدی، او دنیا میانی نہ زن بریدی و نہ مرد بیدی۔ ۳۶ اوشآن فرشتہ یان مآندی کی مرگ اوشآن رہ محالہ۔ چونکی جہ مُردہ یان دنیا رستاخیز کونیدی، خودا زاکان بہ حساب آیدی۔ ۳۷ در مورد شیمی سؤال، موسی آشکار نشان بدہ کی قیامت وجود دارہ جہ آ خاطر کی وختی اون تعریف کونہ چوطوی خوداوند ایتا بوتہ یی سوزان دورون اون رہ ظاہر بوستہ،* جہ خوداوند بعنوان (خودای ایبراہیم، خودای ایسحاق و خودای یعقوب) نام برہ۔ ۳۸ خودا، خودای مُردہ یان نیہ۔ اون خودای زندہ یانہ، چونکی ہمہ تان اون ورجہ زندہ ایسید۔» ۳۹ چندتا جہ دین علما کی او یہ ایسہ بید بوگفتید: «اوستاد، خیلی عالی جواب بدیی۔» ۴۰ بزین د کسی جرأت نوکودہ چیزی و ورسہ۔

مسیح موعود کی ایسہ؟

۴۱ عیسیٰ اوشانْ جَا وورسہ: «چہ گیدی مسیح موعود وستی جہ نسل داوودْ نبی بیہ؟ ۴۲ چونکی داوود خود کیتابْ زبورْ دورونی گہ:

«خودا می خوداوند، مسیح بوگفتہ:

”می دسْ راست بینیش

۴۳ تا تی دوشمنانْ تی پا جیر تاودم“.

۴۴ «اگر داوودْ پادشاہ، مسیح (خوداوند) دوخوانہ*، چوطویی بہ کی اون داوودْ زای بیہ؟»

۴۵ هوطویی کی مردومانْ عیسی گبانْ گوش دئنْ دیبید، وَاگردستہ خوشاگردانْ بوگفتہ: ۴۶ «شیمی حواسْ جمع کونید، وستی دینْ علما مأنستن نیبید کی دوست دأریدی خوشانْ درازْ قبایْ دوکونید و کوچی بازارانْ دورون رأ بیشید تا مردومانْ اشانْ سلام بیگید و اشانْ احترام بنید و کنیسہ یانْ دورون خورم جایانْ اوشانْ شین بیہ و مهمانیانْ دورونی یم بوجور بوجورانْ بینشید. ۴۷ اوشانْ کسانْ ایسیدی کی ویوہ زناکانْ مالْ خوریدی ولی خوییدی نشان بدید کی خوداپرست ایسیدی و خوشانْ دوعا و نمازْ طول درازہ دھیدی. هنْ وسی اوشانْ موجازات ویشتر بہ.»

ہدیہ فدنْ ویوہ زناکْ فقیر

۲۱ ۱ عیسی کی صحنْ معبدْ میانی ایسہ بو، خو دور اطراف نیگاہ بوکودہ و بیدہ کی پولدارانْ خوشانْ کومکْ مالی، معبدْ صندوقْ ہدایا دورون دوکونیدی. ۲ ہو وخت بیدہ ایتا فقیرْ ویوہ زناکْ بَمو، دوتا کوجدانہ سکہ، صندوقْ دورون تاودہ. ۳ عیسی بفرمأستہ: «یقین بدأنید کی ا فقیرْ ویوہ زناکْ جہ تومامْ او ثروتمندانْ ویشتر ہدیہ صندوقْ دورون تاودہ. ۴ پولدارانْ خوشانْ ایضافہ پولْ صندوقْ دورون تاودہ ییدی ولی ا ویوہ زناکْ تومامی ا خو روزی ا ہدیہ فدہ.»

معبدْ ویرانْ بوستن و آخرْ زمانْ نیشانہ یان

۵ بعضی یان اورشلیمْ معبدْ وستی کلْ گب زئنْ دیبید کی چوطویی خوشگلْ سنگانْ و پیش کشی یانی امرأ کی مردوم وقف بوکودہ بید، قشنگ چاکودہ بوبوستہ بو، بزین عیسی بفرمأستہ: ۶ «ایتا وختی فارسہ کی تومامْ ا چیزانی کی دئن دریدی ہمہ تان فوگوردیدی. ہیچ سنگی سنگ سر نمأنہ و ہمہ چیز زیڑ رو بہ.» ۷ اوشانْ وورسہ ییدی: «اوستاد، ا پیشامد کی ایتفاق دکفہ و اونْ نیشانہ چیسہ؟» ۸ عیسی بوگفتہ: «شیمی حواسْ وَا جمع بہ، گمراہ نیبید. خیلی یان بہ می نام آیدی و خوشانْ (مسیح) معرفی کونیدی و گیدی (دونیا بہ آخر فارسہ). شومانْ نوستی باور بوکونید. ۹ وختی کی خبرْ جنگ و آشوب ایشنویدی، نوا ترسنید. اول لازمہ کی ا جورْ پیشامدانْ ایتفاق دکفہ ولی بہ ا معنی نی یہ کی دونیا بہ آخر فارسہ.» ۱۰ هطویم عیسی اوشانْ بفرمأستہ: «قومانْ ہمدیگر مرہ جنگ کونیدی، و هطویی یم حکومتان. ۱۱ پیلہ دانہ زمین لرزہ یان ایتفاق دکفہ. خیلی جایان قحطی و بلا پیش آیہ و آسمانْ جور چیزانْ وحشتناک و نیشانہ یانْ باور نوکودنی دیدہ بہ.»

۱۲ «قبلِ توماً اَپیشامدان، شمَر دسگیر کونیدی و آزار رسائیدی، محاکمه کورنِ وسی کنیسه یانِ دس ایسپاریدی کی اوشانم شمَر زندانی کونیدی یا می نامِ وسی شمَر پادشایان و والیانِ ورجه اوسه کونیدی. ۱۳ هَطویی شمره ایتا وختِ خوبی ایسه کی خبرِ خوشِ انجیلِ اوشان ره اعلام بوکونید. ۱۴ نیگرانِ آن نیبید کی چوطویی وستی جِه خودتان دفاع بوکونید ۱۵ چونکی من خودم شمَر حکمت و قدرتِ گب زئن فدم ایجوری کی هیچ کدالمِ شیمی دوشمنانِ جوابی شمره ندآرید و نتائید شیمی جُلُو بَیسید. ۱۶ شیمی پَر و ماران و براران و قوم و خویشان و شیمی رفیقانِ شمَر خیانت کونیدی، شمَر تحویلِ دوشمن دھیدی و بعضی جِه شومانم کوشته بیدی. ۱۷ جِه اَ خاطر کی مَر پیروی کونیدی، همه تان شیمی جا متفر بیدی. ۱۸ اما ایتا خالِ مو شیمی سَر جا کم نیبه * ۱۹ پس وستی تحمل بوکونید تا شیمی جانِ نجات بدید.

۲۰ «وختی بیدینید کی دوشمنان، اورشلیم محاصره بوکودیدی، و ابدانید کی اون ویرانی نزدیکه. ۲۱ بزین اوشانی کی یهودیه ایسه بیدی وستی کوه یانِ طرف بوگوریزید. اوشانی یم کی اورشلیم شهر دورون ایسه بیدی، شهر جا بیرون بیشید و اوشانی یم کی دشت و صحرا میان ایسه بیدی شهر دورون نآید، ۲۲ چونکی هو وختانِ وختِ مکافات ایسه و خودا کلامِ نیویشته یانِ حقیقت پیدا کونه. ۲۳ وای به حالِ زناکانی کی هو وختانِ حامله ایسیدی و یا زاکانِ شیرخوار دآریدی، چونکی اَسرزیمین دورون قومِ یهود دوجار مصیبتِ سختی به و خوداوندِ غیظم اوشانِ نصیب به. ۲۴ بعضی جِه یهودیانِ شمشیرِ امرأ کوشته بیدی و بعضی یانم به خیلی کشورانِ دیگر تبعید بیدی. اورشلیم شهر، غیر یهودیانِ پا جیر لقد مال به تا او وختانی کی خوداوند غیر یهودیانِ ره تعیین بوکوده توماً به. ۲۵ «آسمانِ جور ایتفاقانِ عجیبی دکفه. خورشید، ماه و ستاره یانِ علامتانِ ترسناکی نشان دھیدی. زمینِ سر، قومانِ جِه جوش و خوروشِ امونِ دریا آشفته و پریشان بیدی. ۲۶ آدمانِ جِه وحشت و ترسِ آنکی چه بلایی اَ دنیا سر خویه بایه جِه هوش شیدی، چونکی توماً چیزانی کی آسمانِ جور نهه به لرزه دکفه. ۲۷ هو وخت ایسه کی مردومان، اینسانِ پسر دینیدی کی قدرت و جلالِ عظیمِ امرأ ابرانِ دورون امون دره. * ۲۸ بزین کی اَ ایتفاقانِ شروع بو بوسته، وستی قایم بَیسید و شیمی سَر بوجور بیگیرید، چونکی وختِ فارسن دره کی خودا شمَر نجات بده.»

۲۹ عیسی اوشان ره اَ مثلِ باورده و بوگفته: «انجیلِ درخت و درختانِ دیگر بیدینید. ۳۰ وختی کی شکوفه زیدی، تانیدی بفهمید کی تابستانِ امون دره. ۳۱ هَطویی ایسه کی وختی دینیدی اَ ایتفاقانِ دکفتن دره، فهمیدی کی خودا پادشاهی نزدیکه. ۳۲ و ابدانید تا هه نسل اَ ایتفاقانِ نیدینه جِه اَ دنیا نیشه. ۳۳ آسمان و زمین جِه بین شیدی ولی می گبان هیچ وخت جِه بین نیشه. ۳۴ «شیمی حواسِ جمع کونید، و نالید شیمی دیلانِ جِه زیاد خوردن، مست بوستن و فکرائی کی اَ دنیا شینه، تیره و تار ببه، تا او روزی کی من ایمه شومانِ غافلگیر نیبید، ۳۵ او روز ایتا دامِ مانستن توماً مردومانِ دنیا سر کفه. ۳۶ توماً لحظه یان، می رافا بَیسید و همه وختانِ دوعا بوکونید تا بتانید همه ی اَ وحشتناکِ ایتفاقانِ پشتِ سر بنید و اینسانِ پسر ورجه بَیسید.»

* ۱۸:۲۱ منظور عیسی مسیح اَیه میان آن نی یه کی اون شاگردانِ هیچ درد و رنجی نیدینیدی، بلکی اون منظور انه کی سالم آسمانِ پادشاهی دورون شیدی. * ۲۷:۲۱ دانیال کیتابِ باب ۷، آیه ۱۳ میان در هه مورد تانیدی ویشتر بخوانید.

۳۷ عیسی، روزان صحن معبد دورون تعلیم دئی و شبان کوه جور شویی کی او کوه معروف به «کوه زیتون» بو و شب تا صبح هویه ایسه یی. ۳۸ صبح کی بوستی، دوواره مردومان معبد دورون جمع بوستیدی و عیسی گبان گوش کودیدی.

یهودا خیانت کودن و عیسی مسیح کوشتن ره نقشه کشن

۲۲ ۱ عید فصح نزدیک بوستن دبوو کی او عید میان نان فطیر خوریدی ۲ و پيله کاهنان و دین علما ایتا بهانه دونبال بید کی عیسای بی سر و صدا بیگیرید و بوکوشید، چونکی جه شورش کودن مردومان ترسه ییدی. ۳ هو وختان بو کی شیطان دکفته یهودا اسخریوطی دیل دورونی کی ایتا جه عیسی دوازه تا رسول بو. ۴ بزین یهودا بوشو پيله کاهنان و افسرانی ورجه کی مسؤل نگهبانی جه معبد بید و اوشان امرأ گب بزه کی چوطویی عیسای اوشان تسلیم بوکونه. ۵ اوشانم شادی امرأ یهودای قول بده یید کی پول خوبی اون فدید. ۶ هن وسی یهودا قوبیل بوکوده و منتظر ایتا فرصت بو تا وختی مردوم نیسه یید، عیسای اوشان تحویل بده.

عیسی مسیح شام آخر شاگردان امرأ خوره

۷ عید فصح فارسه، هو روز میانی وستی بره قربانی بوکونید. ۸ عیسی یم پطرس و یوحنا اوسه کوده و بفرمأسته: «بیشید عید شام حاضر کونید تا بوخوریم». ۹ اوشان عیسی جا وورسه ییدی: «کویه میل داریدی شام حاضر کونیم؟» ۱۰ عیسی بفرمأسته: «هطویی کی اورشلیم شهر دورون بوشوید، ایتا مردای شیمی امرأ رودرو به کی ایتا کوزه ای آب داره. او خانه یی کی اون شه شومان وستی اون دونبالسر بیشید ۱۱ و او صاب خانه یی بیگید: «امی اوستاد بفرمأسته: "او اوطاقی کی و امی شاگردان امرأ شام عید بوخورم کویتا ایسه؟"» ۱۲ اونم ایتا پيله دانه تالاز اوطاق شمر نشان دهه کی قبلا امی وستی حاضر کوده بو. شومانم هویه شام آماده کونید. ۱۳ او دوتا شاگرد بوشوید، هر چی کی عیسی اوشان بوگفته بو بیده ییدی و شام عید حاضر کودید.

۱۴ هطو کی وخت شام فصح فارسه، عیسی خو دوازه تا رسولان امرأ سفره سر بینشته. ۱۵ بزین عیسی اوشان بفرمأسته: «چقده شوق و ذوق داشتیم کی تا قبل می رنج کشن و مردن شیمی امرأ شام فصح بوخورم. ۱۶ هسه شمر گم کی تا او زمانی کی ا شام عید خودا پادشاهی دورونی به مقصود کمال نرسه، د اون نوخورم.» ۱۷ بزین جام خو دس میان بیگفت، خودای شکر بوکوده و بوگفته: «فیگیرید و همدیگر فدید بوخورید. ۱۸ وستی بدأنید من د اون جا نوخورم تا خودا پادشاهی فارسه.» ۱۹ بزین نان اوسده، خودای شکر بوکوده و نان پاره کوده، اوشان دس فده و بفرمأسته: «آن می بدن ایسه کی شیمی وستی تسلیم به. شومان هه کار امرأ و امرأ یاد باورید.» ۲۰ هطویی بو کی بعد شام، جام بیگفته و بفرمأسته: «هه جام نیشانه یی خودا عهد و پیمان جدید کی می خون فووستن مره شیمی وسی مهر به. ۲۱ و بدأنید هه سفره سر اینفر نیشه کی خوره امی رفق دانه ولی اون هو کسی ایسه کی مر خیانت کونه. ۲۲ درسته، وستی هطویی کی خودا مره مقرر بوکوده بیمیرم ولی وای بحال او کسی کی مر تسلیم بوکونه.» ۲۳ شاگردان همدیگر جا وورسه ییدی: «کویتا جه امان ا کار کونه؟»

شاگردان همدیگر امرأ بحث کودید کی کویتا پیله تر جہ اویتا ایسه

۲۴ شاگردان میانی اجر و بحث پیش بمو کی کویتا بقیه جا پیله تر به حساب آیه. ۲۵ عیسی اوشان بوگفته: «پادشایان و حاکمان غیر یهودی، خوشان جیر دسان زور امرأ حکمرانی کونیدی و بزین اینتظار داریدی کی پیله کسم دوخواده بیید. ۲۶ ولی شومان نوستی اٹوی بیید. شیمی ورجه پیله کس وستی خوره کوچیک بدان و او رئیس وستی نوکر مأنستن دیگران خدمت بوکونه. ۲۷ چی کسی پیله تره؟ اونی کی سفره سر نیشینه؟ یا او نوکری کی خدمت کونه؟ معلومه، هو کسی کی سفره سر نیشینه. ولی با توما اگبان من شیمی میانی ایتا خدمتگوزار مانم.

۲۸ «شومان کسان ایسیدی کی می سختی یان موقع می ورجه بیسه ییدی. ۲۹ پس هطوی کی می پتر، مر پادشاهی فده، منم شمر قدم. ۳۰ بزین می پادشاهی دورون می سفره سر بینشید و بوخوید و تختان قضاوت سر بینشید تا دوازه تا قیله ایسرائیل داوری بوکونید.

عیسی مسیح، شمعون پطرس انکار کودن پیشگویی کونه

۳۱ «ای شمعون، ای شمعون، شیطان بخواسته او کشاورز مأنستن کی گندم کاه جا سیوا کونه، همه تان شمر آزمایش بوکونه ۳۲ ولی ای شمعون، من دوعا بوکودم تا تی ایمان تره بمانه. وختی تی رای بیافتی، وستی تی براران ایمان تقویت بوکونی.» ۳۳ شمعون بوگفته: «اوستاد، من حاضرم تی امرأ زندان دکفم و حتی بیمیرم.» ۳۴ عیسی بفرمأسته: «ای پطرس، بدان کی فردا صبح قبل آنکی خروس بخوانه، تو سه مرتبه گی کی مر نشناسی.»

۳۵ بزین عیسی شاگردان جا وورسه: «او وختان کی شمر بدون پول و کفش و بقچه اوسه کودم تا خبر خوش می انجیل بیگید، به چه چیزی محتاج بوستید؟» همه تان بوگفتید: «هیچی.» ۳۶ بفرمأسته: «هسه اگر بوقچه و پول داریدی اوسنید، اگر شمشیر ناریدی شیمی لباس بوفروشید، شمشیر بیهنید*، ۳۷ چونکی اونچی کی خودا کلام دورون در مورد من بینویشته بو بوسته و ا به انجام فارسه کی: ایتا گوناکار به حساب آیه* . هطوی کی هر چی در مورد من بینویشته بو بوسته ایتفاق دکفتن دره.» ۳۸ شاگردان بوگفتید: «اوستاد، نگاه بوکون. هیه دوتا شمشیر داریم.» عیسی بفرمأسته: «بسته.»

عیسی مسیح کوه زیتون جور دوعا کونه

۳۹ بزین عیسی جہ بالاخانه بیجیر بمو و طبق خو عادت کوه زیتون طرف بوشو و اون شاگردان اون امرأ بید. ۴۰ وختی او به فارسه ییدی شاگردان بوگفته: «همه تان دوعا بوکونید و خودا جا بخواید کی شمر جہ وسوسه یان دور کونه.» ۴۱ بزین عیسی به اندازه ای ایتا دس امرأ سنگ تاودن، اوشان جا فاصله بیگفته، زانو بزه و اٹوی دوعا بوکوده:

* ۳۶:۲۲ عیسی خو منظور ایستعاره امرأ بوگفته تا خو شاگردان حالی بوکونه کی زمانان سختی فارسن دره ولی اون منظور آن نی به کی هسه بیشید و شمشیر بیهنید، چونکی عیسی همیشه خو شاگردان تشویق کونه کی مردوم امرأ ملایم رفتار بوکونید. هطو کی دینی می هو شب پطرس سربازان ره شمشیر فاکشه و عیسی اون آکار جا منع بوکوده (لوقا باب ۲۲، آیه ۴۹ تا ۵۱). * ۳۷:۲۲ إشعیا باب ۵۳، آیه ۱۲

۴۲ «پتر جان، اگر تی اراده ایسه، آ پیاله‌ی* می جا فیگیر؛

ولی نه می خواسته، بلکی تی اراده انجام بیگیره.»

۴۳ هو وخت ایتا فرشته جه آسمان جور ظاهر بوسته و اون تقویت بوکوده. ۴۴ عیسی رنج و عذاب روحانی‌ی زیادی کشه‌یی، هن و سی ویشتر تومامی دیل و جان مره دوعا کودی و اون عرق، خون مانستن توگه توگه زمین سر فووستی. ۴۵ وختی اون دوعا تومام بوسته، جه خو جا ویریشه، شاگردان ورجه بمو و بیده کی اوشان غم و غورصه زیادی امرأ و آخواب شوید. ۴۶ شاگردان بوگفته: «چره خوفیدی؟ ویریزید دوعا بوکونید تا کی جه وسوسه‌یان دور بمانید.»

عیسی مسیح دستگیر کونیدی

۴۷ عیسی هطویی گب زنن دوبو کی بیده ایتا عده فارسه‌ییدی اون ورجه کی یهودا، ایتا جه او دوازده تا رسول، اوشان راهنمایی کودن دبوو. یهودا عیسای نزدیک بوسته تا اون دیم ماچی بده. ۴۸ عیسی بفرمأسته: «یهودا، ماچی امرأ اینسان پسر خیانت کونی؟» ۴۹ وختی شاگردان او صحنه‌ی بیده‌ییدی، بوگفتید: «اوستاد، فکشیم امی شمشیران؟» ۵۰ هو لحظه ایتا جه او شاگردان خو شمشیر امرأ کاهن اعظم غولام راست گوش ووه. ۵۱ ولی عیسی بوگفته: «دس بدآرید!» و او غولام گوش خو دس امرأ لمس بوکوده و اون حُب بوبوسته. ۵۲ بزین عیسی و اگر دسته او پيله کاهنان و پيله آدمان قوم و افسرانی کی مسئول محافظت معبد بید، بوگفته: «مگر من یاغی یم کی شمشیر و چوماق امرأ بموید می دونبال؟» ۵۳ من کی همه تا روز صحن معبد دورون شیمی مره بوم، چره مر نیگفتید؟ ولی هسه آ وخت و ساعت شیمی شینه، چونکی ساعت تاریکی یه.»

پطرس گه عیسای نشناسم

۵۴ هطویی بو کی عیسای بیگفتید و اون کاهن اعظم خانه باوردید. پطرسم دورادور اوشان دونبالسر شوئون دبوو. ۵۵ هو خانه حیاط وسط آتش روشن کوده بید و ایتا عده آتش دور نیشته بید. پطرسم اوشان پهلو بینشته. ۵۶ آتش روشنایی پطرس دیم رو دتاوسته و ایتا کنیز پطرس دقت امرأ فندرسته و بوگفته: «آ مردای عیسی امرأ همراه بو.» ۵۷ ولی پطرس حاشا بوکوده و بوگفته: «ای دوختر جان، من اون نشناسم.» ۵۸ بزین ایتا مرداک دیگرم اون بیده و بوگفته: «تو ایتا جه یاران عیسی ایسی.» پطرسم و اگر دسته بوگفته: «نه من نی یم.» ۵۹ یک ساعت بوگذشته، دوواره ایتا مرداک دیگر بوگفته: «من مطمئنم، آ مردای ایتا جه عیسی شاگردانه، چونکی اونم استان جلیل شینه.» ۶۰ پطرس و اگر دسته بوگفته: «من نانم تو چی گی!» هطو کی هه گب بوگفته، خروس بخوانده. ۶۱ هو لحظه عیسای خوداوند و اگر دسته و پطرس فندرسته و پطرس به یاد بمو کی عیسی بوگفته بو: «فردا صبح تا قبل آنکی خروس بخوانه، سه بار گی کی مر نشناسی.» ۶۲ پطرس جه او حیاط بیرون بوشو و زارزار گریه بوکوده.

۶۳ نگہبانانی کی عیسیٰ دور و ور ایسہ بید، اون مسخرہ کودیدی و زہییدی. ۶۴ عیسیٰ چومان دوستیدی و گفتیدی: «غیب بوگو بیدینیم کی تر بزه؟» ۶۵ و خوشان گبان دیگر مرہ عیسای توهین کودیدی.

عیسیٰ مسیح محاکمہ کودن یهوڈ شورا ورجہ

۶۶ هطو کی هوا روشن بوستہ، یهوڈ شورا اعضا، ینی پیلہ کاهنان و دین علما، جلسہ تشکیل بدہییدی، عیسای شورا دورون بأوردید ۶۷ و اون بوگفتید: «تو آمر بوگو، تو او مسیح موعود ایسی؟» عیسیٰ بفرمأستہ: «اگر شمر بگم ایسم باور نوکونیدی. ۶۸ اگر شمر وورسم، مر جواب ندیدی. ۶۹ و بدانید کی او وخت خیلی زود فارسہ کی من کی اینسان پسر خودای قادر دس راست نیشینم.» ۷۰ همه تان بوگفتید: «پس تو خودا پسر ایسی؟» عیسیٰ بفرمأستہ: «خودتان گیدی کی ایسم.*» ۷۱ اوشان بوگفتید: «د احتیاج به شاهد ناریم چونکی خودش به خو گوناہ اعتراف بوکودہ.»

عیسیٰ مسیح محاکمہ پیلاطس ورجہ

۲۳ ۱ بزین تومام شورا اعضا ویریشتید، عیسای بریدید* پیلاطس ورجہ ۲ و خوشان شکایت اطوی بوگفتید: «آمان آ شخص بیدہیم کی امی قوم فریب دتن دبو و اوشان تحریک کودی کی روم دولت نوستی مالیات فدن و ادعا کونہ کی مسیح، ینی پادشاہ، ایسہ.» ۳ پیلاطس، عیسیٰ جا وورسہ: «تو یهوڈیان پادشاہ ایسی؟» عیسیٰ جواب بدہ: «خودتان گیدی کی ایسم.» ۴ پیلاطس رو بوکودہ، پیلہ کاهنان و مردوم بوگفتہ: «خاب، آن کی جرمی نی یہ کی بخوایم مرداک اون وستی محاکمہ بوکونیم!» ۵ ولی اوشان اصرار بوکودید و بوگفتید: «اون سرتاسر یهودیہ مردوم خو تعلیم امرأ بشورانہ، اون جلیل جا شروع بوکودہ و ہسہ تا آیہ فارسانہ.» ۶ هطو کی پیلاطس بیشنوستہ، وورسہ: «آیا مردای استان جلیل شینہ؟» ۷ وختی کی بفہمستہ عیسیٰ جہ ہیروڈیس قلمرو ایسہ*، اون روانہ کودہ ہیروڈیس ورجہ کی او زمان اورشلیم ایسہ بو. ۸ وختی کی ہیروڈیس عیسای بیدہ خیلی خوشحال بوستہ، چونکی در مورڈ عیسیٰ خیلی چیزان بیشنوستہ بو و خیلی زما ت بو کی دوست دأشتی خو چومان امرأ عیسای جہ نزدیک بیدینہ و شاہد اون معجزہ بہہ. ۹ عیسیٰ جا خیلی گبان وورسہ ولی عیسیٰ جواب ندہ. ۱۰ پیلہ کاهنان و دین علما جلو بوشوییدی و اون پیلہ تہمتان بزہییدی. ۱۱ ہیروڈیس و اون سربازان عیسای مسخرہ و بی احترامی بوکودید، لباس شاہانہ اون دوکودید و دووارہ اوسہ کودید پیلاطس ورجہ. ۱۲ هو روز، پیلاطس و ہیروڈیس او دشمنی یی کی ہمدیگر امرأ دأشتیدی کنار بنہیید و آشتی بوکودید.

* ۷۰:۲۲ ویشتر متخصصان عقیدہ دأریدی کی عیسیٰ آ گب مرہ تأید کودن درہ کی من خودا پسر ایسم چونکی آیہ ۷۱ میان شورا اعضا گیدی کی د احتیاج به شاهد ناریم چونکی خودش به خو گوناہ اعتراف بوکودہ - آ گوناہ چیسہ؟ آنکی اعلام کودن درہ کی من خودا پسر. ولی بعضی یان گیدی عیسیٰ مسیح جوری بوگفتہ کی کسان کی اون متہم کودن دیید خودشان وستی نتیجہ بیگیرید. * ۱:۲۳ پیلاطس استان یهودیہ فرماندا رومی بو. * ۷:۲۳ ہیروڈیس استان جلیل حاکم بو.

پیلطس عیسی مسیح محکوم بہ اعدام کونہ

۱۳ بَرین پیلطس پیلہ کاهنآن، قوم یهوڈ پیلہ کسان و مردومان دوخوآده ۱۴ و اوشآن بوگفته: «شومان آ مرداک می ورجہ بأوردیدی و بوگفتیدی کی اون مردومان بہ ضد حکومت روم بشورانہ. منم اون شیمی ورجہ بازخواست بوکودم ولی او چیزی کی شومان ادعا بوکودیدی من اون جا نیدم. ۱۵ هیروڈیس نظر مہنہ، چون اون آمی ورجہ واگردانہ. هطو کی دینیدی، کاری نوکودہ کی مستحق مرگ بہ. ۱۶ ہسہ دستور دہم کی شلاق امرأ تنبیہ بہ. بَرین اون آزاد کونم.»

۱۷ اوشآن رسم آن بو کی ہر عید پسخ دورونی فرماندار رومی ایتا زندانی اوشآن رہ آزاد کونہ ۱۸ ولی ہمہ تان ایجگرہ زنان بوگفتید: «اون اعدام بوکونید، باراباس امرہ آزاد کونید.» ۱۹ باراباس شورش و آدمکشی وستی کی اورشلیم شہر دورون بوکودہ بو زندان ایسہ بو. ۲۰ پیلطس دیل خواستی کی عیسای آزاد کونہ. ہن وستی دووارہ صدای بولند امرأ خو گبان مردومان رہ تکرار بوکودہ، ۲۱ ولی اوشآن خوشآن صدای بلندتر کودیدی و گفتیدی: «اون بہ صلیب فکش. اون بہ صلیب فکش!» ۲۲ بازم پیلطس سومی بار بو کی اوشآن بوگفته: «چرہ؟ مگر چہ جنایتی بوکودہ؟ من ہیچ دلیلی نیدینم کی اعدام بہ. ہسہ دستور دہم کی اون شلاق بزید و بَرین آزاد کونید.» ۲۳ اما اوشآن اصرار داشتیدی و ایجگرہ زہییدی کی عیسی وستی مصلوب بہ و سر آخر خوشآن گبان بہ کرسی بینیشانہییدی ۲۴ و پیلطس تصمیم بیگفتہ حکمی کی اوشآن خواستیدی صادر بوکونہ. ۲۵ بَرین باراباس کی شورش و آدمکشی وستی زندان ایسہ بو آزاد کودہ و عیسای تحویل بدہ تا ہوطوی کی اوشآن دیل خواستی رفتار بوکونید.

عیسی مسیح بریدی صلیب رو

۲۶ ہو وخت کی عیسای بردن دیید اعدام بوکونید، ایتا مردای شمعون نام کی قیروان شین بو، صحرا جا واگردستن دبوو شہر. اون مجبور بوکودیدی کی عیسی صلیب خو دوش رو بنہ و اون دونالسر بشہ. ۲۷ مردومان زیادی عیسی پشت سر شوئون دیید. زناکان اوشآن میان ایسہ بید کی عیسی وستی، خوشآن سر و سینہ زہییدی و گریہ زاری کودیدی. ۲۸ عیسی واگردستہ اوشآن بوگفته: «ای اورشلیم دوخترآن، می وستی گریہ نوکونید؛ خودتان و شیمی جاقلاں رہ وستی گریہ بوکونید. ۲۹ و بدانید کی روزانی آیہ کی گیدی: (خوش بحال او زناکانی کی اوشآن رہ زای نوبوستہ. خوش بحال کسان کی اوشآن رحم ہرگز زای نزہ و او سینہ یانی کی زاکان شیر ندہ.) ۳۰ ہو وخت اوشآن کویان گیدی: (امی سر بکفید!) و تہیان گیدی: (امر قایم کونید!) ۳۱ چونکی اگر تر چوب امرأ اطو کونیدی، بَرین خوشک چوب امرأ چی کونیدی.*

۳۲ دوتا مرداک دیگرم کی جنایتکار بید عیسی امرأ بردن دیید تا اعدام بوکونید. ۳۳ وختی فارسہییدی ایتا محلی کی اون نام «جمجمہ» بو، عیسای ہویہ بہ صلیب میخکوب بوکودید. او دوتا جنایتکارم اون امرأ بہ صلیب بکشہییدی، ایتا عیسی راست طرف و او ایتایم عیسی چپ طرف.

* ۲۳:۳۱ ینی اگر ایتا شخص بی گناہی می مانستن اطوی موجازات بہ، شیمی نسل مانستن گوناہکار آدمان موجازات

۳۴ عیسی بفرمأسته: «ای پتر جان، اَشَانْ ببخش چونکی نأنیدی چی کودن دریدی.» بزین عیسی لیباسَانْ قرعه کشی بوکودیدی و خوشَانْ میانی تقسیم بوکودید.

۳۵ مردومان ایسه بید و فندرستن دیبید. قوم یهوڈ پيله کسان خنده و مسخره امرأ گفتید: «اون دیگران نجات بده. هسه اگر مسیح ایسه و خودا اون اینتخاب بوکوده، چره خوره نجات نده؟» ۳۶ سربازانم جُلو بَمویدی، اون مسخره بوکودید و تورش شراب اون تعارف بوکودید ۳۷ و بوگفتید: «تو اگر یهودیان پادشاه ایسی، چره خودت نجات ندی؟» ۳۸ ایتا نویشتهیم اون سر جور نصب بوکودید کی بینیوشته نهه بو: «یهودیان پادشاه.»

۳۹ ایتا جه او دوتا جنایتکاری کی عیسی ورجه به صلیب بکشه بید، طعنه و کفر امرأ عیسای بوگفته: «اگر تو مسیح ایسی، چره خودت و امر نجات ندی؟» ۴۰ ولی اویتا و اگر دسته سرزنش امرأ او جنایتکار دیگر بوگفته: «خودا جا نترسی؟ تونم اون مانستن محکوم بو بوستی. ۴۱ امان حُب قضاوت بو بوستیم چونکی وابه امی سزای عمل برسیم ولی امردای هیچ گوناھی نوکوده.» ۴۲ بزین عیسای بوگفته: «ای عیسی، وختی تی پادشاهی ی فآرسه یی، مرهم به یاد باور.» ۴۳ عیسی جواب بده: «آمین شمرگم، تو هه ایمروز می امرأ بهشت دورونی ایسه یی.»

عیسی مسیح مرگ صلیب سر

۴۴ ظهر موقع بو کی توماّم او سرزمین تاریک بوسته و تا سه ساعت هوطو ایدامه داشتی. ۴۵ خورشید جه شفق زئن بیسه و معبد پرده* دو پاره بو بوسته. ۴۶ بزین عیسی ایجگره امرأ فریاد بزه: «ای پتر، می روح به تی دسان ایسپارم.» و هن کی بوگفته اون روح جه اون بدن سیوا بو بوسته. ۴۷ افسر رومی کی مأمور اجرائ حکم بو، وختی او ماجرائ بیده، خودای ستایش بوکوده و بوگفته: «حقیقتاً کی امردای بی گناه بو!» ۴۸ توماّم مردومانی کی جمع بوسته بید تا شاهد ماجرا ببید، وختی او ایتفاقان بیده بید، هوطویی کی خوشان سینه سر زه بیدی، و اگر دستید بوشوید. ۴۹ ولی توماّم کسان کی عیسای شناختید و همه تان او زناکونی کی جه جلیل اون امرأ بَمو بید دورتر ایسه بید و همه ی او ایتفاقان دن دیبید.

عیسی مسیح دفن کونیدی

۵۰ او یه اینفر ایسه بو یوسف نام کی خیلی خورم آدم و دورستکار بو. هر چند کی ایتا جه یهوڈ قوم شورا اعضا بو، ۵۱ ولی شورا تصمیم و کارانی کی پیش بیگفته بید، رای مخالف بده بو. اون رامه شهر شین بو کی یهودیه استان دورون نهه بو و خودا پادشاهی رافا ایسه بو. ۵۲ یوسف پیلاطس ورجه بوشو و عیسی جنازه ی بخوآسته کی دفن کونه. ۵۳ بزین عیسی جسد صلیب جا بیجیر باورده و ایتا نازک کتان

* ۴۵:۲۳ او پرده مردومان خودا حضور جا سیوا کودی. انجيل متی میان (باب ۲۷، آیه ۵۱) بینیوشته بو بوسته کی او پرده جه بوجور تا بیجیر پاره بوسته. پس اون پاره بوستن، ایمانداران ره ایتا نیشانه یه کی بدانید عیسی مسیح خو مردن امرأ امی گونایان پاک کوده و اطویی فاصله بین خودا و ایمانداران اوسده.

دورون بیپیچانہ و بنہ ایتا * قبر میان کی سنگ جا بترآشته بوبوستہ بو و قبل آن ہیچکی ی اون دورونی نہ بید. ۵۴ هو روز، روز تدارک بو و روز بعدم، روز سبت، ینی روز تعطیلی ی یهودیان، فآرسن دو بو. ۵۵ زنآکانی کی جہ جلیل عیسی امرأ بمو بید یوسف دونبالسر بوشوید و قبر بیدہ بید کی عیسی جسد چوطویی دفن بوستہ. ۵۶ بزین واگردستید، مواد خوش بو و عطریات * تہیہ بوکودید اما وختی مواد حاضر بوستید د سبت روز فآرسہ بو، هن و سی ہمہ تان طبق یهوڈ شریعت ایستراحت بوکودید.

عیسی مسیح رستاخیز کودن

۲۴ ۱ خروس خوان روز یکشنبہ بو کی زنآکان بوشویدی، عطرائی کی تہیہ بوکودہ بید خوشان امرأ بریدی عیسی قبر سر ۲ اما بیدہ بیدی او پیلہ دانہ سنگی کی جُلوی قبر نہہ بو ایتا کنار نہہ. ۳ بزین قبر میان بوشویدی، ولی وختی عیسی خوداوند جسد پیدا نوکودید، ۴ قاق بوستہ بید و فندرستن دبید کی ایذفعی دوتا مردای، زنآکان ورجہ ظاہر بوستید کی اوشان لباس جا نور وارستی. ۵ اوشان بترسہ بیدی و خوشان سران تاودہ بیدی بیجیر. او دوتا مرداگان واگردستید اوشان بوگفتیدی: «چہ آدم زندہ ی مورده یان میانی وامجیدی؟» ۶ اون آہ نیسہ بلکی زندہ بوستہ! ہسہ وستی بہ یاد باورید او چیزانی کی وختی جلیل میان ایسہ بو شمر بوگفتہ بو ۷ کی چوطویی اینسان پسر وستی گوناہکاران دس تسلیم بہ، مصلوب بہ و سوم روز رہ قیام بوکونہ.»

۸ هو وخت بو کی عیسی گبان زنآکان بہ یاد بمو کی اوشان بوگفتہ بو. ۹ بزین واگردستید اورشلیم و ہمہ ای اتفاقانی کی دکفتہ بو او یازدہ تا رسول و دیگران رہ تعریف بوکودید. ۱۰ زنآکانی کی عیسی قبر سر بوشو بید مریم مجدلیہ، یوانا، مریم یعقوب مار و چندتا زنآک دیگر بید. ۱۱ رسولان فکر کودید زنآکان ہدیان گفتن دریدی و نتانستید اوشان گبان باور بوکونید ۱۲ ولی پطرس ویریشتہ بودووستہ بوشو قبر سر، خم بوستہ و نیگاہ بوکودہ ولی جز کفر خالی چیزی نیدہ. هطو کی جہ او ایفاق حیران بو، واگردستہ بوشو بہ خانہ.

عیسی مسیح دوتا خو پیروان امرأ ہمراہ بوبوستہ

۱۳ هو روز دوتا جہ عیسی پیروان شوون دبید عمواس دیہات، کی دوازده کیلومتر جہ اورشلیم فاصلہ داشتی. ۱۴ اوشان در مورڈ ہمہ ای او ایفاقانی کی دکفتہ بو خوشان امرأ کل گب زن دبید. ۱۵ هطو کی سرگرم گب زن بید، عیسی خودش فآرسانہ اوشان ورجہ و اوشان امرأ ہمراہ بوبوستہ ۱۶ ولی مثل آنکی اوشان چومان جولوی ایچی بیگفتہ بو کی عیسی نشناختید. ۱۷ عیسی اوشان جا وورسہ: «راجع بہ چی گب زن دریدی؟» او دو نفر خوشان جا سر بیسہ بیدی و غم و غرضہ اوشان دیم رو نمایان بو. ۱۸ ایتا او دو نفر کی اون نام کُلثوپاس بو واگردستہ بوگفتہ: «ینی تو تنہا کسی ایسی کی جہ ایفاقانی کی ا چند روز دورونی اورشلیم میانی دکفتہ بی خبری؟» ۱۹ عیسی وورسہ: «چہ بوبوستہ

* ۵۳:۲۳ او قبر اٹو بو: ایتا جایی غاز مانستن تراشہ بیدی و وختی جنازہ ی قبر دورون نہیدی، اون در ایتا پیلہ سنگ امرأ دوستیدی. هطو کی انجیل متی باب ۲۷ آہ ۶۰ بینویشتہ بوبوستہ، او قبر یوسف رامہ بی شین بو. * ۵۶:۲۳ او زمان یهودیان رسم اٹو بو کی جسد مواد خوش بو و عطریات امرأ تہین کودیدی تا اٹویی بتانید بدن ایتا مدت رہ سالم بدآرید.

مگر؟» اوشان جواب بدہیید: «عیسیٰ ناصری کسی بو کی خو گفتار و کردارِ امرأ ہم خودا ورجہ و ہم مردومان ورجہ ایتا پیلہ دانہ نبی بو ۲۰ ولی پیلہ کاهنان و امی پیلہ دانہ آدمان مذہبی اون بیگفتید و تحویل بدہیید، کی محکوم بہ مرگ بہ و بزین اون مصلوب بوکودید. ۲۱ امان امید داشتیم کی عیسیٰ، وستی او کسی بو بوستہ بی کی ایسرائیل نجات بدہ. علاوہ بر اون، سہ روز ایسہ کی جہ ماجرا گوزرہ. ۲۲ بعضی جہ او زناکانی کی امی امرأ ہمراہ ایسیدی امر قاق کودیدی. اوشان ایمروز صبح خروس خون موقع عیسیٰ قبر سر بو شوییدی، ۲۳ اون جسد پیدا نوکودید، واگردستید بمویید و امر بوگفتید کی رویا دورونی فرشتہ یانی بیدہییدی کی اوشان بوگفتیدی: (عیسیٰ زندہ یہ). ۲۴ بزین چندتا امی یارانم اون قبر سر بو شویید، هرچی کی زناکان بوگفتہ بید هوطویی بو ولی عیسیٰ نیدہیید.»

۲۵ بزین عیسیٰ اوشان بوگفتہ: «چقدر شومان نادانیدی. چہ شمرہ سختہ کی انبیا گبان ایمان بأورید؟ ۲۶ ناستیدی قبل انکی مسیح بہ خو جلال برسہ وستی ازحمتان و سختیان بیدینہ؟» ۲۷ بزین اول جہ موسیٰ کتاب تورات و بقیہ پیغمبران کتاب کی در مورڈ خودش بینوشتہ بو بوستہ بو اوشان رہ گب بزہ.

۲۸ هو وخت کی فارسن دیید او دیہاتی کی اوشان مقصد بو، عیسیٰ ایجور وانمود بوکودہ کی خوایہ خو رای ایدامہ بدہ. ۲۹ ولی اوشان اصرار و خواهش بوکودیدی کی: «شب امی ورجہ بیس، چون هوا تاریک بوستن درہ». اونم اوشان خانہ بوشو و تا شب او یہ بیسہ. ۳۰ وختی اوشان امرأ سفرہ سر بینشتہ، عیسیٰ نان اوسدہ، خودای شکر بوکودہ و هر کدام ایتا تیکہ فدہ. ۳۱ هو وخت اوشان چومان وار بوستہ و اون بشناختیدی. بزین عیسیٰ جہ اوشان ورجہ غیب بوستہ. ۳۲ او دوتا ہمدیگر بوگفتید: «وختی جہ موسیٰ کتاب و بقیہ پیغمبران کتابان امی امرأ گب زئن دبوو، بیدہ بی چوطویی امی دیلان بہ طلاب طلاب دکفتہ بو و ذوق زدہ بو بوستہ بیم؟»

۳۳ بزین فوری واگردستید بو شویید اورشلیم، عیسیٰ یازدہ تا رسول ورجہ کی خوشان دوستان امرأ ایتا جا جمع بوستہ بید ۳۴ و اوشان بوگفتید: «درستہ، خوداوند زندہ بوستہ و شمعونم اون بیدہ.» ۳۵ او دو نفرم تومام ماجرای تعریف بوکودید و بوگفتید کی عیسیٰ چوطویی بین را اوشان ورجہ ظاهر بوستہ و موقع نان تقسیم کون اون بشناختید.

عیسیٰ مسیح خودش بہ خو شاگردان ظاهر کونہ

۳۶ هطویی کی شاگردان در مورڈ او ایتفاقان گب زئن دیید، عیسیٰ اوشان میان ظاهر بوستہ و بوگفتہ: «سلام بر شومان.» ۳۷ اوشان وحشت بوکودیدی و فکر بوکودیدی کی روح بیدہییدی. ۳۸ عیسیٰ بفرمآستہ: «شمر چیسہ؟ چہ شیمی دیلان آشفته یہ و چہ نخواییدی بأور بوکونید کی من خودم؟» ۳۹ می دس و پای فندرید و مر لمس بوکونید کی بفہمید من روح نی یم، چون روح کی بدن نارہ ولی هطو کی دینیدی من دارم.» ۴۰ اگبان بزہ و خو دس و پای اوشان نیشان بدہ. ۴۱ اوشان آنقدر ذوق زدہ بو بوستید کی او چیزانی کی دن دیید ناستیدی بأور بوکونید. بزین عیسیٰ اوشان جا وورسہ: «چیزی خوردن رہ داریدی؟» ۴۲ اوشان ایتا تیکہ بپختہ ماہی عیسیٰ فدہییدی. ۴۳ عیسیٰ یم ماہی اوشان چومان ورجہ بوخوردہ. ۴۴ بزین بفرمآستہ: «شمر یادہ کی قبل می مردن وختی شیمی امرأ ایسہ بوم

بوگفتم کی ہرچی کی موسیٰ کتاب تورات دورون و ہطوییم بقیہی پیغمبران کتاب و کتاب مزامیر در مورد من بینوشتہ بوبوستہ وستی ایتفاق دکفہ؟ می منظور ھہ جور ایتفاقان* بو.»

۴۵ بزین عیسیٰ اوشان ذھن وار کودہ تا خودا کلام نیویشتهیان* بفھمید ۴۶ و بفرمأستہ: «بینوشتہ بوبوستہ کی مسیح وستی رنج بکشہ و خو جان فدا بوکونہ و سومی روز رہ، جہ موردہیان میانی ویریزہ ۴۷ و بہ اون نام توبہ و آمرزش گونایان، ھمہی ملتان دونیای اعلام بہ و شروع اپیغام وستی جہ اورشلیم بہہ. ۴۸ ھمہتان شومان بیدہبید و شاھد ایسید کی تومامی او پیشگوییان ایتفاق دکفہہ.

۴۹ روح القدس کی می پتر وعدہ بدہبو شمر قدم. پس تا زمانی کی خودا قدرت و قوت* جہ آسمان جور شمر بایہ، وستی اورشلیم شہر دورون بیسید.»

عیسی مسیح بہ آسمان صعود کونہ

۵۰ بزین عیسیٰ اوشان تا نزدیکی بیت عنیا ببردہ و خودسان آسمان طرف بلند کودہ و اوشان برکت بدہ. ۵۱ هوطو کی اوشان برکت دنن دبو، اوشان جا سیوا بوبوستہ و آسمان جور ببردہ بوبوستہ.

۵۲ عیسیٰ شاگردان اون پرستش بوکودیدی و ذوق و شادی زیاد امرأ اورشلیم طرف واگردستید. ۵۳ معبد دورون بوشویید و تومام وخت او یہ خودای ستایش کودیدی.

* ۲۴:۲۴ ھہ جور ایتفاقان ایشارہ کونہ بہ عیسیٰ مسیح مرگ و قیام * ۲۴:۴۵ خودا کلام نیویشتهیان ینی موسیٰ تورات، مزامیر و پیغمبران دیگر کتابان. * ۲۴:۴۹ خودا قدرت و قوت هو روح القدسہ کی جہ آسمان ایماندران نازل بہ.